

List

Revija za ... uga vprašanja občine Šoštanj in širše.

LETO XIII
ŠT. 8
5. SEPTEMBER 2006
300 SIT

ISSN 1581-8373

Poštšina plačana pri pošti 3325 Šoštanj

Knjižnica Velenje
Titov trg 05

3320 Velenje

Stran 3

Stran 16
Fotoreportaža
Gaberške veselice

10 LET

878 . 916 . 944
Radio Fantasy
www.radiofantasy.com

Radio FANTASY ni samo eden najbolj poslušanih radijev na Štajerskem, ampak tudi radio, ki posluša. Tako je prisluhnil malim bolnikom na otroškem oddelku celjske bolnišnice, ki imajo različna obolenja dihal in vsakodnevno potrebujejo posebne aparature, ki jim lajšajo bolečine.

Odločili smo se, da jim bomo v letošnjem letu, ko radio Fantasy praznuje deset let, podarili denarna sredstva za nakup oksimetra in ultrazvočnega inhalatorja. **Ček v višini pol milijona slovenskih tolarjev bomo izročili direktorici Splošne bolnišnice Celje Štefki Presker 16. septembra v dvorani Zlatorog, kjer pripravljamo velik radijski šov s koncertom različnih slovenskih in hrvaških glasbenih izvajalcev (Kingston, Bohem, Vesna Pisarovič, MC dance, Sebastian, Luka Nižetić, Leeloojamais, Kocka, Nude, Eva, Robert Goter, Nina, Monika Pučelj, Peter Poles).**

Oksimeter je naprava za merjenje zasičenosti krvi s kisikom. S postavljanjem elektrode na kožo (na uho ali prst) pokaže zanesljiv izvid takoj. Preiskava je neškodljiva in neboleča in se lahko uporablja za neprekinjeno ali za občasno kontrolo vrednosti kisika. Uporablja se pri otrocih z obolenji srca in dihal ter za kontrole življenjskih funkcij hudo bolnih ali nezvestnih otrok. Na Otroškem oddelku ga uporabljajo vsakodnevno predvsem pri otrocih z akutnimi obolenji dihal, kjer je pogosto potrebno zdravljenje s kisikom. To so astma, pljučnice, bronhitis, bronhiolitis, laringitis in podobno. Uporabljajo ga tudi pri otrocih z različnimi motnjami dihanja, pri otrocih s krči in/ali nezvestjo, pri zastrupitvah ali srčnih boleznih.

Ultrazvočni inhalator je aparat, ki razprši tekočino v paro na tako drobne delce, da lahko pri dihanju pridejo v spodnji del dihal. Kot tekočino se lahko uporablja voda (fiziološka raztopina) ali pa zdravila. Para se lahko ogreje ali inhalira hladna. Za inhalacije niso potrebne maske ali podobni nastavki, zato otrok lahko nemoteno inhalira tudi med spanjem. Inhalacije omogočajo zdravljenje ali lajšanje simptomov. Uporabljajo se pri zdravljenju vseh vrst obolenj dihal – od laringitisa, astme, pljučnice, bronholitisa in bronhitisa, do prehladnih obolenj s kašljem, vnetja obnosnih votlin in trdovratnih nahodov.

Športna zveza Šoštanj

Športna zveza Šoštanj objavlja

RAZPIS ZA UPORABO TELOVADNICE DOMA TVD PARTIZAN ŠOŠTANJ V SEZONI 2006/07

V telovadnici Doma TVD Partizan Šoštanj se lahko izvaja rekreacija za športna društva in druge organizacije vse dni v tednu in sicer od 02. oktobra 2006 do 30. junija 2007. V telovadnici

je možno igranje košarke, odbojke, namiznega tenisa, malega nogometa, badmintona ter različne oblike splošne vadbe.

Cena sezonskega najema termina v Domu TVD Partizan je:

- 3.000 SIT/uro oz.

- 2.000 SIT/uro za šp. društva, ki so včlanjena v SZŠ.

Najmanjša enota najema je 1 ura tedensko. V ceno najema je vključeno koriščenje telovadnice skupaj s športnimi rekviziti, ki so na voljo, ter ene garderobe, sanitarij, umivalnice in parkirišča pred domom.

Za interesirana društva in organizacije naj pisno vlogo za najem Doma TVD Partizan v sezoni 2006/07 posredujejo do petka, 8. septembra 2006, na naslov:

Športna zveza Šoštanj, Kajuhova cesta 15, 3325 ŠOŠTANJ

ali na el. naslov: info@sportna-zveza-sostanj.si

Na osnovi posredovanih vlog bo SZŠ pripravila urnik koriščenja telovadnice Doma TVD Partizan. Pri pripravi urnika koriščenja bodo imeli prednost najemniki objekta v pretekli sezoni ter športna društva, člani SZŠ.

Po pripravljenem urniku koriščenja Doma TVD Partizan se bo z vsemi zainteresiranimi podpisala pogodba o najemu telovadnice Doma TVD Partizan, brez katere ne bo možno uporabljati telovadnice. Pogoji za podpis pogodbe je, da ima posamezno društvo oz. organizacija poravnane vse finančne obveznosti do SZŠ.

V Šoštanju, 14. avgust 2006
Predsednik SZŠ: Bojan Rotovnik

ŠPORTNA ZVEZA ŠOŠTANJ v sodelovanju s športnimi društvi vabi na DNEVE REKREACIJE 2006

Datum	Ura	Aktivnost	Lokacija	Organizator	Vodja
petek, 15. september	17h	ŠAHOVSKI TURNIR (prikaz igre in rekreativni turnir)	Športni center TEŠ / posebna soba	Šahovski klub Šoštanj	Gregor Rupnik 041/776-476
sobota, 16. september	9h	DAN RIBIŠTVA (demonstracije različnih tehnik)	Družmirsko jezero Šoštanj	Ribiška družina Paka Šoštanj	Jože Detlbach 041/435-822
sobota, 16. september	9h	TURNIR EKIP (4+1) V KOŠARKI (dve kateg.: do 20 let in nad 20 let)	Telovadnica OŠ Šoštanj	Košarkarski klub Elektra	Duško Supić 031/429-319
sobota, 16. september	14h	TURNIR V LOKOSTRELSTVU	Ob bivši OŠ Biba Roeck	Rod Pusti grad Šoštanj	Mitja Urbanc 041/496-119
sobota, 16. september	15h	TURNIR MEŠANIH EKIP (3+3) V ODBOJKI	Telovadnica OŠ Šoštanj	Odbojkarški klub Šoštanj-Topolšica	Nino Ošlovnik 041/759-435
nedelja, 17. september	14h	POHOD PO MEJAH KRAJEVNE SKUPNOSTI GABERKE	Start in cilj pohoda je pri gasilskem domu	Športno društvo Gaberke	Janko Zelcer 041/776-258
ponedeljek, 18. september	16h	TURNIR VETERANOV V MALEM NOGOMETU	Rokometno igrišče Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj	Ratko Stevančević 031/640-308
torek, 19. september	17h	DAN ZDRAVJA (test vzdržljivosti)	Stadion Šoštanj	Športno društvo Šoštanj	Nino Ošlovnik 041/759-435
sreda, 20. september	16h	ROKOMETNI TURNIR za rekreativne ekipe	Telovadnica OŠ Šoštanj	Rokometni klub »Veterani« Šoštanj	Samo Korelc 041/751-676
četrtek, 21. september	16h	TURNIR V MALEM NOGOMETU ZA EKIPE KRAJEVNIH SKUPNOSTI	Športno igrišče v Spodnjih Ravnah	Športno društvo Ravne	Damjan Tajnik 041/367-566
četrtek, 21. september	19h	DAN BRIDŽA (prikaz igre in rekreativni turnir)	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje	Zmagoslav Žibert 040/845-807
petek, 22. september	16h	TURNIR V NAMIZNEM TENISU (različne starostne kategorije)	Dom TVD Partizan Šoštanj	Namiznoteniški klub SPIN Šoštanj	Anton Leber 051/336-077
Sobota, 23. september	9h	TURNIR V KEGLJANJU (ločeni kategoriji za ženske in moške)	Športni center TEŠ / kegljišče	Športno društvo Šoštanj	Nino Ošlovnik 041/759-435
Sobota, 23. september	9h	DAN FITNESA (prikaz in individualno testiranje)	Športni center TEŠ / fitnes	Športno društvo Šoštanj	Nino Ošlovnik 041/759-435
nedelja, 24. september	8h	PLANINSKI POHOD na Smrekovec 1577m	Start in cilj pohoda je pri gost. Grebenšek	Planinsko društvo Šoštanj	Vlado Stropnik 031/392-146

Udeležba na vseh aktivnostih je brezplačna in na lastno odgovornost, potrebna pa je aktivnosti primerna športna obleka in obutev.

Izvedbo Dnevov rekreacije 2006 sta finančno podprli: Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS in Občina Šoštanj.

List

Revija za kulturna in druga vprašanja Občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Milan Kopušar,
župan.

Uredništvo

Jožica Andrejč, Milojka Komprej,
Tjaša Rehar, Peter Rezman in Rafko
Srebrnjak

Fotografija na naslovnici:

Arhiv ZKŠ

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije

Milojka Komprej

Oblikovanje in prelom

Vinko Pejovnik ml.

Tisk

IGEA d.o.o., Nazarje

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 9 (september 2006), pošljejo ali dostavijo najkasneje do 20. septembra 2006.

ISSN 1581-8373

LOKALNE VOLITVE 2006!

PRAVILA

o objavljanju in oglaševanju predvolilnih sporočil in oglasov v času predvolilne kampanje v reviji List

V času predvolilne kampanje bosta izšli dve številki revije List.

Št. 9 bo izšla v četrtek, 28. 9. 2006.

Št. 10 bo izšla v petek, 20. 10. 2006.

V obeh številkah bodo gratis objave o volitvah in možnost plačanih oglasov.

V št. 9 bodo gratis objave za volitve župana in volitve v svet občine.

V št. 10. bodo gratis objave za svete krajevnih skupnosti.

Vsak kandidat za župana bo imel na voljo do ene polovice strani Lista (oz. 3500 grafičnih znakov teksta) za predstavitev programa. Znotraj istega prostora je možno objaviti tudi fotografije oziroma druge grafične podlage, s tem da se temu primerno zmanjša prostor za tekst.

Tekste, fotografije, logotipe, itd, z morebitnim načrtom oblikovanja, je treba na uredništvo List posredovati do 20. 9. 2006. V kolikor načrta oblikovanja ne bo, se to prepusti oblikovalcu revije List.

V kolikor kandidati ne bodo posredovali materialov za predstavitev kandidatov, bodo v Listu objavljeni samo podatki, s katerimi razpolaga volilna komisija.

Vrstni red objav bo izžreban. Dodatne informacije o **brezplačnih objavah** lahko dobite na telefonski številki: 041-987-634.

Po enakih pogojih bodo objavljene tudi kandidatne liste za svet občine in svete krajevnih skupnosti.

Vse ostale objave in oglase bomo v Listu objavljali skladno s cenikom objav in po sklenjenih pogodbah. Dodatne informacije o **plačanih oglasih** lahko dobite na telefonski številki: 031-382-450.

VSEBINA

4	Fotografija meseca
5	Uvodnik
6	Dogodki in ljudje
8	Naša občina
9	Politika
10	Dogodki in ljudje
12	Predstavlja se
13	Cerkev in mi
14	Pisma bralcev
15	Prostor za komentar
16	Fotoreportaža
	Gaberške veselice
18	Intervju z Julijem Pačnikom
	V veselje mi je peti z vami
20	Šport
22	Sredina vabi
24	Podoba kulture
26	RE-ACT
28	Portreti
30	Iz prejšnjega stoletja
31	Knjige
32	Čez Uršljo goro
34	Varstvo naravne dediščine
35	Narava in ljudje
36	Porušene domačije
	Gasilski dom Gaberke
40	Svetloba
41	Horoskop
42	Križanka
43	Listnek

Petek

Peter Rezman

Ne bomo šteli dnevov, mesecev in let, ki so pretekla od *diha-nja za ovratnik*, do *triumfa pravne države*, kot se je izrazil eden od uglednih slovenskih pravnih strokovnjakov po tistem, ko je mariborsko sodišče za vse večne čase oprostilo domnevne pretepače novinarja Mirana Petka. Sapa izza ovratnikov se je hitro razkadila, na množici kijev, ki so jih zasegli koroškim igralcem bejzbola, pa slovenski forenziki niso našli sledov Petkove krvi. Kar tudi ni čudno, saj naši forenziki pač niso tisti mojstri iz Discovery chanela in tako sodišče ni imelo prepotrebni materialnih dokazov in bo treba poslej skrbno paziti, kako bomo pisali o domnevnih igralcih bejzbola s Koroške, da ne bomo sami deležni odškodninskih tožb njihovih spretnih odvetnikov ali česa še bolj konkretnega. Kakšnega od tistih neomadeževanih kijev, na primer.

O čem je že pisal Petek, da je nekdo naročil zanj, nič več in nič manj kot, umor. V bistvu o razvojnih zadregah Koroške, ki so bile, po novinarjem, ravno pravo gojišče za gospodarski kriminal, ki se je razbohotil v naši mladi državi. In tako si ne morem kaj, da ne bi iz prve roke ugotovil, da je Šaleška dolina v tem pogledu le malo bolj kultivirana kot Koroška, saj kritično pisanje o tukajšnjih gospodarskih »čudežih« v preteklosti ni povzročalo takšnih odzivov, ampak so ga kritizirani znali obrniti sebi v prid in pograti obsežen (ekološki) investicijski cikel. No – problemi seveda niso primerljivi. V Šaleški dolini je bil kritiziran družbeni oziroma državni kapital, katerega lastnik je doma daleč od tukaj. Tukajšnji akterji pa so bili zgolj izvajalci nalog »lastnikov« iz Ljubljane. Na Koroškem pa je Petek s prstom pokazal na zasebni kapital, na sosedse torej, tiste preko ceste, sosednje ulice, vasi prek hriba ... Kritiziral je skratka »naše«, zato tako mlahava solidarnost Korošcev s Petkom, ki je seveda tudi pomešana s strahom pred brutalnostjo in neskrupuloznostjo mladih slovenskih kapitalistov.

A čas teče, ali če smo malo boj »mistični«, se vrti in vrtijo se tudi dogodki, ki so vredni javne pozornosti in kritičnosti. Toda »triumf pravne države« v obliki oprostilne sodbe, duši svobodo govora in vero v to isto pravno državo. Zareza-

no je pri samih koreninah, še najbolj v obliki samocenzure, kar lahko dnevno opažamo v poročanju o bolj ali manj prežvečenih domačih čenčah ter poplavi novic z Bližnjega vzhoda ter Iraka. Pa nam tako zmanjka časa za resnično in argumentirano kritičnost, ki bi bila blizu tudi laični javnosti.

V takšnih okvirjih sva se nedavno gibala z enim naših dopisnikov, v klepetu, ko sva, izhajajoč iz ugibanj, ali so novi energetska-lastniški trendi koristni za Šaleško dolino ali ne, prišla do sklepa, da se zna med kupci rudnika slej ko prej znajti tudi precej tukajšnjih premožnih vlagateljev. To pa bi pomenilo, da bo, če bi/bo do prodaje rudnika res prišlo, okolje še bolj tanko piskalo in bi hitro izhlapeli tudi vsi drugi bonusi, ki jih (domnevno) ima Šaleška dolina od rudnika. Nenazadnje se to razkriva že skozi sedanji t. i. varčevalni program na rudniku, ki ima bolj kot finančne – psihološke posledice.

Kako bo torej s kritično besedo, če in ko bo potrebna (**in to je vedno !!!!**), če smo se nekateri zgrozili ob »triumfu pravne države« v primeru Petek. Ko/če bo rudnik v zasebnih rokah, pod plazom kritike ne bo več imaginarna država, tam »daleč« v Ljubljani, ampak tukajšnji fantje. Mladi kapitalisti, ki cvetijo po vsej državi in ki se poleg denarja navdušujejo tudi za elitni šport, kot je na primer golf ... in morebiti tudi bejzbol.

Foto: Nada Žgank.

Ker se učenje nikoli ne konča ...

Ljudska univerza Velenje izdala katalog izobraževalnih programov

Šolsko leto za izobraževanje odraslih se uradno pričinja z nekaj zamika za rednimi šolami, vendar pa je na Ljudski univerzi Velenje v teh dneh že zelo živahno. Nekateri slušatelji, ki se do junijskih rokov niso uspeli pripraviti za zaključne izpite in poklicno maturo, hitijo to storiti prav v teh dneh. Na nekaterih šolah bodo pričeli pouk že čez dva tedna. Pred tem pa bodo strokovni delavci opravili informativne dneve na Ljudski univerzi Velenje, v Šoštanj, Šmartnem ob Paki, Nazarjah in Ljubnem ob Savinji. Da bi se občani lahko pravočasno odločili za različne možnosti šolanja od osnovne šole za odrasle (ki je brezplačna) do različnih poklicev in visokošolskega študija na daljavo, so izdali katalog izobraževalnih možnosti za šolsko leto 2006/2007.

Katalog LUV je koristen pripomoček za pomembno življenjsko odločitev.

Natisnili so ga v 17 tisoč izvodih in ga brezplačno posredovali na domove vseh občin SA-ŠA regije, na področje občin Šoštanj in Šmartno ob Paki kar tri tisoč izvodov. Privlačna je tudi možnost brezplačnega svetovanja za poklicno usmerjanje odraslih v Svetovalnem središču Velenje (ki deluje na Ljudski univerzi v Velenju) ter koriščenje brezplačne učne pomoči in brezplačnega samostojnega učenja v njihovem Središču za samostojno učenje. Vse to je podrobno opisano v katalogu, ki je dobrodošel priročnik za vse tiste, ki se želijo izobraževati ob delu, ki so nezaposleni ali se izpopolnjujejo za potrebe dela.

Menda se učenje nikoli ne konča!

Jože Miklavc

Naravovarstvena zveza Smrekovec

Razglednice s Smrekovca

Naravovarstvena zveza Smrekovec je v šolskem letu 2005/06 v sodelovanju s šolami iz Šoštanja, Ljubnega ob Savinji in Črne na Koroškem izvajala projekt »Zavzemi se za Smrekovec«. Gre za program okoljskega izobraževanja,

nja, katerega cilj je vzgoja in izobraževanje za odgovorno ravnanje z našo naravno dediščino. V teku projektnega učnega dela na šolah so učenci spoznavali naravo Smrekovskega pogorja, razmišljali o prihodnosti, pisali domišljajske spise, posneli smo dokumentarni film in pripravili mobilno razstavo, ki bo gostovala po šolah v jeseni. Na osnovi risb učencev je vsaka šola prispevala motiv za razglednico. Sedaj jih je moč dobiti na planinskih kočah: Andrejev dom na Slemenu, Planinski dom pod Smrekovcem in Antejevo zavetišče na Travniku. S poslano razglednico vsak posameznik prispeva k širjenju glasu o pomenu ohranjanja narave in se s tem tudi na svoj način zavzame za Smrekovec. Ob razglednicah smo postavili še glinasti lonček, ki je delo lončarja Igorja Bahorja iz Topolšice. Vaši prostovoljni prispevki so dobrodošli! Porabljeni bodo za nadaljnje aktivnosti NZ Smrekovec.

Martina Pečnik

Izbirno sekaško tekmovanje
v Lajšah

Zmaga ostala doma

Tekmovanja v spretnostih pri delu z motorno žago imajo v Sloveniji dolgoletno tradicijo. Najprej so bili tekmovalci le iz vrst profesionalnih gozdnih delavcev, v zadnjem desetletju pa Zavod za gozdove Slovenije taka tekmovanja organizira tudi za lastnike gozdov. V okviru prireditev Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni bo letos za lastnike gozdov organizirano že osmo državno sekaško tekmovanje. Izbirno tekmovanje za Območno enoto Nazarje je bilo zadnji juljsko soboto na letališču Lajše pri Šoštanju.

Tekmovanja v spretnostih pri delu z motorno žago s svojo atraktivnostjo privabljajo širok krog gledalcev. Poleg tekmovalnosti in atraktivnosti posameznih disciplin pa je prisoten tudi duh učinkovitosti pri raznovrstnem gozdnem delu in varnost pri delu. Pomembno je torej, da se takšna tekmovanja prirejejo v krajih, kjer si jih lahko ogleda čim več gledalcev in se jih na ta način tudi čim več seznani z varnim in učinkovitim delom v gozdu. Po letih izbirnih tekmovanj v Savinjski dolini smo letos spremljali tekmovanje v Šaleški dolini, kjer se je pomerilo 25 tekmovalcev iz Krajevnih enot: Luče, Ljubno, Gornji Grad, Nazarje in Šoštanj ter sekač iz Črne na Koroškem in 3 tekmovalke – Lučke vlarke. V lepem sobot-

nem popoldnevu je tekmovanje odprl šoštanski župan g. Milan Kopušar; tekmovalce pa so prišli spodbujati številni znanci, prijatelji in naključni obiskovalci.

Ekipna zmaga je ostala doma: 1. mesto Šoštanj - Duseti (Stanko Goličnik, Janko Mazej in Jože Podvratnik), 2. mesto Gornji Grad - Forti in 3. mesto Luče - Krnica; ekipa Šoštanj 2 je zasedla 6. mesto, Šoštanj - mladi pa 9. mesto.

Zmagovalci po posameznih disciplinah: mehanika verige in obračanje meča: Podkrižnik Klemen; kombinirano prežagovanje: Tratnik Vito; precizno prežagovanje: Podkrižnik Janko; zasek in podžagovanje: Planinšek Anton; kleščenje: Planinšek Anton in podiranje na balon: Podkrižnik Janko.

Še najpomembnejša razvrstitev: prvi trije uvrščeni bodo zastopali Območno enoto Nazarje v Gornji Radgoni. Skupni zmagovalec je domačin Jože Podvratnik, drugi je Marko Jelšnik in tretji Anton Planinšek; med ostalimi domačini je bil Janko Mazej peti, Jože Krt osmi, Stanko Goličnik pa dvanajsti; med lučkimi vlarke je bila najboljša Pavla Voler pred Berto Voler in Nataša Zamernik.

Foto: Arhiv

V razvedrilnem programu so se udeleženci prireditve pomerili v žaganju z "amerikanko", kjer sta med 12 pari najhitreje žagala brata Meh iz Razborja.

Nagrade številnih sponzorjev in donatorjev so prejeli vsi tekmovalci. Vsem podjetjem in posameznikom, ki so podprli zanimivo tekmovanje, se organizatorji še enkrat zahvaljujemo.

Milan Pogorelnik

Družba Esotech Velenje objavila rezultate poslovanja

Generalna direktorica Esotecha Zofija Mazej Kukovič je na novinarski konferenci v sredo, 9. avgusta seznanila predstavnike medijev z rezultati poslovanja v letošnjem prvem polletju in z nekaterimi važnejšimi poslovnimi dogodki, ki bodo vplivali na gospodarjenje družbe v bodoče. V prvem polletju je Esotech d. d. ustvaril 1,2 mrd. tolarjev ali 5 mio EUR prihodka. Dobiček znaša 20 mio tolarjev ali 83 tisoč EUR, kar je v okviru pričakovanega.

Foto: Marija Lebar

Firmo, ki je v pretežni lasti zaposlenih, pri pridobivanju poslov, zlasti v tujini, zelo ovira neokretnost domačih državnih institucij. Čeprav je postopek za pridobivanje raznih dovoljenj znan in utečen, pa se včasih stvari vlečejo kar po pol leta, pri tem pa so za pridobitev posla čestokrat pomembni celo dnevi, meni Mazej Kukovičeva.

Esotech ima firmo v Šanghaju, vodi jo Mihela Hladin, kjer poleg svojega vodstvenega kadra zaposluje tudi dve kitajski uslužbenki. »Temu se ni moč izogniti, saj je potrebno poznavanje njihovih poslovnih običajev, predvsem pa računovodskih in davčnih predpisov, ki so drugačni od naših,« pojasnjuje direktorica. Na Kitajskem gradijo mrežo partnerstev na nivoju države, provinc in lokalnih skupnost. Največje priložnosti za Esotech se kažejo na področju industrijskih čistilnih naprav za vode in zrak v segmentih, kjer imajo tudi na domačem trgu najave referenc, to so topilnice, kemične tovarne in jeklarne. Katijaska predstavlja za firmo velik izziv.

Ustanovili so tudi firmo Esotech Srbija v Beogradu, trenutno pa se zelo angažirajo na poslih v Valjevu, kjer je njihov partner Gorenje. Tečejo razgovori o delih v Bosni in Hercegovini, pravkar nekaj Esotechovih strokovnjakov skupaj z Litostrojem dela na montaži HE Bhavani v Indiji. Ob tem je Mazej Kukovičeva omenila težave pri pridobivanju kadrov za izvajanje montaže, saj je to težko in zahtevno delo premalo plačano, da bi bilo atraktivno za mlade.

Ključni kupci v tem obdobju so bile hidro in termoelektrarne, kjer so poleg stalnega angažiranja v Termoelektrarni Šoštanj, vključeni v posle pri HE Zlatoličje in jezu Melje. Delujejo tudi na področju metalurgije in jeklarstva. Se posebej so izpostavili posle v Cinkarni Celje, v MI Mežica, hidroelektrarni Avče Z družbo Acroni so podpisali pogodbo za projekte in izvedbo čistilne naprave za odpadne vode v vrednosti 990 mio tolarjev. »Acroni namerava iz Save napraviti Sočo,« je ta prizadevanja slikovito opisala Zofija Mazej Kukovič.

Precej svojih sredstev in aktivnosti usmerjajo tudi v izkazovanje širše družbene odgovornosti, kot pravijo. Tako so znatna sredstva namenili za kulturo in šport. Tukaj je v ospredju Košarkarski klub Elektra Esotech, Hokejski klub Jesenice, odprava Dava Karničarja (smučanje z najvišjih vrhov sveta), pa tudi izredno usešna športnica invalidka Jolanda Belavič.

Od pomembnejših dogodkov so omenili konferenco Okolje in ekonomija, ki so jo v februarju

organizirali v Beogradu, v letošnjem letu pa še načrtujejo pripravno mednarodne delavnice v okviru Tehnološke platforme za vode.

Marija Lebar

Z opravljenim delom zadovoljni

Ob zaključku šolskega leta so nosilci posameznih projektov in direktorica Ljudske univerze Velenje Mirjana Šibanc na novinarski konferenci predstavili delovanje nekaterih oblik izobraževanja v minulem šolskem letu. Ob prvi obletnici delovanja Svetovalnega središča v Velenju so ugotovili, da je bilo to zelo uspešno.

»Ponosni smo na delo, ki smo ga opravili v minulem šolskem letu tako po količini kot po kakovosti. Izvedli smo skoraj stopenetdeset različnih oblik izobraževanja za odrasle, ki se jih je udeležilo okoli 4250 slušateljev. Za to delo smo opravili 30.000 ur, kar predstavlja glede na preteklo šolsko leto kar 20 odstotni porast,« je med drugim dejala direktorica Šibanc.

Svetovalno središče Velenje (SSV) je uradno pričelo z delom lani junija. Do 6. 7. 2006 ga je obiskalo kar 614 zainteresiranih. Izobraževalno središče posreduje informacije o možnostih izobraževanja v širšem lokalnem okolju. V središču so na razpolago za razgovor in svetovanje strokovne osebe, svetovanje pa je brezplačno, zaupno in nepristransko. Kar 68 odstotkov oseb je informacije iskalo pred pričetkom, ostali pa med samim izobraževanjem. V jeseni bodo sodelavci svetovalnega središča enkrat na teden delovali tudi v Centru za samostojno učenje v Nazarjah.

V okviru sodelovanja s Šolskim centrom Velenje v njihovem projektu Izboljšanje računalniške pismenosti brezposelnih, ki je namenjen izboljšanju možnosti za ustrezno zaposlitev, je Ljudska univerza prevzela računalniško usposabljanje na več lokacijah v šaleški in zgornjesavinjski regiji. Po končanem izobraževanju so nekateri slušatelji opravili javno veljavni izpit, nekaj pa celo izpit za Evropsko računalniško spričevalo (ECDL).

Predstavili so še dva izmed projektov Phare in sicer Znanje – ključ do uspeha in Phare – donacijska shema. Na ta način je Ljudska univerza zagotovila znaten delež sredstev za brezplačne računalniške tečaje, tečaje tujih jezikov in ostala izobraževanja iz teh projektov.

Projekt računalniškega opismenjevanja za odrasle je predstavil vodja Jože Miklavc. To izobraževanje sofinancira Ministrstvo za šolstvo RS, manjkajoča sredstva pa sta zagotovili Mestna občina Velenje in Občina Nazarje. Občina Šoštanj je prispevala s tem, da je posredovala pri organizaciji tečaja na Osnovni šoli Šoštanj. Kot je dejal Miklavc, nameravajo jeseni s tečaji – tudi v Šoštanju – nadaljevati in naučiti odrasle uporabljati računalnik še za kaj drugega, kot nadomestek za pisalni stroj.

Na Ljudski univerzi Velenje pa že mislijo na prejšnje. Pripravili so obsežen katalog izobraževanja, ki jih izvajajo. Tega bodo v jeseni poslali vsem

gospodinjstvom v tako imenovani Sa-Ša regiji, pa tudi v občinah Braslovče, Dobrna in Mislinja. Zavedajo se, da je vseživljenjsko učenje edina alternativa uspešnega gospodarjenja in napredka.

Istega dne zvečer, to je 7. julija, pa je bila v sejni dvorani Mestne občine Velenje svečana podelitev spričeval za opravljena (dokončana) izobraževanja v tem šolskem letu.

Najprej je prisotnim spregovorila direktorica Mirjana Šibanc, ki je dejala, da je pravica do izobraževanja temeljna človekova pravica. »Znanje je vrednota, ki vse bolj pridobiva na pomenu. Evropska unija stremi k nenehnemu in vseživljenjskemu izobraževanju prebivalstva, še zlasti, ker se življenjska doba vztrajno dviguje,« je dejala Šibanc. »Ker se tega zavedate, ste bili pripravljene žrtvovati prosti čas, zadali ste si jasne cilje, da boste lahko samostojno in odgovorno oblikovali ali spremenili svojo poklicno pot.«

Foto: Marija Lebar

Navzočim je spregovoril tudi župan Srečko Meh, ki je poudaril vlogo Velenja kot regijskega študijskega središča in omenil dogovore v Sa-Ša regiji glede oblikovanja novih višje in visokošolskih programov in sicer za energetiko in ekologijo v letu 2007, do leta 2010 pa tudi za glasbo in ekonomijo, kar bo gotovo pripomoglo k krepitvi in razvoju gospodarstva regije.

Po njegovem mnenju je dober učitelj najboljša stvar, ki človeka lahko doleti v življenju. Da imajo na Ljudski univerzi dobre učitelje, pa je dokaz število udeležencev tokratne slovesne podelitve spričeval in potrdil ob zaključku šolskega leta, je še menil Meh.

Tokrat so podeljevali zaključna spričevala za programe ekonomski tehnik, ekonomsko komercialni tehnik, gostinsko turistični tehnik, predšolska vzgoja, prekvalifikacija trgovcev. Tištim, ki so letnik zaključili z odliko, so podelili knjigo s pomenljivim naslovom Zmorem.

Med prejemniki potrdil so bili tudi tisti, ki so opravili različne oblike računalniških izobraževanj, o čemer je nekaj besed spregovoril Jože Miklavc. Povedal je, da so med slušatelji na koncu izvedli anketo, ki je pokazala, da je bila večina udeležencev z izobraževanjem in predavatelji zelo zadovoljna, saj je kar 70,7 odstotka anketirancev tečaj ocenilo z oceno odlično. Pa še to: najstarejša udeleženka računalniškega tečaja se krepko bliža sedemdesetim letom.

Marija Lebar

Večje investicije ob koncu poletja

Konec avgusta oziroma v septembru bo Občina Šoštanj izvedla dve veliki investiciji: prenovu Zdravstvene postaje Šoštanj in rekonstrukcijo ceste Heroja Gašperja od križišča pri vrtcu do mostu čez Bečovnico. Za obe je bilo potrebno izvesti javna razpisa, ki sta bila objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije, prav tako pa je občina za obe uspela pridobiti tudi nekaj državnih sredstev.

Zdravstvena postaja Šoštanj

Na podlagi javnega razpisa je Občina Šoštanj izbrala izvajalca za sanacijo desnega krila Zdravstvene postaje Šoštanj. Na razpis se je prijavilo le podjetje Cigrad, d. o. o. iz Šoštanja, s katerim bo tako sklenjena pogodba. Z deli - na desnem krilu zdravstvene postaje bodo obnovljene vse instalacije, zamenjana pa bodo tudi okna - se bo pričelo konec avgusta. Zdravstvena dela bodo v času sanacije doma potekala v levem delu zdravstvene postaje. Eden izmed ključnih pogojev v razpisni dokumentaciji je bila zahteva, da se dela zaključijo v čim krajšem času, da bi bilo delo in s tem oskrba pacientov čim manj moteno. Vrednost celotne investicije je približno 50 milijonov tolarjev, od katerih bo 14 milijonov prispevalo Ministrstvo za zdravje, ostala sredstva pa Občina Šoštanj.

Rekonstrukcija ceste Heroja Gašperja

Razpis za prenovu oziroma rekonstrukcijo ceste Heroja Gašperja je bil objavljen v začetku avgusta. Izbran je že izvajalec, najugodnejšo ponudbo je podalo podjetje CMC iz Celja. Pred pričetkom del pa je potrebno počakati na iztek pritožbenega roka, tako da na Občini Šoštanj upamo, da bomo s prenovno ceste lahko pričeli v začetku septembra. Dela naj bi potekala 45 dni. V času rekonstrukcije bo cesta zaprta, obvoz pa bo urejen. Vrednost te investicije je dobrih 56 milijonov tolarjev, od katerih prispeva država slabo polovico, in sicer dobrih 27 milijonov tolarjev.

Poleg prenovljenega cestišča bo velika pridobitev tudi pločnik, ki bo, gledano iz mesta, potekal po levi strani ceste. Obenem s prenovno ceste bodo potekala tudi obnovitvena dela komunalnih in elektroinstalacij, prenovljena pa bo še obcestna razsvetljava. Zagotovo bo cesta velika pridobitev, predvsem za učence, ki bodo tako imeli veliko bolj varno pot v šolo.

Z javnim razpisom male vrednosti pa Občina Šoštanj išče izvajalca za rekonstrukcijo ceste v Topolšici, od Loma proti Florjanu, kjer se bo asfaltiral makadamski del. Gre za približno 300 metrov nove asfaltne prevleke.

Zamenjana streha na telovadnici Podružnične šole Topolšica

V avgustu je bila zamenjana strešna kritina na telovadnici Podružnične šole Topolšica. Do sedaj je bila telovadnica prekrita z ekološko sporno in zdravju škodljivo salonitno kritino. Občina Šoštanj je izvajalca izbrala na podlagi javnega razpisa, najugodnejši ponudnik je bilo velenjsko podjetje Trgokop. Vrednost investicije je znašala nekaj manj kot šest milijonov in pol.

Tjaša Rehar

svetovalec za odnose z javnostmi

OBČINA ŠOŠTANJ

Na podlagi Zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih (Uradni list SRS, št. 18/74 in 34/88) in na podlagi 6. člena Pravilnika o pogojih za oddajo poslovnih prostorov v najem in določanju najemnin za poslovne prostore (Uradni list občine Šoštanj št. 4/97)

o b j a v i j a

JAVNI RAZPIS ZA ODDAJO POSLOVNIH PROSTOROV V NAJEM

Predmet oddaje sta 2 (dva) poslovna prostora v občinski zgradbi na naslovu: Trg svobode 12, v Šoštanju, z možnostjo so-uporabe sanitarij in skupnih prostorov in sicer:

- 1. poslovni prostor I (v pritličju občinske zgradbe) skupne površine 10,89 m². Izklicna najemnina znaša 13.997,00 SIT; (brez DDV), in**
- 2. poslovni prostor II (dva povezana prostora v III. nadstropju občinske zgradbe) skupne površine 49,11 m². Izklicna najemnina znaša 41.802,00 SIT; (brez DDV).**

Osnova za izračun najemnine za poslovne prostore je metodologija o merilih in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš, oz. skladno z določbami Pravilnika o pogojih za oddajo poslovnih prostorov v najem, ter o določanju najemnin za poslovne prostore.

Poslovni prostori so primerni za poslovne storitve oz. mirno dejavnost in se oddajajo za nedoločen čas.

Interesenti naj pisne ponudbe dostavijo osebo v tajništvo občine ali pa priporočeno po pošti na naslov: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, s pripisom: »Ne odpiraj - ponudba, Javni razpis za oddajo poslovnega prostora v najem«.

Upošteevane bodo ponudbe, ki bodo v tajništvo občine Šoštanj dostavljene najkasneje do vključno **četrтка, 14. septembra 2006 in sicer do 10:00 ure**. Za dodatne informacije in ogled poslovnih prostorov se lahko interesenti oglasijo v tajništvo občine Šoštanj.

V ponudbi je potrebno navesti dejavnost ponudnika, ter višino ponujene najemnine, ki ne sme biti nižja od izklicne najemnine. Ponudbi je potrebno priložiti:

- dokazilo o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti in
- dokazilo o resnosti ponudbe - potrdilo o plačani varščini treh mesečnih najemnin na transakcijski račun občine Šoštanj št. IZR 01326-0100018560, odprt pri Banki Slovenije.

Uspelemu ponudniku bo varščina obračunana pri najemnin, neuspelemu pa vrnjena v roku 3-dni od izbire najugodnejšega ponudnika.

Odpiranje ponudb bo opravila komisija, ki bo hkrati izločila prepozno prispelo in nepopolne ponudbe. O izbiri najemnika bo na predlog komisije odločil župan. Vsi ponudniki bodo o izbiri pisno obveščeni v roku 8 (osmih) dni po zaključku javnega razpisa.

UPRAVA OBČINE ŠOŠTANJ

Milan Kopušar - nadaljevanje županstva

Občinski odbor LDS Šoštanj je na tiskovni konferenci dne 28.8.2006 objavil ime županskega kandidata za jesenske volitve in nadaljnji štiri letni mandat v občini Šoštanj.

Foto: Arhiv

Pri LDS so za kandidata predlagali dosedanjega župana Šoštanja in predsednika občinskega odbora stranka Milana Kopušarja.

Kopušar je na konferenci potrdil kandidaturu in za javnost na kratko podal načrte za prihodnje. Kot sedanjí in prihodnji župan, bo še naprej skrbel za:

- razvoj mesta Šoštanj in seveda cele občine;
- ureditev infrastrukture in parkirišč v mestu Šoštanj;
- nudenje pomoči s strani lokalne skupnosti pri odprtju trgovskega centra;
- skrb za dobro delo šole vzgojno varstvenih organizacij;
- skrb za starejše občane (nov dom ali ustrezno varstvo na domu);
- ustanovitev potrebnih institucij za pokrivanje področij športa, turizma in mladih;
- skrb za ohranjanje delovnih mest;
- skrb za dobro delo v krajevnih skupnostih ter zagotovitev prostorov za pokrivanje družbenih dejavnosti;

Med drugim je povedal, da lista kandidatov za člane Sveta občine ne bo bistveno spremenjena, saj zdajšnja ekipa dobro dela, ter nakazal nadaljnjo skrb LDS za dobro delo v dobro lokalni skupnosti.

Izjava za javnost

Foto: Arhiv

Javno sporočamo, da je Slovenska nacionalna stranka v Ljubljani potrdila kandidata za župana Občine Šoštanj Marjan Vrtačnika, predsednika občinskega odbora za Šoštanj. Marjan Vrtačnik je kandidaturu sprejel.

Odkritje spominske plošče ZVVS na domačiji Juvan

V soboto, 15. julija, so člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Velenje (OZVVS) skupaj z gosti odkrili spominsko ploščo Zveze veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS) v Zavodnjah nad Šoštanjem na domačiji Juvan ali Žohar, kot pravijo domačiji po domače.

Foto: Arhiv

Foto: Arhiv

To je prvo odkritje takega spominskega obeležja v Šaleški dolini. Plošča je nameščena na zgradbi, kjer sta se od septembra 1990 do junija 1991 tajno hranila strelivo in oborožitev MANEVRNE STRUKTURE NARODNE ZAŠČITE IN TERITORIALNE OBRAMBE OBČINE VELENJE.

Na slovesnosti ob odkritju spominske plošče so se zbrali slavljenci – prejemniki spominske plošče, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Dušan Ajtnik, podžupan Občine Šoštanj Štefan Szabo, predsednik KS Zavodnje Anton Potočnik, nekdanji poveljnik 15. brigade vojnega letalstva Slovenske vojske (15. BRVL SV) polkovnik Gabrijel Možina, predstavniki Območnih združenj veteranov in častnikov Velenje, prijatelji in znanci.

Zbrano množico je pozdravil predsednik OZVVS Velenje Dušan Ajtnik ter orisal namen in cilj slovesnosti. Med drugim je povedal, da letos praznujemo 16. obletnico MSNZ in da mineva šestnajst let od takrat, ko so leta 1990 najodgovornejši častniki in podčastniki takratne TO Velenje, Enote centra zvez Velenje in Sekretariata za LO Velenje odklonili oddajo orožja v skladišča tedanje JLA. Orožje, strelivo, opremo in dokumentacijo so poskrili pri posameznikih na območju Šaleške doline. Zbrane

je nagovoril tudi podžupan Štefan Szabo, slavljence pa je orisal svoje vtise in občutenja iz tedanjega časa. Povedal je še, da si šteje v čast, da bo ta spominska plošča krasila njegovo hišo. Spominsko ploščo so odkrili podžupan Občine Šoštanj Štefan Szabo, Ivan Juvan in predsednik OZVVS Velenje Dušan Ajtnik.

Ob koncu slovesnosti je Žoharjeva družina prisotne povabila na družabno srečanje, ki ga je pripravila za vse prisotne.

Zdenko Zajc

»Želimo sooblikovati sodobno družbo!«

To je med drugim povedal predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) Vinko Gobec na letošnjem srečanju slovenskih upokojencev, ki je bilo tokrat v Mozirju. Udeležilo se ga je okoli 15.000 upokojencev. Na Zvezi so letošnje srečanje najprej nameravali odpovedati in denar razdeliti po društvih, a na pobudo Mozirjanov so se zanj odločili in udeležba je pokazala, kako prav je bilo, da se je srečanje vendarle zgodilo.

Že v zgodnjih jutranjih urah so se v Mozirje pričele stekati kolone avtobusov, menda jih je bilo kar okoli 250, in avtomobilov iz vseh strani Slovenije. Za urejanje prometa so zgledno poskrbeli policisti, gasilci, člani ZŠAM in drugi redarji.

Neštevilna množica gostov se je zlivala proti kraju dogajanja v mozirskem gaju. Seveda pa so na poti lahko pregledali pestro ponudbo raznih stojnic. Naj povemo, da je bila vsebina na teh večinoma kvalitetna. Svoje blago so na ogled postavili zeliščarji, izdelovalci originalnih spominkov, čebelarji in medicarji, peki in društva kmečkih gospodinj pa še kdo bi se našel, a prodaja je bila menda pod pričakovanji.

Kulturni program so oblikovali člani Zgornjesavinjske godbe na pihala, trobilni kvartet, citrar Karli Gradišnik, mozirski osnovnošolci, mešani upokojenski in invalidski pevski zbor in celo trebušne plesalke. Na tribuno je nato stopil predsednik slovenskih upokojencev, ki so organizirani v društva, Vinko Gobec.

Najprej je predstavil delovanje zveze, v katero je vključenih kar 255.000 članov, samo v letu 2005 se je pridruživlo 11.500 novih. Delujejo v 465 društvih po vsej državi. Pričakovati je, da bo število članstva še rastle, saj se trend dolgoživosti po vsej Evropi nenehno povečuje.

V nadaljevanju je »okrcal« slovenske medije, ki tako številno ciljno publiko čestokrat prezrejo ali pa o njej ne poročajo objektivno. Pri tem je omenil nenehno poudarjanje, da slovenski upokojenci nasprotujejo vladnim reformam, kar po njegovem ni res. Reforme predvidevajo 68 ukrepov, upokojenci pa se ne strinjajo samo z osmimi od teh.

Tudi vlada ne prisluhne dovolj zahtevam in po-

budam, ki prihajajo iz upokojenskih vrst. Stalno izpostavljanje tega, koliko denarja gre za pokojnine, je po njegovem manipulacija, saj gre pri tem za predhodno plačane pravice in ne za nekako miloščino. Po mnenju neodvisnih strokovnjakov, ti so analizirali rezultate, ki jih prinaša sedanja pokojninska ureditev, le te ni potrebno spreminjati vsaj do leta 2023, pravi Gobec.

Tvorno želijo sodelovati pri oblikovanju take družbe in takega gospodarstva, ki bo prinašalo dovolj sredstev za dostojno življenje tako za zaposlene kot tudi za upokojence. »Kljub prizadevanjem nismo dosegli, da bi se dodatek k pokojnini, kakor se sedaj imenuje regres za rekreacijo, izenačil s tistim, ki ga imajo zaposleni, a si bomo za to še prizadevali. Žal se vse prevečkrat dogaja, da vlada in gospodarstvo varčujeta ravno pri najrevnejših slojih prebivalstva, namesto da bi bolj obdavčila bogate. Tak je primer posmrtnine, ki po sedanjih predpisih sodi v prejemke, za katere je potrebno plačati dohodnino.

Zgodilo se je tudi, da je skupščina KADA ostala brez predstavnika upokojencev, katerih sredstva ta sklad upravlja, zato so za upokojence sklepi te skupščine nični. Vse prevečkrat se dogaja, da tisti, ki so plačani za to, da bi zastopali interese upokojencev, samo dobivajo lepe plače, pa za ta denar nič ne naredijo.«

Na to, da bi KAD postal delniška družba, upokojenci ne bodo pristali, je še dodal predsednik Gobec.

Na koncu je še apeliral na vse člane društev, naj razmislijo, kako bodo dejavni na jesenskih lokalnih volitvah, saj bo od izbranih kandidatov odvisna smer razvoja naše države vsaj v naslednjih štirih letih.

Foto: Marija Lebar

Številnim zavzetim poslušalcem je kot slavnostni govornik spregovoril podpredsednik državnega zbora dr. Vasja Klavžar: »Evropski parlament je sprejel Resolucijo o medgeneracijski solidarnosti, kjer je izrecno opozoril, da je treba ekonomsko vzdržnost uravnovežiti s socialno vzdržnostjo. Znano je, da je pri nas pod prag socialne revščine zdrsnilo že 45,2 odstotka upokojencev. Poleg socialne odrinjenosti marsikoga pesti še družbena izolacija, saj sposilstvo starejših kot temelj medčloveških odnosov vse bolj izginja iz našega vsakdana!«

Čeprav je na trenutke nastajal vtis, da govorniki prepričujejo že prepričane, je bilo mozirsko srečanje upokojencev nedvomno manifestacija, o kateri bi politiki morali dobro razmisliti. Po slavnostnem delu programa se je nadaljevalo druženje in obiski posameznih skupin udeležencev po vsej Zgornji Savinjski dolini.

Marija Lebar

Staro je, a šprica še!

23. tekmovanje starih ročnih in motor-nih brizgaln

Najbrž letošnje leto šoštanjskim gasilcem ni bilo lahko pri srcu, ko se je v avgustu začelo deževno vreme. Kar ni in ni hotelo posijati sonce in dvigniti temperatur, priprave na tekmovanje in veselico pa so bile v polnem teku. Še teden prej je dež veselo pral plakate, ki so vabili na tekmovanje starih brizgaln, in po tem na veselico s Čuki, a nebo se je končno usmilo, tako da je bilo v soboto, 19. avgusta, prav prijazno in prijetno vreme. Tako je PGD Šoštanj lahko nemoteno speljal priljubljenost, že 23. po vrsti, tekmovanje starih brizgaln, o veselici, ki pa je sledila, pa ne bi izgubljali besed. Po statističnih podatkih, ki smo jih dobili iz prve roke, bi človek rekel, da je bil v Šoštanju na obisku sestradan in žejen bataljon ljudi, toliko se je spilo in pojedlo, da se je tudi rajalo do jutra, pa je seveda jasno. Predsednik društva Boris Goličnik se s tega mesta zahvaljuje svojim gasilkam in gasilcem kot izredno delovni ekipi.

Foto: Marjan Tekauc

No, jasno vreme je dalo dodatno motivacijo kar trinajstim moškim ekipam in dvema ženskima, da so speljali tekmovanje tako, kot se šika. Komisija A, ki je ocenjevala izvirnost tekmovalne enote, ter komisija B, ki strogo meri čas in dodeljuje tudi kazenske točke, sta ob koncu tekmovanja sešteli točke in razglasili vrstni red. Pri motornih brizgalnah moška ekipa je bilo prvo PGD Grušovlje, druga je bila Kaplja vas, tretje Pobrežje pri Savinji, četrta domača Topolšica, peta Paška vas in nato še Trnovlje, Gaberke in Šmarje Sap. Pri ročnih brizgalnah so se moški odrezali takole: prvi so bili gasilci Šmarje Sap, drugo je bilo Ljubno ob Savinji, tretja Blanca, četrta je bila ekipa Letuša in peta ekipa Pesja. Tudi ženske tekmovalke so bile, in to še prav posebej izvirne in polne vneme. Prvo mesto je zasedla ekipa PGD Ljubno, drugo pa Blanca. Ekipa Šoštanja je nastopila izven konkurence. Da je bilo vse po pravilih, je skrbela ekipa PGD Šoštanj, ki si je razdelila pristojnosti. Vodja tekmovanja je bil Justin Hudobreznik, tehnični vodja Danilo Čebul, komisijam sta predsedovala Leon Stropnik in Aleš Švarc, med sodnike pa so se vpisali Branko Uranjek, Marko Osteršek in Anton Mežnar. Vsemu skupaj pa je predsedoval Boris Goličnik. Posebna čast je pripadla županu Občine Šoštanj Milanu Kopušarju, ki je smel podeliti pokal zmagovalni ženski ekipi. Poleg tekmovanja, kjer gre bolj ali manj zares, velja omeniti še najmlajšo ekipo te kategorije, ki je prišla iz Kaplje vasi, in najstarejšo ekipo iz Pobrežja ob Savinji. Iz PGD Pobrežje pa prihaja tudi najstarejši udeležene

tega srečanja – 83. letni Alojz Jeraj.

Ob tej obilici podatkov, ki so se ponudili v zapis, ne bo odveč, če omenim na kratko zgodovino tekmovanja, ki se je začelo 21. julija leta 1984, v spomin Jožeta Žunkoviča, predanega gasilca, strokovnjaka in entuziasta. Tekmovanje je ostalo vsa ta leta, vendar, po dogovoru z družino Žunkovič, brez njegovega imena. Pogoj za udeležbo na tekmovanju je starost brizgalne najmanj 50 let. Cilj tekmovanja je ohranjanje tradicije, prikaz stare opreme ter preizkus usposobljenosti. Na pomoč, so rekli gasilci do drugega leta.

Milojka Komprej

Šumahovih dvakrat osemdeset

Všentvidu nad Zavodnjami sta v juliju praznovala Šumahova Slavko in Slavica osemdeset let. Vsak svojih, da se razumemo. Oba pri osemdesetih, sta še vedno zdrava in delovna, dobre volje, čeprav imata o svoji mladosti in kasnejšem življenju, kjer sta se s šestimi otroki ubijala na tistem bregu, povedati marsikaj trpkega. A spomini ju vežejo le na lepe stvari, ki sta jih skupaj doživela.

Slavica je k Delopstom, kot se pri Šumahu po domače reče, prišla iz Belih Vod, razmeroma pozno za nevesto, a dovolj zgodaj, da sta z možem Slavkom, ki je zagospodaril doma, pridno poprijela za delo in

Foto: MK

skrbela tudi za njegove starše. V zakonu se jima je rodilo sedem otrok, žal je Ivan umrl v rani mladosti. Stanko, Marjana, Tončka, Ivica, Andrej, Helena in Danijela pa so zrasli na tej domačiji. V skromnih razmerah so odrasli, sprva v leseni hiši, ki so jo zapustili, ko sta oče in mama postavila zidano. Lesena hiša še stoji, prislonjena v breg, idilična na zunaj, a seveda povsem neudobna.

Slavko, ki je prevzel domačijo, je večš vsakega dela in tudi pri teh letih poprime, kjer se da. S Slavico sta prav gotovo morala biti prava čarovnika, da sta ob otrocih, v težkih bivanjskih pogojih zmogla še gradnjo.

Stara leta in tegobe jima lajšata sinova, ki v glavnem gospodarita doma, ob koncu tedna pa se jima pridružijo tudi ostali otroci in vnuki.

Za njun rojstni dan je predsednik tamkajšnje krajevnega skupnosti Milan Kretič organiziral obisk pri njiju na domu, ki se ga je udeležil tudi župan Občine Šoštanj Milan Kopušar. V imenu lokalne skupnosti jima je izročil skromno pozornost, ob obloženi mizi pa je klepet prijetno stekel.

Milojka Komprej

Za lepši kraj

Moja dežela – lepa in gostoljubna, projekt, ki ga vodi Turistična zveza Slovenije, je šoštanjsko turistično olepševalno društvo vzelo zares. Ozrli so se okoli sebe po kraju in hitro našli mesta, ki bi jih veljalo olepšati. Tako je pod njihovo budno oko padla tudi ograja ob Paki, od mostu pri bivši tovarni usnja pa nazaj proti Kajuhu. Kar naenkrat so se pridni člani prelevili v strokovnjake za pleskanje in ograja je vidno spreminjala podobo in barvo. Pa še po tleh niso preveč popackali, to jim je že treba priznati. Peter Radoja, predsednik,

Foto: MK

ki je tudi sam pridno pleskal (no, vsaj s čopičem v roki smo ga ujeli), se je pohvalno izrazil o sodelovanju med člani, saj ni problema za skupne akcije. Še posebej, ker sta projekt podprla tudi Krajevna skupnost Šoštanj in Zavod za kulturo Šoštanj in prispevala tekoče zadeve (barvne in druge). Društvo čaka v letošnjem letu še nekaj projektov, eden večjih projektov je ureditev Mornove zijalke. Kraj pa bodo poskušali narediti še lepši tudi s prireditvami, po katerih so poznan.

Milojka Komprej

Turistično društvo Pristava med poletjem

Poletje je čas številnih prireditev. Društva med sabo kar tekmujejo, katero bo ljudem ponudilo atraktivnejšo prireditev. Tudi Pristavčani so ostali zvesti svoji tradiciji in so tudi letos sredi junija organizirali oglatrjo. Pri tej celotedenski prireditvi jim je vreme lepo streglo. Glavni oglatrji so bili tudi letos Bojan in dva Rudija. Med tednom so lahko obiskovalci opazovali potek samega kuhanja oglja, v nedeljo 18. junija pa so se lahko povsili na zaključku oglatrja z veselico. Nekaj novega na veselici je bila letos še vedno tleča kopa, iz katere se je rahlo kadilo. Pristnost prireditvi je dodal še veter,

Foto: AG

ki je dim z vonjem po skoraj kuhanem oglju včasih ponesel proti obiskovalcem.

Skozi Pristavo je speljana Ravenska pešpot, po kateri jo lahko iz Gaberk mahnete v Ravne in pri tem uživajte v prijetnem okolju. Letos pa je to pot pod turistično kmetijo Apat prekinil plaz. Pa so si člani TD Pristava med najhujšo julijsko vročino vzeli čas in naredili nov most čez plazišče. Dobrih deset metrov dolg lesen prehod čez plazišče so dobro utr dili, naredili pa so tudi novo ograjo.

Foto: AG

Po dveh letih obstoja zloženke TD Pristava, v kateri so predstavljene turistične znamenitosti Pristave, so se v društvu odločili, da je čas, da naredijo korak naprej. Zato so v mesecu juliju izdali še angleško verzijo zloženke in na ta način omogočili, da se tudi tujci, ki jih pot zanese v naše kraje lahko seznani s ponudbo Pristavčanov. Tako slovenska kot angleška verzija zloženke bosta na voljo na TIC Velenje, na Občini Šoštanj in v hotelu Topolšica.

A. Grudnik

Družinski planinski izlet

Članice Društva podeželskih žena Šaleška dolina in njihovi družinski člani smo se 8. avgusta odpravili na planinski izlet na Raduho. Sončno torkovo jutro nam je nakazalo lep in prijeten dan v planinah. Pot nas je vodila najprej

Foto: Arhiv

Foto: Arhiv

do kmetije Bukovnik. Od tam smo se odpravili do planinske kočice na Grohatu. Po prihodu na kočico Grohat nas je do vrha Raduhe ločilo še dobri dve uri hoje. Planinska pot čez Durce sicer ni zelo zahtevna, nekaj metrov zavarovane poti nam pri vzponu ni povzročalo večjih težav. Ob prihodu na vrh smo se lahko naužili lepote naših planin. Razgled je bil fantastičen, videli smo Triglav, Košuto, Grintavec, Peco, Olševo, Uršljo goro, ... Pri sestopu z Raduhe smo se okrepčali s kosilom na planinski koči Grohat in se polni lepih vtisov vrnili domov.

Marjana Avberšek

Dnevni center za otroke in mladostnike

Dnevni center za otroke in mladostnike Šoštanj, ki se nahaja v občinski stavbi, združuje prijetno s koristnim. Namenjen je otrokom in mladostnikom z učnimi, vedenjskimi ali osebnostnimi težavami. Poleg učne pomoči spodbuja druženje z vrstniki in kakovostno preživljanje časa pod nadzorstvom dveh moderatorok.

Med šolskim letom Dnevni center vsak dan odpre svoja vrata ob 13. uri. Najbolj neučakani obiskovalci pridejo že nekaj minut prej, ostali pa se zberejo do 14. ure, ko se prične učni del. Uro in pol se otroci učijo in rešujejo domače naloge. Po napornem delu sledi zasluženi odmor za malico, po malici pa razne družabne igre, igranje računalniških igrice ali likovne delavnice do 17. ure. Ob petkih otroci napenjajo možgane v raznovrstnih kvizih ali pa v ustvarjalnih delavnicah spustijo z vajeti svojo domišljijo.

Foto: Arhiv

V času šolskih počitnic je program primerno prilagojen in ponuja različne počitniške aktivnosti od likovnih delavnic do izletov po Sloveniji. Julij je bil tako za obiskovalce Dnevnega centra pester in občasno mogoče celo bolj utrujajoč kot šolski vsakdan. Vozili so se s štirikolesniki pri Marku Korelcu - AVTO KORELC, obiskali velenjske policiste na POLICIJSKI POSTAJI VELENJE in si ogledali VARSTVENO DELOVNI CENTER JEZEK. Z vratolomno hitrostjo so se sankali na Adrenalinskem sankališču Zlodejevo na Rogli, plavali kot žabice v Termah Topolšica, občudovali zbirko metuljev na Inštitutu za ekološke raziskave ERICO in si navdušeno ogledovali prebivalce Živalskega vrta Ljubljana. Na koncu so uspešno šolsko leto in pridno obiskovanje Dnevnega centra tudi v času počitnic proslavili ob slastnih picah.

Cilj obiskovanja Dnevnega centra je pomoč pri odpravljanju težav, zaradi katerih se otroci vključijo vanj. Moderatorke se ob podpori strokovnih sodelavk na Centru za socialno delo Velenje trudijo,

da so otroci pri nas zadovoljni in neobremenjeni. Najlepše plačilo za ves vložen trud so otroci, ki se z veseljem vračajo v center ter odhajajo domov srečni in nasmejani.

Zahvaljujeva se otrokom, ki se vsak dan družijo z nama, in njihovim staršem, ker zaupajo našemu programu. Posebna zahvala gre Občini Šoštanj, ki nam omogoča izvajanje programa v svojih prostorih, ter dragocenim sponzorjem, ki prispevajo k oblikovanju pestrih in zanimivih dejavnosti.

Maja Vovk in Indira Mahmutović

Noč pod zvezdami

Poletje in s tem počitnice se počasi bližajo koncu, zato bomo taborniki rodu Pusti grad Šoštanj le-te zaključili z akcijo NOČ POD ZVEZDAMI. Ta je namenjena vsem! Mladim, stari, tabornikom, netabornikom, ... skratka vsem, ki radi preživljate prosti čas v objemu narave. In če vam na podstrešju leži oprema za kempiranje, je že skrajni čas, da jo privlečete na dan!

Akcija se bo pričela 16. 9. 2006 in bo potekala v bližnji okolici Šoštanja. Zbrali se bomo pred bivšo osnovno šolo Bibe Rôčka in se od tam v ekipah podali novim dogodivščinam naproti. Preko krajše poti, ki bo vsebovala kontrolne točke, bomo prišli na cilj, kjer si bo vsaka ekipa posebej postavila šotor in si pripravila topel obrok na ognjišču. Večer bomo preživeli okrog taborniškega ognja, kjer bo za družaben program poskrbljeno. Druženje se bo zaključilo dopoldan naslednjega dne.

Ekipo sestavljajo najmanj 3 in največ 6 udeležencev. Pogoj je, da sta v ekipi vsaj eden od staršev in mladoletni otrok iz iste družine!

Prispevek za akcijo na osebo: ODRASLI: 2000 sit, OTROCI: 1500 sit. V ceno je vključena rutica akcije, hrana (večerja, zajtrk), karta za orientacijo in priznanja.

Opremo (šotor, kotlički) si je možno sposoditi v našem skladišču.

Več informacij na www.rpg.rutka.net/nocpodzvezdami ali na telefonski številki: 041 376 446. Prijave so možne do 10. 9. 2006. Število ekip je omejeno, zato le pohitite, da si zagotovite vikend, poln zabave!!!

Se vidimo pod zvezdami.

Rod Pusti grad Šoštanj

Kdo zavira razvoj Šoštanja?

Naključni opazovalci Šoštanja takoj opazijo in povedo, da se je Šoštanj v zadnjih letih kar precej razvil. Domačini pa tega mnogokrat ne vidimo, nekateri pa NOČEJO videti. Že dalj časa se sprašujem, ZAKAJ JE TAKO? Verjetno ima prste vmes tudi NEVOŠČLJIVOST. Največja škoda pa se tako dela razvoju kraja. Šoštanju. Mestu, kjer živimo!

Do lani kot NM Novalija Muminovič, s.p., sedaj Primata inženiring d.o.o., delujem na širšem območju Šoštanja že deset let.

Prepričan sem, da bi morali biti veseli vsa-kršnega vlaganja v razvoj našega prostora in mesta, ne glede na to, ali gre za javni, ali zasebni kapital. Zasebnega bi bilo potrebno še posebej privabiti in pritegniti posamezne zasebne investitorje, da bi vlagali v projekte, ki bi pomenili dolgoročni razvoj celotne občine Šoštanj. Sistem se spreminja, zato bi bilo nujno hitro prilagajanje pristojnih na te nove razmere, kar pomeni, da bi morali med drugim z razširjenimi rokami pozdraviti nove, zasebne investitorje!

Novalija Muminovič se je že izkazal, kot uspešen podjetnik na nepremičninskem trgu. Tudi v naši neposredni bližini - Občini Šmartno ob Paki.

Zelo me je presenetilo dogajanje na zadnji seji Sveta Občine Šoštanj, kar me je tudi spodbudilo k temu zapisu, saj je bil Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za dele mesta Šoštanj z imenom »Šoštanjski trikotnik« (Uradni list Občine Šoštanj, št. 6/2006 z dne 28. 7. 2006), sprejet z veliko te-

Zelo me je presenetilo dogajanje na zadnji seji Sveta Občine Šoštanj, kar me je tudi spodbudilo k temu zapisu. Kdo so tisti, ki zavirajo razvoj? Gotovo imajo imena in priimke! Je to župan? So to nekateri svetniki? Občinska uprava? Naj se javno pove, kdo je zapustil sejo med sprejemanjem tega razvojnega odloka!

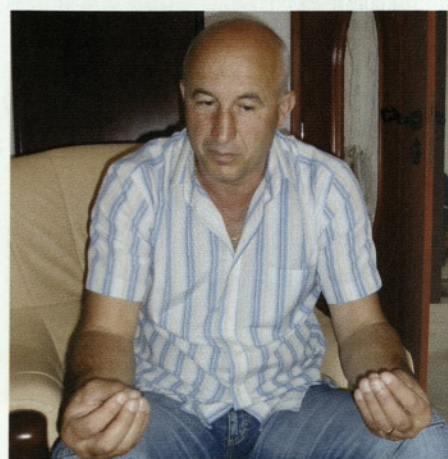
žavami!? Gre namreč za to, da se bo s sprejetjem tega akta omogočila gradnja manjših stanovanjskih blokov (petečkov), praktično v samem središču Šoštanja.

Gre za projekt na zanimivi lokaciji, ki bo v naš kraj privabila nove ljudi, mlade družine bodo lahko odšle »na svoje« in si ustvarile svoj kotiček za življenje. Zagotovo so predpogoj za nadaljnji razvoj mesta ljudje, ki bodo tukaj živeli. Šele z njihovim prihodom se bo kraj malo razgibal in pričel dobivati novi pečat. KDO TO ZAVIRA!?

Ne morem se znebiti občutka, da so bili zapleti pri sprejemanju odloka v občinskem svetu, predvsem v dejstvu KDO bi bili vlagatelji v razvoj Šoštanja! Mislim, da nekatere udeležence te seje ni motila sprememba odloka, katere sprejem se je vlekel tako dolgo! Spremembe pa bodo pomenile dvig življenja prebivalcev Šoštanja na višjo raven. Zato se sprašujem, KDO JE PRAVZAPRAV TISTI, KI RAZVOJ ŠOŠTANJA ZAVIRA? Ali je to občina kot institucija, ali zgolj posamezniki v občinskem svetu?

Drugod se veselijo vsake novogradnje. Nerazumljivo je, da je ravno pri nas drugače!

Novalija Muminovič

Sistem se spreminja, zato bi bilo nujno hitro prilagajanje pristojnih na te nove razmere. V tem svetu ne moreš biti mevža! Jaz nisem, zato imam kaj pokazati!

PRIMATA
INŽENIRING D.O.O.

Podjetje Primata inženiring d.o.o., (do lani še kot NM Novalija Muminovič, s.p.) kot nepremičninska organizacija deluje na širšem območju Šoštanja že deset let. Ukvarjajo se predvsem z izgradnjo stanovanjskih hiš in stanovanj. Veliko gradijo na območju občine Šmartno ob Paki. Eden glavnih prihodnjih projektov pa je zazidava »šoštanjskega trikotnika« kjer bo zraslo naselje manjših stanovanjskih blokov.

Med opaznejše realizirane projekte sodi prenova in oživetev Langusove hiše v središču Šoštanja, na Cankarjevi 2. V njej je tudi sedež podjetja. Biser te zgradbe pa je gotovo izjemno okusno in funkcionalno opremljena konferenčna dvorana, kjer je mogoče organizirati najrazličnejše sestanke, konference, predavanja in podobno. Zahteven zalogaj je bila tudi prenova spomeniško zaščitene Šmajdlove hiše na cesti Matije Gubca 5. V njej se nahaja devet novih stanovanjskih enot. Trenutno pa poteka izgradnja večjega števila enodružinskih stanovanjskih hiš v Gavcah v občini Šmartno ob Paki.

ŽUPNIJSKA OZNANILA

3. september 2006 – 22. navadna, angelska nedelja – maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7., ob 8.30 in ob 15. uri (srečanje ostarelih in bolnikov), šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri, Bele Vode ob 8.30, Zavodnje ob 10. uri, Topolišica ob 9.45.

6. september 2006 – sredo – čaščenje Presvete- ga Rešnjega Telesa v Zavodnjah

Maša ob 8. uri – po maši ena ura čaščenja. Popoldanski del čaščenja začnemo ob 17. uri in ga zaključimo z mašo ob 18. uri.

8. september 2006 – Marijino rojstvo – maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 8.30, šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri, Bele Vode ob 8.30, Zavodnje ob 10. uri, Topolišica – čaščenje Presvete- ga Rešnjega Telesa ob 17. uri, maša ob 18. uri. Gaberke – čaščenje Presvete- ga Rešnjega Telesa ob 17. uri, maša ob 18. uri.

9. september 2006 – sobota – čaščenje Presvete- ga Rešnjega Telesa v šoštanski mestni cerkvi:

maša ob 7. uri, čaščenje do 10. ure, ob 10. uri sveta maša. Popoldanski del čaščenja začnemo ob 17. uri in zaključimo z mašo ob 19. uri.

10. september 2006 – 23. navadna nedelja

– maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7., ob 8.30, šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri, Bele Vode ob 8.30, Zavodnje ob 10. uri, Gaberke ob 9.45, Uršija gora ob 14. uri.

17. september 2006 – 24. navadna nedelja

– maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7., ob 8.30 (skupni krst), šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri, Zavodnje ob 10. uri, Sveti Križ ob 9.00 in ob 10.30, Topolišica ob 9.45.

24. september 2006 – 25. navadna nedelja

– šmihelska in Slomškova nedelja – maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7., ob 8.30, šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri, Bele Vode ob 8.30, Zavodnje ob 10. uri, Gaberke ob 9.45.

Slovesno mašo bo ob 8.30 v šoštanski župnijski cerkvi in ob 11. uri v šoštanski mestni cerkvi vodil g. škof dr. Anton Stres.

Slavje Slomškove nedelje bo letos v mariborski stolnici ob 15. uri. Obenem bo tudi slovesna razglasitev mariborske nadškofije in metropolita.

29. september 2006 – petek – čaščenje Presvete- ga Rešnjega Telesa v šoštanski župnijski cerkvi:

maša ob 7. uri, čaščenje do 10. ure, ob 10. uri sveta maša. Popoldanski del čaščenja začnemo ob 17. uri in zaključimo z mašo ob 19. uri.

1. oktober 2006 – 26. navadna, rožnovenska nedelja – maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 7., ob 8.30, šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri, Zavodnje ob 10. uri, Sveti Križ ob 9.00 in ob 10.30, Topolišica ob 9.45.

Stična 2006

Mesec september je na vratih. Čas dopustov in brezskrbnih počitniških dni je tako končan. Zopet se začenja edina obveza za otroke in mlade, to je šola. Verjetno bi še vsak rad podaljšal počitnice za kakšen dan, a, žal, ne gre. Pa bo že prav tako. Vsak dobro ve, da če hočeš v življenju kaj postati, moraš tudi kaj znati. Znanja pa brez šole ni.

Hkrati pa se s tem začenja tudi pastoralno leto za vse veroučence in mlade, ki se udeležujejo verouka ali mladinskih veroučnih srečanj. Da bi nekako vsi lažje začeli, še posebej tisti, ki so končali osnovno šolo in tako tudi osnovnošolski verouk. Cerkev vabi vse mlade na vseslovensko srečanje mladih v Stično, ki bo letos v soboto, 16. septembra. To, lahko rečemo, največje srečanje vseh mladih v Sloveniji bo potekalo pod geslom, ki ga je zapisal psalmist »Ti si svetilka mojim nogam, luč moji stezi.« (prim. Ps 119,105). Vsi ljudje smo iskalci nečesa lepega, dobrega. Kako hudo je iskati, če je človek kaj izgubil, zlasti če je temno in ne vidimo ali pa so tla polna navlake. Kako težka in zoprna je pot, če je tema, poti ne poznaš in nimaš svetilke. Če pa ti je pot znana in imaš s seboj svetilko, da osvetljuješ pot, po kateri hodiš, je pot prijetnejša kot pri belem dnevu. Svetilko ali Luč potrebuje vsak izmed nas na poti svojega življenja. Toda ne takšne svetilke, ki sveti samo nekaj časa, potem pa ugasne, ko bi jo najbolj potreboval. Ta svetilka, o kateri govori psalmist, se nikoli ne polni, a tudi nikoli ne izprazni. Ta se piše z veliko začetnico: Svetilka, Luč.

Ko mlad človek išče svojo pot, svoj poklic, smisel svojega bi-

vanja, svojega truda, še kako prav pride ta Luč, ki osvetljuje in pomaga iskati to, kar išče, kar potrebuje.

Zato vsi lepo povabljeni sprejmite to Luč in to Svetilko za svojo, skupaj jo iščimo, skupaj z vsemi mladimi Cerkve na Slovenskem. Iščimo jo, pri tem nismo sami. V Stični boš resnično videl in spoznal, da pri tem iskanju nisi sam, da je toliko drugih sovrstnikov, ki iščejo in so že našli tisto Luč in Svetilko, ki sveti na pot njihovega življenja. Naj bo to tudi uvod v naša mladinska srečanja v župniji.

Vsi, ki bi želeli iti z nami v Stično, ste lepo vabljeni na predhodno srečanje, ki bo teden pred Stično, in sicer v petek, 8. septembra, ob 20. uri v župnišču v Šoštanju. Lepo povabljeni.

Zlata poroka Ivana in Mimike Sovinc

Še na mnoga zdrava leta, z grla vajinega naj bo pesem lepo peta in Kol'kor kapljiv tof'ko let, Bog vama daj na svet živeti! je bilo izrečeni večkrat 24. junija na domačiji p. d. Prevalnik pri Ivanu in Mimiki Sovinc v Zgornjem Razborju pri Podgorju, Občina Slovenj Gradec. Praznovala sta ta dan 50 let skupnega življenja – ZLATO POROKO. Veliko število svatov se nas je zbralo, njeni otroci z družinami, sestre, brat, sosedje, prijatelji in znanci.

Ivan se je rodil 16. julija 1927 leta na kmetiji Prevalnik, staršema še petih otrok, brata Toneta in sester Anice, Mimike, Nežke in Cilke. Kot mlad fant je že dosti doživel, saj jim je bila med NOB požgana domača hiša. Ko so že postavili na novo ostrejšje hiše, je še enkrat pogorela. S težkim srcem so se morali odseliti k sosedu Ramšaku za tako dolgo, da so se lahko zopet vselili v obnovljen dom. Dosti je izkusil že kot otrok, nato pa še kot mlad fant izgubil 1954. leta svojega očeta. Nedaleč stran od domačije se je zaljubil v pridno in pošteno dekle, Novakovo Mimiko, ki mu je obljubila zvestobo in podala roko v cerkvi sv. Danijela v Razborju leta 1956.

Minka se je rodila 6. marca 1932 na kmetiji p. d. NOVAK, Ivanu in Mariji Kotnik. V družini Novakovih so se rodila še tri dekleta: Urška, Gelika in Štefka ter brat Franci, ki je kmalu umrl, pred leti pa tudi sestra Urška.

V osnovno šolo sta oba zakonca hodila v Razbor. Za učenje je bilo takrat malo časa, saj je bilo treba delati na kmetiji od jutra do večera. Ker je bila Novakova kmetija zelo rodovitna, so pridelali mnogo žita, a vse je bilo treba postoriti ročno in s košem na rami. Večina njiv je v bregu. Sadje pa je večkrat lepo obrodilo, otrokom je dalo sad dobrih jabolok, starejšim pa dober koroški mošt.

Mimika je preživela drugo svetovno vojno, ob kateri je doživela veliko strahu in preplaha. Iz ljubezni in zvestobe so se v zakonu Mimike in Ivana rodili sinovi: Janko, Marjan, Drago ter hčerke:

Ivica, Majda in Danica. Zelo sta srečna, kadar jih obiščejo vnuki, saj jih imata že 18 in 5 pravnukov, pa upata, da ju bo še kateri osrečil. Pridno sta vsa ta leta gospodarila na kmetiji, saj sta iz ljubezni do zemlje dokupila nekaj zemlje, ki jo zdaj skrbno obdeluje sin Marjan z družino. Njemu sta lani prepustila kmetijo. Poleg svojih otrok sta Sovinceva vzela v tople dom komaj pet let staro rejenko Katarino Plešnik, ki še danes živi z njima in pomaga pri domačih opravilih. Večkrat so se nad njimi zgrnili temni oblaki, vendar sta jih s potrpežljivostjo in ljubeznijo premagala.

Foto: Mihaela Kotnik

Oba zlatoporočenca izhajata iz družin, kjer se je veliko prepevalo, zato še danes oba z veseljem prepevata na koru domače cerkvice sv. Danijela. Prav tako njuni otroci, ki živijo v tem kraju Razborja. Zlato poroko sta slavila v cerkvi sv. Danijela. Najprej ju je civilno poročil podžupan Mestne občine Slovenj Gradec g. Jože Jeromel, nakar je sledila cerkvena poroka in med mašo tudi 1. sv. obhajilo, ki ga je prijel vnuk – Marjanov sin. Pred Bogom ju je ponovno zvezal gospod poddekan Leopold Korat. Po končanem obredu smo odšli v gostišče Pečoler, kjer smo ob zvokih Kar bo pa bo plesali in peli do zgodnjih jutranjih ur.

NAJ VAMA ŠE NA MNOGA, MNOGA ZDRAVA LETA SLUŽI ZDRAVJE, SREČA, NAJ VAM ROŽE NA OKNIH CVETO, PTICE NA VEJAH POJO, NAJ BO IZ VAJINIHL GRL ŠE MNOGOKRAT PESEM LEPO ZAPETA. NAJ VAJU BOG ŽIVI ŠE NA MNOGO, MNOGO DNI!

Mihaela Kotnik

List

Si res vsi želimo razvoj mesta Šoštanj?

Pred letom dni smo trije pobudniki začeli postopek za spremembo odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za del mesta Šoštanj (Šoštanjski trikotnik). V našem primeru bi sprememba odloka omogočala namesto gradnje vrstnih hiš gradnjo manjšega večstanovanjskega bloka.

Kot lastnika podjetja Konpromis d.o.o. (Mihael in Roman Pibernik) sva presenečena nad dogajanjem na izredni seji Sveta Občine Šoštanj 27. julija 2006 **ob dejstvu, da nisva člana nobene politične stranke in dejstvu, da sva pred pričetkom spremembe odloka dobila »na znanje«, da tako pozicijske kot opozicijske stranke v občinskem svetu naš projekt podpirajo, zakaj se je večji del opozicije odločil, da na izredni seji 27. julija ne bo glasoval in tako poskušal zaustaviti investicije v mestu Šoštanj, glede na naslednja dejstva:**

- predlog za spremembo aktov smo pričeli pred enim letom;
- o teh spremembah smo večkrat razpravljali, se strokovno dogovarjali in popravljali idejne zasnove glede na želje občinske komisije za okolje in prostor, ki jo sestavljajo predstavniki vseh strank;
- upoštevali smo vse pripombe opozicije in jih vključili v prostorski akt;
- za postopek smo porabili eno leto, kar je za 6 mesecev več, kot je praksa za podobne postopke v Šoštanju in v Sloveniji;
- komisija za okolje in prostor se je na zadnji seji strinjala z vsemi doseženimi dogovori med bodočimi investitorji in komisijo kot predstavnico Občine Šoštanj;
- nikoli nismo bili in nismo člani nobene politične stranke;
- želimo si le čim hitrejši napredek mesta Šoštanj, z novimi stanovanji, novimi delovnimi mesti in nasmehom na obrazu, ki ne bo skrival nevoščljivosti;
- vsi, ki delujemo in živimo v mestu, vemo, da je za Šoštanj nujno, da pritegne čim hitreje in čim več potencialnih investorjev;
- da gre za popolnoma nepolitično pobudo, ki bo koristila mestu Šoštanj in vsem, ki v njem prebivajo.

Kljub temu da je glasovalo le dvanajst svetnikov od enaindvajsetih, dva sta bila odsotna, ostali pa so sejo zapustili, je bil odlok sprejet.

Si torej res vsi želimo čim hitrejši razvoj mesta Šoštanj?

za KONPROMIS d. o. o.
Mihael Pibernik in Roman Pibernik

Zavajanje občanov Občine Šoštanj

(drugič)

Naslov, ki je bil objavljen v 3. številki Lista in se nanaša na članek v Listu št. 2, je resničen, ni pa v smislu slavonspevov, temveč nasprotno.

Rudnik uničuje in izkorišča Šoštanj vsa povojna leta. Tega pisec ne vidi ali noče videti. Drugače prikazano – to je zavajanje občanov. Vsa omenjena sredstva, s katerimi Premogovnik sofinancira Šoštanj, je denar, pridobljen z odkopavanjem premoga na šoštanjskem ozemlju. To je šoštanjski denar in je samo kapljica v morje od vrednosti izkopenega premoga. Vse ostalo žanje Velenje. Tudi to je zavajanje.

Na članek o renti v Listu 2 sem tudi jaz odgovoril, vendar ga niste objavili. Soglašal sem s predlogom o ustanovitvi komisije za uvedbo rente.

Opisal sem tudi diktatorsko rudniško nastopanje, česar pa ne bom ponavljal. Zato ga verjetno niste objavili. Resnica boli! Rodil sem se pred 82 leti v Šoštanju in si ne pustim soliti pameti. Dobro poznam Šoštanj, rudnik in Velenje pred vojno in sedaj. Naj živi List Občine Šoštanj!

Anton Skornšek
Metleče 47, Šoštanj

Kakšen bo Šoštanj v naslednjih letih, je odvisno od volivcev

Program Slovenske nacionalne stranke temelji na osnovi hitrega in temeljitega razvoja Občine Šoštanj. Občina Šoštanj potrebuje takšne programe razvoja, da bodo podprti z dolgoročnim, srednjeročnim ter kratkoročnim načrtom razvoja. Če bi Slovenska nacionalna stranka dobila mandat za župana, bi najprej pogledala v občinsko upravo. Naša občinska uprava je kot lep zelen gozd, v katerega so se naselili škodljivci.

Če bi novi župan nameraval razvijati občino z isto občinsko upravo, potem ne vidim nobenega razvoja. Občinska uprava mora delovati po navodilu župana, direktor občinske uprave mora s svojimi ljudmi to izvajati. Pri nas v Občini Šoštanj ni tako, nekateri so si podelili prevelike pristojnosti, ki peljejo naravnost v pisarne birokratov.

Če bi dobil podporo na volitvah, bi bila Občina Šoštanj institucija za občane, danes pa se uprava obnaša tako, kot da je uprava namenjena sama sebi. Občan mora biti obravnavan tako, da bo čutil, da je občinska uprava namenjena njemu.

Vsi trije razvojni programi morajo biti pripravljeni v šestih mesecih. Če meni občinska uprava ali posameznik v njej, da to ni mogoče, naj reče adijo, nikakor pa ne na svidenje. Razvojni programi morajo biti tudi podprti z vsemi dovoljenji, da bo morebitni vlagatelj, ki bi želeli vlagati v Šoštanj, lahko neovirano začeli vlagati takoj. To pomeni, da moramo imeti pripravljene prostorske akte za gradnjo novih stanovanj, malo gospodarstvo, obrtno cono ter pripravljene prostore za trgovske centre in podobno. Treba je razmišljati tudi o vlagateljih, ki bi zgradili hotel v Šoštanju in podobno. Nihče ne razmišlja o razvalini bazena, ki je do-

trajan do te mere, da je že nevaren. Tudi tu je veliko vprašanj, ki bodo na programu hitrega odločanja.

Zdravstveni dom, ki je enako dotrajan in ni funkcionalen in ga vsako leto krpamo in obnavljamo, ne sodi v današnji čas. Zdravstvo in lekarništvo je treba ločiti iz Velenja in se postaviti na lastne noge in v občinsko odločanje.

Poklicati je treba dobre odvetnike, ki bodo pripravili vso dokumentacijo za vrnitev Družmirja k Občini Šoštanj. Če se ne bomo dogovorili sporazumno o vrnitvi Družmirja, bomo Evropi predstavili zgodovinske dokumente in čakali na odločitev evropskega sodišča.

Iskali bomo vlagatelja, ki bi uredil na Pustem gradu prestižno restavracijo z razglednim stolpom z razgledom po Šaleški dolini. Iz mesta pa bi vozilo moderno dvigalo.

Iskali bomo vse možnosti razvoja, da postane naša občina razvita. Pri vsem naštetem občina ne potrebuje občinskega proračuna. Vse to bodo postorili zainteresirani vlagatelji. Občina Šoštanj pa bo lahko z občinskimi sredstvi vlagala v razvoj krajevnih skupnosti, če bomo skupaj složno delovali, pa tudi s sredstvi evropskih razpisov. Štiriletni program bo predstavljen obširneje in ga bodo občani prejeli tudi na dom.

Marjan Vrtačnik

Predlog člana občinskega sveta

Predlagam in prosim župana Občine Šoštanj, da nemudoma oziroma na prvi redni seji Sveta Občine Šoštanj uvrsti na dnevni red točko

PREDLOG ZAKONA O RENTI ZARADI POSLEDIC RUDARJENJA PREMOGOVNIKA VELENJE IN OBRATOVANJA TERMoelekTRARNE ŠOŠTANJ

OBRAZLOŽITEV:

Zakon o renti je bil v začetku tega leta uvrščen na dnevni red. Pred glasovanjem sprejema dnevnega reda je tedaj svetnik Nove Slovenije g. Drago Koren zahteval, da se ta točka ne uvrsti na dnevni red z obrazložitvijo, da ni pravi čas, da se podeli renta Občini Šoštanj. Predlog je bil tudi sprejet.

Smatram, da je skrajni čas, da Vlada Republike Slovenije sprejme predlagani zakon o renti, da nam vsaj finančno povrne krivico, ki jo Šoštanjčani trpimo vsa leta. Zdravja in potopljenih vasi nihče ne more več povrniti in poplačati, to je le delček solidarnost države do Šoštanja. Mnenja sem, da je sedaj, ko se država umika iz elektrogospodarstva, skrajni čas, da se pred prodajo elektrogospodarstva sprejme tudi Zakon o renti Občini Šoštanj, da bo novi kupec seznanjen tudi z obveznostmi, ki jih kupuje.

Svetnik Občine Šoštanj
Marjan Vrtačnik

Informacije v prostoru

Edi Vučina

Počitnice, ki so jih začinile ekstremne temperaturne razlike, se neizbežno zaključujejo. Po dobrodošlem premoru spet poskušamo ujeti vedno hitrejši ritem vsakdanjika. Tudi če še ne gre, si podopustniške strese lahko blažimo s prijetnimi spomini na kakšen dalmatinski kraj, kjer še vedno znajo živeti umirjeno. Posedanje na »rivi«, pogovor o vremenu, ribah in vinu ter vonj po Mediteranu ti zbistri um in te približa bistvu življenja. Ko se vrneš, se vsakodnevni problemi še nekaj časa zdijo tuji in oddaljeni, dokler jih spet ne vzameš za svoje. Prehitro, kajne?

Pa pogledjmo nekaj problemov, ki zaenkrat še niso naši, lahko pa to postanejo. V senci priprav na lokalne volitve se namreč dogajajo tektonske spremembe v energetske politiki naše države, ki bodo prej ko slej močno odmevale tudi v naši dolini. Vlada RS je namreč sredi dopustov obelodanila (z dokumenta je umaknila oznako ZAUPNO) strateške usmeritve v zvezi z privatizacijo elektroenergetike. Naj za tiste, ki so informacijo o tem spregledali, na kratko povzamem, da gre za načrt, po katerem se bosta v naši državi oblikovali dve med seboj bolj ali manj konkurenčni gospodarski družbi, ki bosta v bodoče prodajali električno energijo. Prvi »ponudnik« električne bi se tako oblikoval na hrbtnici nam znanega Holdinga Slovenske elektrarne d.o.o., kateremu bi se pridružila še trboveljska termoelektrarna ter dravske in soške hidroelektrarne, drugi pol pa bi se oblikoval okoli jedrske elektrarne iz Krškega oz. družbe GEN energija d.o.o. Obe na novo oblikovani družbi bi potem vlada začela postopoma (v dveh fazah) prodajati, najprej do četrtnine, kasneje pa vse do polovice. Na koncu tega »mega« privatizacijskega projekta bi država imela v lasti le še dobro četrtno elektroenergetskega gospodarstva (točno 26 %), »ključni investitor« pa skoraj polovico (49 %).

Šoštanjska termoelektrarna in velenjski premogovnik bosta torej postala del velikega podjetja (nekdanji REK je v primerjavi z bodočim HSE pravi malček), ki ga bo postopoma odkupil takomenovani KLJUČNI INVESTITOR.

Seveda bi nas, tukaj živeče državljane, moralo zanimati, kdo bo ta »ključni investitor«, od katerega vlada pričakuje, da bo »izboljšal poslovne procese z namenom povečanja ekonomske učinkovitosti« obstoječih družb (najbrž z zmanjšanjem števila zaposlenih) in pa »omogočil dodatna sredstva in po-

večal ekonomsko učinkovitost izbora in izvedbe novih investicij«, med katerimi je izrecno mišljena gradnja 6. bloka TEŠ.

Če poskušam malce poenostaviti, bo neka zaenkrat še skrivnostna zasebna družba pomagala zgraditi blok 6 (najbrž tudi sofinancirala), za nagrado pa bo potem lahko postala tudi lastnica do polovice celotnega HSE. Glede na vedno močnejšo navezo lokalnega gospodarstva in državne politike bi si upal ugibati, kdo bo ta družba, ki bo na opisan način »monopolizirala« električno energijo, a bom tokrat raje tiho. Bi pa, ne glede na navidez visoko stopnjo soglasja v zvezi z izgradnjo nove termoelektrarne na premog, rad še enkrat opozoril, da strateški do-

kumenti med sabo, vsaj zaenkrat, še niso usklajeni. Že v omenjeni vladni strateški usmeritvi je namreč zapisano, da je cilj privatizacije tudi »**povečanje aktivnosti za investiranje v nove vire nujne za dolgoročno zanesljivo, ekonomično in okolju prijazno energijo ...**«, kar pa za blok 6 TEŠ ne moremo trditi. 30 do 40 let zame ne predstavlja dolgoročne zanesljivosti, ekonomska upravičenost investicije je odvisna od nestabilnih cen fosilnih goriv, o okoljski prijavnosti investicije pa lahko govorimo le v primerjavi z danes delujočo, okolju precej neprijazno elektrarno.

Še vedno ostaja odprt tudi problem neskladnosti predvidene investicije v 6. blok TEŠ-a s **Strategijo prostorskega razvoja Slovenije**, ki pomeni enega temeljnih strateških dokumentov naše dr-

žave in po meni dostopnih informacijah še vedno velja. V omenjenem dokumentu, ki ga je pred dve letoma sprejel Državni zbor, objavljen pa je v Uradnem listu RS (št.76/2004), je v III. poglavju pod točko 2.3.3 (Elektroenergetski sistem) namreč izrecno navedeno, da »**gradnja novih termoelektrarn na premog v prihodnosti ni predvidena**«. Omenjeno dejstvo pa bo moral upoštevati izbrani projektant, ki se bo podpisal pod državni lokacijski načrt (po nekaterih informacijah se že pripravlja), sicer bo kršil določbo 42. člena Zakona o urejanju prostora, ki določa, da državni lokacijski načrt ne sme biti v nasprotju s prej omenjeno strategijo prostorskega razvoja.

Ne delam si utvar in vem, da bo država, če gre za prostorsko ureditev državnega pomena, ustrezen lokacijski načrt prej ali slej sprejela in s tem ustvarila pogoje za izdajo gradbenega dovoljenja za 6. blok. Pri tem pa bi rad opozoril, da v postopku sprejemanja državnega prostorskega akta lokalna skupnost nima prav veliko besede, še manj pa njeni občani. Kdor ne verjame, naj povpraša tiste, ki so imeli pripombe na neki drugi državni lokacijski načrt, in sicer tisti, ki poteka skozi Lokovico in bo podlaga za gradnjo plinovoda do TEŠ. »Psi lajajo, a karavana gre naprej.«

Nič zato, če sem le »na mimo potujočo karavano lajajoči posameznik«. A če si sposodim misel »predsednikovega gibanja«, lahko somišljenikom zakličem: ... gremo naprej, saj nismo psi.

12. praznik žetve in kruha

Nekako velja, da mora biti ob času žetve vroče in suho vreme, vendar pa žitna slama ne sme biti preveč suha, da se ne lomi in da se žito ne usipa. Dober gospodar zna oceniti, kdaj je žito pravšnje za žetev. Vreme je na dan praznika žetve in kruha v Gaberkah sicer bilo vroče, poletna suša pa je bila vzrok za to, da je bila pšenica presuha in zato so imeli tekmovalci malo več težav pri vezanju snopov in postavljanju kopic. Na nebu je bilo jasno, pa tudi vetra, ki je včasih na večer rad mrzlo popihal, ni bilo nikjer. Zato ni čudno, da so se ljudje vročemu in pripekajočemu soncu hiteli umikati, zato so bili zasedeni vsi senčni prostori okoli gasilskega doma.

Na travniku poleg gasilskega doma so bili kot zanimivost razstavljeni raznovrstni vprežni kmetijski priključki, ki so jih včasih, še nedaleč nazaj, vlekli konji, krave ali voli. Prvi so bili predstavljeni zapravljički in kočije, ki so bili vpreženi izključno v konjsko vprego. Zatem so bili razstavljeni manjši lojtrni vozovi, ki so jih ponavadi lahko vlekli krave in voli, na koncu pa je bil parkiran veličasten loj-

trni voz – parizar, ki pa je bil rezerviran izključno za konjsko dvovprego. Poleg njega se je z lesom v zeleni barvi, črnimi gumami in rdečimi platišči važil novejši voz »gumiradl«, ki pa je že bil primeren tudi za vleko s traktorjem. Od vlečnih delovnih orodij je najbolj izstopal siv obračalnik – brčač, ki je bil svojčas precej moderen stroj. Od ostalih orodij pa so bili razstavljeni še manjši plugi in brane. Za vprego živali je bilo razstavljenih tudi nekaj teleg in komat.

Zanimive stare vozove in orodja so kmetje iz Gaberk in bližnje okolice na pobudo gasilcev poskušali pod svojimi kozolci, kjer se jih že nekaj let najbrž nihče ni dotaknil. Vzorno so jih očistili, podmazali in opremili z vsemi potrebnimi dodatki, saj nihče ni hotel izstopati s slabim vozom. Starejšim krajanom so se obudili spomini na čas pred nekaj desetletji, ko je bilo delo na njivah in travnikih še zelo naporno.

Tako so si pred uradnim začetkom obiskovalci in tekmovalci v žetvi lahko ogledali stare vprežne vozove in orodja. Tudi pri žetvi žanjic tekmovalci niso čakali nobeno moderno orodje. Včasih, ko še ni bilo žitnih kombajnov, so žito želi s koso in srpom. V Gaberkah se na tekmovanju v žetvi uporablja srp. Spreten in izurjen par žanjic kaj hitro z ostrim srpom požanje svojo odmerjeno parcelo. Zatem pa morajo moški zvezati pšenične snopove ter jih zložiti na kup. Kot je bilo omenjeno na začetku pri-

spevka, je bila letošnje leto pšenična slama zaradi suše zelo suha, zato je bilo težko narediti lepe in kompaktne snopove. Program je povezoval Pungartnikov Karli, ki ima menda, kot sam trdi, precej izkušenj z žetvijo v Belih Vodah. Tekmovalce je vzpodbujal, da so dosegali boljše čase, obenem pa je tudi zabaval gledalce in sodnike.

Tekmovalci desetih mešanih ekip so se pomerili v žetvi s srpom, vezanjem snopov in hojo po balah. Sodniška ekipa je tekmovalcem merila čas in preverjala, da se je delo opravilo po pravilih. Po končani žetvi in vezanju snopov pa je bil čas za malico. Posebej so se pri tem pripravili in izkazali tekmovalci in gostje iz Polja. Gospodinjice so na požeto njivo prinesle veliko skledo kompota iz suhega sadja, v cajnah in pletarih pa kruh, potico, nekaj »arcnejev«, za žejo pa je bilo mlačno vino, ki je bilo dodobra razredčeno z vodo. Bilo je prijetnega okusa, začuda pa si se z njim v hudi vročini tudi odžejal. Ena žanjica je s pomočjo presenečenega sodnika gledalcem prikazala, kako so se včasih v slami tudi malo pomečkali; a pomečkani sodnik nad tem dogodkom ni bil ravno najbolj navdušen. Po končani malici pa je sledila še zadnja tekmovalna disciplina – hoja oz. tek po balah z oviro. Zagotovo se je na prizorišču najbolje znašel Pungartnikov Karel, ki je s sabo prinesel senco (vejo), da mu ni bilo vroče.

Po vseh končanih disciplinah je bilo tekmovanja

konec. Obiskovalci, ki so pestro dogajanje na žitnem polju spremljali, so posedli za mize. Nekateri so postali že lačni in so si naročili hrano. Kupiti je bilo mogoče tudi domače pecivo, ki so ga spekle domačinke. Večini pa je v vročem dnevu najbolj prijala osvežujoča pijača. Na ta način je bilo tudi lažje počakati na razglasitev rezultatov. Sodniške rezultate sta razglasila župan Milan Kopušar in Pungartnikov Karli.

Otvoritev kozolca Kulturnice

Dolgo časa napovedana otvoritev kozolca Kulturnice Gaberke je nazadnje le uspela. Prireditve na prostem so pač odvisne od vremena in na žalost so bile v zadnjem letu kar tri prireditve, ki jih je organizirala Kulturnica Gaberke, zaporedoma zaradi dežja odpovedane. Začetek otvoritve kozolca je sicer spremljalo oblačno vreme, kasneje pa se je zjasnilo in sonce je dobilo polno moč. Marsikdo, ki se spomni veselice pod jablanami še pred starim gasilskim domom, se je z nostalgijo spomnil na menda najboljše veselice, kar jih je kdaj koli bilo. Otvoritev se je začela z dvournim kulturnim programom, ki sta mu sledila uradna otvoritev kozolca in ples pozno v noč.

Kulturni program se je začel in končal s pesmijo. Na začetku so obiskovalcem zapele domače pevke Gaberški cvet, za njimi pa so se predstavili Ljudski pevci in godci Porini in počini, iz Kulturnega društva Miklavž pri Ormožu. V načrtih Kulturnice je, da se bodo v prihodnosti pod kozolcem izvajale tudi krajše gledališke predstave. Zato smo bili zelo počaščeni, da se je legenda gledaliških odrov Lojze Usenik iz Kulturno-prosvetnega društva Bazovica z Reke odzval na povabilo in s kratkim odlomkom iz komedije V. Bajriča Glej, kako se lepo začenja dan, ki ga je odigral skupaj z Loredano Jurkovič, otvoril gledališče pod kozolcem v Gaberkah. Po odigrani komediji je zapel še Konovski oktet.

Slovesna otvoritev kozolca se je začela z opisom zgodovine bivšega Lesjakovega kozolca. Predsednik Kulturnice Franc Štehnarj se je v svojem govoru razgovoril tudi o tem, kako je prišel na idejo o rešitvi kozolca pred rušenjem, opisal pa je tudi samo razdiranje, selitev in ponovno postavljanje kozolca. Veliko časa je pridnim članom društva vzelo tudi urejanje okolice kozolca in predelava kozolca. Kozolec mora namreč služiti novemu namenu in zato npr. v njem ne sme manjkati šank. To smo rešili na ta način, da smo v eno okno vgradili staro leseno prešo, ki jo je podaril Branko Špital, in jo z njegovo pomočjo predelali v šank.

Na odru so se nato zvrstili še Vito Vitaz, pred-

sednik KPD Bazovica z Reke, župan Občine Šoštanj Milan Kopušar in predsednik KS Gaberke Pavel Župevc. Po krajšem govoru vseh je sledila otvoritev kozolca in kegljišča. Kozolec in kegljišče je svečano predal namenu župan Občine Šoštanj Milan Kopušar. Po himni so dvignili zastavo Kulturnice Gaberke. Nato pa je kozolec blagoslovil naddekan g. Jože Pribožič. Njegova pridiga se je dotaknila pomena kozolca nekoč in danes. Nekoč je bil kozolec nujno potreben za preživetje kmeta, danes pa je to postal zanimiv in redki turistični eksponat. Blagoslovu je sledila še zasaditev sadike gabra, drevesa, po katerem naj bi Gaberke dobile ime. Štehnarj je predsednike gostujočih turističnih društev in župana Milana Kopušarja povabil na otvoritveno kegljanje. Potem pa se začela zabava do jutranjih ur.

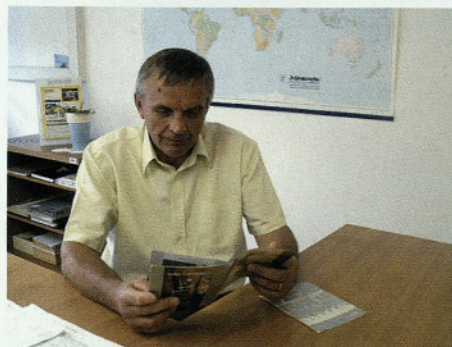
Pa še zanimivost za tiste, ki se že dolgo niste sprehajali skozi Gaberško vas.

Gaberška vas sicer premore pet kozolcev. Ob cesti, ki zavije v Gaberško vas, vas najprej pozdravi Goriški kozolec, malo naprej pa že naletite na Kosov kozolec. Ko pridete čez most na Velunji, je takoj na desni strani kozolec Kulturnice, še malo naprej pa se v senci stoletnega hrasta skriva še majhen Kosov kozolec. Zadnji kozolec v Gaberški vasi in obenem tudi najstarejši pa je Jeričev kozolec.

Intervju z Julijem Pačnikom

V veselje mi je peti z vami

Milojka Komprej

Do pogovora z Julijem Pačnikom ni prišlo po naključju. Njegovo ime se največkrat izgovarja v zvezi z glasbo oziroma petjem in je med pevci in tudi sicer zelo znano. Mnogi Šoštanjčani se ga dobro spomnijo kot prvega pevovodja Svobode ali pravilneje Mešanega pevskega zbora Svoboda, ki uspešno deluje že skoraj štirideset let. Drugi, ki se udeležujejo verskih obredov, se Pačnika spominjajo kot pevca, pevovodja, pa tudi kot orglarja cerkvenega zbora. Nekateri ga imajo v spominu kot člana priznane Šaleškega okteta, ki je navduševal v osemdesetih in devetdesetih letih. In nenazadnje se ga Velenjčani spominjajo kot pevovodja cerkvenega zbora v župniji blaženega A. M. Slomška, še ne dolgo tega. Zato se tudi nihče ne čudi, da ga po nekajletnem premoru spet lahko vidimo kot člana okteta iz Andraža in tudi njihovega vodja. Kdor se ukvarja z glasbo, sam dobro ve, da petje ni hobi, ampak postane način življenja. Zato tudi gospod Pačnik priznava, da drugače kot tako ne bi znal živeti. »Glasba je v meni, jaz jo čujem in če si tega ne bi priznal, ne bi bil več jaz,« je omenil, zato se je tudi ves najin pogovor v glavnem vrtel okoli petja.

Poznam vas na nek način že dolga leta, pa nikoli nisem vprašala, če ste domačin, torej iz Šoštanja. Mislim pa, da ste v naš kraj prišli dosti mladi.

Naša rodbina izhaja iz Razborja pod Uršljo goro. Rojen sem bil leta 1947 v veliki družini dvanajstih otrok, kot osmorjeni. Živel smo v tistem kraju in času kljub veliki družini dosti solidno, tudi glede na ostale velike družine. Moj oče je kmetoval, a hkrati je bil pevovodja v Razborju, morda je tudi to vplivalo na celotno družino, saj se skoraj vsi več ali manj ukvarjamo z glasbo. Vsi smo pevci in še danes člani kakšnega zbora.

Iz Razborja sem odšel zelo zgodaj. Ker je bilo dosti otrok, je učiteljica Jeromlova nagovarjala starše, da vsi ne moremo biti doma in naj gremo v šole. Tako sem v petem razredu šel služiti h kmetu v

Šmartno pri Slovenj Gradcu in obiskoval osnovno šolo v Slovenj Gradcu. Vendar sem od tam po dveh letih pobegnil domov, kar je bilo po svoje kar zanimivo. Takrat je prišla odločitev, na katero je vplival tudi šoštanjski župnik Vesenj, ki je obljubil očetu, da bo priskrbel v Šoštanju stanovanje. Tako sem v sedmi in osmi razred hodil v šoštanjsko Kajuhovo šolo.

Sprememba okolja je najbrž zahtevala drugačen način življenja. Ampak kot je slišati, je glasba ostala tudi kasneje v Mariboru in Ljubljani.

V Šoštanju sem se spoznal z Ivom Naraločnikom, ki je bil organist, in sem začel peti v mladinskem cerkvenem zboru. Vendar je to trajalo kratek čas, ker sem šel v gimnazijo v Maribor. Tam sem se prvič resno srečal z zborovsko glasbo. V gimnaziji je zbor vodila Ambroževa, ki je znala kot zborovodkinja izvesti iz pevcev najboljše. Od takrat naprej sem začel v sebi gojiti zborovsko petje. Pri prof. Zafošniku pa sem se učil igranja orgel oziroma harmonija in ob tem doživel tudi prvi stik z notami. Oče namreč ni igral na noben instrument, delal pa je z notami, vse je učil po notah in po posluhu. Ko sedaj gledam nazaj, imam do očeta še toliko večje spoštovanje, ker znam oceniti, kako je samo s posluhom tako kvalitetno učil petje. V Ljubljani sem eno leto študiral teologijo in takrat sem se srečal z drugimi pevovodji in drugačno glasbo. V Ljubljani me je učila Tozonova, gospa Mirjam Tozonova, mama znanih Tozonov, ki me je uvajala v dirigiranje.

Slišala sem, da vam tudi vodenje vojaškega pevskega zbora ni delalo težav.

Pri vojakih v Strumici v Makedoniji me je kapeitan vzpodbudil, da učim peti vojake, in smo z zborom tako napredovali, da smo peli celo štiriglasno. Kot vojaški zbor smo nastopali pred vojsko in tudi v okoliških krajih.

Sledila je vrnitev iz Ljubljane v Šoštanj.

Naša družina se je pred tem preselila v Ravne pri Šoštanju, kjer je oče kupil kmetijo. To je bilo leta 1962. Ko sem se vrnil od vojakov, sem se zaposlil v Gorenju, to je bilo leta 1969. Živel sem doma in skupaj s sestrami sem se vključil v mladinski cerkveni zbor, ki ga je vodil Naraločnik. V tem času je nastalo nesoglasje z župnikom zaradi »presvobodnega in razigranega mladostnega obnašanja« in petja v tem zboru. Zato smo šli trije pevci k predsedniku Svobode, g. Maksu Podlesniku, kjer smo se dogovorili, da bomo lahko vadili v prostorih Svobode. Zelo nas je vabil tudi Tone Rep in prve pevske vaje smo imeli na odru Slomškovega doma, v starem kulturnem domu, kjer smo začeli vaditi prvo pesem pri Svobodi, to je Slovenec sem. Tako sem postal na nek način prvi pevovodja Svobode. Naraločnik mi je zaradi bolezni in onemoglosti vedno bolj zaupal in prepuščal čedalje več vodenja tudi pri cerkvenem petju. Moje vodenje petja sem sicer jemal kot začasno rešitev, ki pa je trajala kar nekaj časa.

Kakšna je bila takrat Svoboda?

V času mojega vodenja smo veliko nastopali, bili v Avstriji, Italiji in drugje in praktično v kraju ni bilo nobenega dogodka, da ne bi nastopili. Financirali smo se v glavnem iz lastnih žepov, razen prevoz z avtobusi. To je bil drugačen čas. Nismo se toliko pogovarjali o denarju, kot o tem, da se lahko družimo. Največji cilj je bil povezovanje in zagotoviti mladim, da se vključujejo v družbo na prijeten način. Nismo se niti prijavljali na kakšna tekmovanja in revije. Dobivali smo se tudi po domovih, prirejali silvestrovanja in praznovali rojstne dneve in godove. Vmes so podrli Slomškov dom in smo imeli vaje v sindikalnem domu. Po gradnji kulturnega doma smo dobili prostor tam. Velika vzpodbuda je bila zboru Terezija Vačovnik, ki je bila polna idej, tudi nastopali smo skupaj z njihovim ansamblom. Ona nam je kuhala kavo, dajala pobudo za srečanja in njihova vrata so bila nam vedno odprta. Pevci zbora smo šli v Ljubljano tudi poslušat opero, kar tako smo se dogovorili, da gremo. Za en avtobus nas je bilo. Pri Svobodi smo naštudirali približno deset pesmi na leto. Nekatere, mislim, pojejo še zdaj.

Leta 1978 je moje mesto pevovodje prevzela Danica Pirečnik. Sam sem bil preobremenjen z gradnjo. Sem pa vedno zagovarjal stališče, naj zbor vodi nekdo, ki je v njem pel ali mu je blizu. Le tako lahko diha s skupino.

Vendar niste opustili petja pri cerkvenem pevskem zboru in tudi vodili ste ga.

Seveda sem še vedno pomagal pri cerkvenem petju. G. Naraločnik je čedalje bolj bolehal in končno prepustil zbor meni. Vmes je zbor leto ali dve vodil Franc Polovšak. Po prihodu zdajšnjega dekana Jožeta Pribožiča, leta 1980, sem ponovno prevzel cerkveni zbor. Vsa leta smo pripravljali srečanja dekanjskih zborov po različnih župnijah. Vedno smo bili med organizatorji in na nek način dobili vpogled v delo drugih zborov.

Leta 1981 smo se preseli v novo hišo v Velenje, pa sem se še vedno vračal v Šoštanj. Po ustanovitvi novega zbora in prevzemu mesta pevovodje v tamkajšnji fari je zbor nato v Šoštanju prevzela Majda Završnik, mislim da leta 1994.

Cerkveno petje vas je na nek način spremljalo vedno, pa vendar ste poznani tudi kot pevec priznanega okteta.

Leta 1975 so me povabili k Šaleškemu oktetu, ki sem ga vmes tudi pet let vodil. V njem sem sodeloval do leta 1990.

Kdaj ste vodili zbor v župniji blaženega Slomška?

V Velenju smo ustanovili župnijski zbor leta 1994 in sem ga kot prvi pevovodja vodil pet let. Tudi delo v Velenju mi je prinašalo veliko zadovoljstva, kajti petje v cerkvenem zboru je neko posebno doživetje. Kot pevovodja sem zaradi ponovne gradnje v Velenju zaključil leta 1999.

Sledila je selitev v Andraž.

Tako je. Leta 2000 smo začeli graditi, leta 2001 pa smo se z družino preselili v Andraž. Nato sem imel na glasbenem področju predah. Ta leta sem se mogoče malo več posvečal družini in je bila to pozitivna stran tega predaha, čeprav sem čutil ogromno pomanjkanje petja. Zgodilo se je celo tako, da sem hodil k maši takrat, ko ni bilo petja, ker nisem prenesel, da samo poslušam ali da pojejo drugače, kot bi po mojem moralo biti. Ko sem se že skoraj odvadil tega načina razmišljanja, pa so v Andražu prišli do mene domači pevci in me prosili, da jih naučim tri pesmi. Najprej sem odklonil, potem pa so me pregovorili in vzpodbujali, da ostanem. Pristal sem, vendar pod pogojem, da ustanovimo oktet. To se je tudi zgodilo. Leta 2004 smo v Andražu že peli kot oktet in še vedno delamo zagnano. Kar nekaj nastopov smo že imeli. Tudi v Šoštanju v novi šoli nas je bilo slišati. Moram reči, da je tamkajšnja avla čudovit prostor za petje. Zelo akustično, celo boljše kot v kulturnem domu. Tam smo nastopali skupaj s skupino Anima Vita, veliko pa nastopamo v domačem kraju.

Petje je način življenja, ste omenili vmes. Kakšen je ta način življenja?

V petju in vodenju najdem veliko zadovoljstvo. Tudi vaje, ki jih imamo enkrat tedensko, mi predstavljajo osvežitev, izklop in če učim, jih naprosim, da me spomnijo, kdaj mine ura. Glasba je za mene pol življenja, čeprav je bila mogoče družina kdaj zaradi tega prikrajšana. Predvsem zaradi sina Davida, ki je invalid in se zanj mora veliko bolj žrtvovati žena. Kot pevovodja sem najbrž malo zahteven, ampak vedno iščem nekaj več. Na nekatere pevce sem zelo ponosen in gojim do njih velika spoštovanja. Šoštanj ima lepo tradicijo, kar se petja tiče, in sam

sem vesel in ponosen, da smo se takrat odločili, kot smo se, da smo začeli s ciljem, ki še danes velja. To je združevati mlade, da se imajo kam vključevati, da tudi v petju najdejo smisel. Nekaj več. Kot vodja sem bil rad eden izmed njih.

Družina vam veliko pomeni, ste dejali. In ker je vaš način življenja glasba, predvidevam, da je v to vključena tudi družina.

Tudi žena Milica je včasih pela pri Svobodi, hčerke Jerneja in Tadeja pa imata obe glasbeno vzgojo. Tadeja se je sicer poklicno odločila za medicino, Jerneja je na glasbeni akademiji, smer violina in člani skupine BIT. Vesel sem, če kdaj sprejmejo kakšen moj nasvet. Tadeja še obvlada klavir.

Kaj bi šteli med svoje osebne dosežke, tudi take, ki niso ovekovčeni v diplome, ki bi visele po stenah?

Nikoli se nisem hvalil s priznanji ali diplomami, čeprav so nekaterim lahko vzpodbuda. Moje osebno zadovoljstvo je v tem, da so mi zaupane odgovornosti uspele, da je cerkveni zbor v Šoštanju takrat ostal in da Svoboda nadaljuje pot, ki je bila začrtana. Veliki uspehi včasih niso tako pomembni kot to, da začrtane stvari ostanejo in postanejo konstanta, še posebej, če prinašajo ljudem koristi ali kaj dobrega. Enkrat sem si pa zares rekel, če sem to dosegel, potem mi ni treba več kaj početi. To je bilo takrat, ko smo 9. novembra leta 1992 s cerkvenim zborom peli na srečanju treh dežel v Gradcu Berliozov Requiem. Tam smo peli trije zbori skupaj, iz Slovenije in Avstrije, spremljala sta nas dva simfonična orkestra iz Madžarske. To je bil zame osebno največji uspeh in upam, da tudi za pevce.

Kako gledate na lokalni prostor, kar se kvalitete in kulture petja tiče?

Šaleška dolina je lahko upravičeno ponosna, ker je petje v dolini na tako visoki ravni, res se lahko pohvalimo s tem. Imamo nekaj močnih in zelo dobrih zborov, ki so zares uspešni. Res je močna tradicija dobrih zborov in pevcov.

Ce pogledate nazaj, ali bi kaj spremenili?

Pot je bila v redu, dosti kaj ne bi spreminjal. Vedno sem čutil pomanjkanje glasbene izobrazbe, kajti delam po svoji notranji glasbi, po tisti glasbi, ki jo slišim v sebi. Note si hitro zapomnim, prste imam pa zelo okorne. Nekoč so mi ponujali možnost študija, vendar sem bil takrat že zaposlen v Gorenju in sem bil vezan na redne dohodke. Ko imaš družino, gledaš na življenje z večjo odgovornostjo. Nič kaj dosti ne bi spreminjal, res ne.

Kako je z načrti, kar se petja tiče, če jih imate, in kakšno je vaše vodilo v življenju?

Kaj posebnega si ne domišljam, da bom še postal. Andraški pevci, tako cerkveni kot oktet, me vzpodbujajo, da jim še kaj pomagam, katero iztresem izpod rokava izkušenj, pa bo to tudi verjetno vse. Prihajajo mladi in obetavni pevovodje in glasbeniki, dajmo jim priložnosti in možnosti, tudi vzpodbude, da ostanejo in delajo v domačem okolju.

Morda lahko izkoristim možnost, da se vsem pevcem, s katerimi sem kdaj prepeval ali jih uril in jim ponavljal vedno znova in znova tisti: »Ponovimo,« najlepše zahvalim za potrpljenje in sodelovanje. V veselje mi je bilo peti z vami.

Poletje - čas dopustov

Ljudje smo neverjetna bitja. Pomislite, kaj vse nam je do danes uspelo spremeniti na tem našem planetu, Zemlji. Tako hitro, kot se danes vse razvija, se ni še nikoli! Na srečo pa vsega le ne moremo spreminjati in so stvari, na katere nam naša Zemlja nikoli ne bo dovolila vplivati. Letni časi se še vedno menjajo. Res je, da vpliv tople grede spreminja vreme. Zima je drugačna, pomlad, poletje in jesen prav tako. Ampak samo, kar se vremena tiče. Z vremenom pa tako nikoli nismo zadovoljni. Mogoče zato, ker nanj res ne moremo vplivati. Kljub vsemu spreminjanju pa nas preplavljajo podobni občutki ob različnih letnih časih, ki nenehno minevajo in ponovno prihajajo.

Zima – narava počiva in tudi ljudje se umirimo, malo polenimo, najraje pa se stisnemo ob kaj toplega. V marsikaterem domu zadisi po domačem pečnem kruhu in potici.

Pomlad – vse se prebuja. Skupaj s prebujanjem rastlin in živali se prebudimo v življenje tudi mi. Nekaj nas napolni z energijo, naše oči se skupaj s soncem bolj svetlo in veselo iskrijo. Prevladajo zelena barva, ki jo ljubi tudi Lorca: "Zelena, ki te ljubim, zeleno!"

Poletje – čas počitnic, čas kratkih kril, razgledanih ramen, veliko sladoleda in vetra v laseh. Čas načrtovanja dopustov in pričakovanj v zvezi z njim.

Jesen – narava je potrebna počitka. Ponuja nam svoje plodove. Ogrne se v pisane barve in počasi odmetava listje. Umirja se in tudi mi z njo. S polja pobiramo pridelke, počistimo kleti in jih polnimo z

ozimnico. Po malem se zresimo in umirimo.

Danes pa še ni čas za jesen. Še vedno smo v poletju. Poletje je čas počitnic. Kot pravijo Zmelkoov, čas, ko so možgani na paši in čivava na straži. Če je le možno, odidemo na morje, v toplice, v hribe ali v daljne eksotične kraje in vsaj za nekaj časa pustimo vsakdan na stranskem tiru. Pogovori o poletnih doživetjih so priljubljeni tako v službi kot v šoli, poleg tega, ali je bilo morje toplo in pivo hladno, pa vse seveda zanima, ali se je zgodilo kaj nenavadnega, izjemnega ali celo prepovedanega in zato toliko slajšega.

Kolikor je ljudi, toliko je različnih želja in predstav o dopustu. Vsi ga željno pričakujemo in načrtujemo. Ko pa pride in mine, so vtisi in spomini prav tako različni. Naša pričakovanja so vedno velika, pričakujemo veliko lepega, saj si zaslužimo. Pa se na žalost vedno ne konča tako. Vse prevečkrat pozabimo na potrebe tistih, ki jih vzamemo s sabo. Ne razmišljamo o tem, da moramo poleg svojih želja upoštevati še želje partnerja, otrok, prijateljev ali pa samo sopotnikov na skupnem dopustu. In kaj se zgodi? Na žalost lahko pride tudi do prave polomije.

Kako bo posameznik preživel počitnice, je gotovo odraz njegovega načina življenja, razmišljanja – lahko rečemo, da je odraz njegovega duha. V tem pisanju bi rada opomnila vaš duh. Ko se odločate, kako, nju in s kom se boste odpravili na počitnice, se nikar ne ozirajte na druge. Nikar se ne primerjajte z drugimi in ne gledajte se po drugih. Pomembno je samo to, kar kot posameznik ali družina potrebujete. Vsi smo

si zaslužili počitnice in vsem so potrebne. Zato je res pomembno, da se znamo poslušati in slišati sebe ter najti prostor pod soncem, na katerem se bomo počutili doma, kjer bomo zadovoljni, sproščeni in sobodni vsrkati tisto dobro, kar nas bo hranilo še celo jesen in dolgo hladno zimo. Lepo je, ko se zavemo, da je spomin na počitnice, ki so minile, tisti, ki nam pričara zadovoljen nasmeh na ustnice, in ko komaj čakamo, da bo spet čas dopusta.

Žal se moramo ljudje vsega vsak zase naučiti iz življenjskih izkušenj. Tako se marsikaj šele po mnogih slabih izkušnjah zavemo, da so tudi počitnice – kot vse ostalo v življenju – umetnost sklepanja kompromisov. Zato, otroci, ne pozabite pomisliti na mamo, moža, ženo, ženo na moža, prijateljico na prijatelja, ... Čas dopusta nam je skromno odmerjen. Potrudimo se ga preživeti tako, da nam bo od njega ostalo veliko dobrega. Pa ne pričakujemo preveč in ne obremenjujemo se, da bo prehitro minil. To je čas, ko se lahko posvetimo prehitro odrasčajočim otrokom, prijateljem, ki jih imamo radi, pa jih že celo večnost nismo poklicali, ker ni bilo pravega časa za to. Posvetimo se svojim hobijem in mogoče dokončamo kakšno stvar, ki je obležala nedokončana v predalu ali omari. Vzemimo v roke knjigo ali pa preprosto samo počivajmo.

Simon Gregorčič je napisal: "Življenje ni praznik!" Ja, to res drži. Toda čas poletja in dopustov naj bo vesel, razigran in nasmejan.

Veliko sonca vam želim, tudi v srcu!

Renata Hlastec

Intervju z Marjano Lihteneker

Bog nam vsem je narava

Milojka Komprej

V poletni čas, ki niha med ležernostjo in najnujnejšimi obveznostmi, ki jih zahteva služba, med pripravami na dopust in med spomini nanj, je do mene pricurljala novica, ki se me je najprej dotaknila mimogrede, nato pa sedla v misel in ni hotela več iz nje. Poleg obveznega spomina in določenega spoštovanja do Marka Lihtenekerja, lani preminulega alpinista, je v meni v enaki meri zrasla radovednost in celo prerasla dolžno pieteto do umrlega. Kdo pa je Marjana Lihteneker? Kdo je Markova žena, ki se je lani poslovila od svojega moža, ki je odhajal na Everest, in ni dočakala njegove vrnitve. Kaj je ta ženska, ki je v trenutku morala preseči intimno žalovanje do svojega ljubega in ga deliti z množico ljudi po vsej državi in izven nje, ki so spoštovali Markovo delo? Je njena odločitev, za katero sem izvedela v tem poletju, da nadaljuje Markovo delo, to je osvajanje sedmih najvišjih vrhov sveta, povezana z žalostjo, trmo ali njeno lastno željo? Ali preprosto z ljubeznijo?

Ni mi odrekla pogovora. Samo rekla je, da se ji ne zdi nič takega. No, meni se plezanje na pet-tisočaka pri minus štirideset stopinjah že ne zdi enako, kot pa v nedeljo dopoldan poslušati čestitke in kuhati govejo juho. Ampak to je spet samo način življenja, kot bi rekla Marjana.

Marjano sem snela dobesedno s ceste, ko je hitela po poslih za firmo Lima, ki jo samostojno vodi po mozevi smrti. Limo, podjetje za višinska vzdrževanja, je ustanovil Marko pred dvajsetimi leti, Marjana se mu je pridružila pet let kasneje. Kar Marka ni, firma dela z enako močjo dalje. »Tudi to je posledica tega, ker mi je Marko vedno prepuščal dela, za katera je vedel, da sem jih sposobna narediti. Nič v rokavicah, nič »cartljanja«. Zdaj sem mu zato hvaležna.« Tako sva na kratko povzeli Marjanin vsakdanjik in se posvetili njenim pripravam na pozno jesenski podvig. Pravzaprav sva najin pogovor navezali na otroštvo, kajti otroštvo je tisto, ki zaznamuje človeka za vse življenje.

Izhajam iz velike družine iz Mozirja. Po hiši se je vedno gibalo vsaj deset ljudi. Mati je bila prava mati, ni nas zavirala in smo otroci, šest nas je bilo, lahko hodili svojo pot. Sem pa rasla bolj med fanti. Sestra, ki je bila starejša, ni imela takšnega vpliva name. Med brati sem se morala vedno boriti za svoj prostor. Eden izmed bratov je bil tudi Marko, ki je pustil svoj pečat še posebej. Žal je umrl, nesrečno. Bil je vsestranski športnik, vendar sem ga v alpinizmu potegnila jaz. Ob vstopu v srednjo šolo sem se namreč vpisala v Alpinistični odsek Celje, tako da sem štiri leta preživela v šoli, doma in na plezanju.

Najbrž si prečesala domače gore po dolgem in počez. Kdaj pa te je pot zanesla ven?

Pri dvajsetih sem šla z Zgornjesavinjskim alpinističnim odsekom za en mesec na Grenland. Tam smo osvajali neznane vrhove. S helikopterjem so nas pustili v bazi in potem smo »harali« po še neosvojenih vrhovih. Štirinajst dni smo bili odrezani od sveta. Grenland mogoče ni tako zanimiv vrhunskim alpinistom, ker niso tako visoki hribi, kot je na primer Himalaja. So pa izredne temperaturne spremembe, tudi do 40 stopinj. Tudi zaradi drugačnih oblik snega je zanimiv. In ker je tam polarni dan. Zna biti zelo mrzlo, sploh če je veter. Odprava na Grenland je bila zame nekaj povsem novega, kot prelomnica. Šlo nas je šest. Ves denar smo si sami zaslužili, pogozdovani in čistili smo gozdove, šli smo s starim gasilskim kombijem, denar smo »prešvercali«, to je bilo v času, ko ni bilo mogoče odnesti deviz v tujino. Po marke smo šli v Srbijo in ko smo šli od doma, jih še sploh nismo imeli. To je za današnji čas malo nerazumno. Najmlajši v odpravi je imel osemnajst let.

Se pravi, da si se že pri dvajsetih zapisala alpinizmu? Kako pa se označi novo osvojeni vrh?

Novo osvojeni vrh označiš s tem, da se fotografiraš in na vrhu pustiš podatke v škatlici, ki jo vgradiš v piramido iz kamna. Podatke smo oddali na Danskem v Inštitut za kartografijo. Kar pa se mojega alpinizma tiče, pa zase bolj govorim, da sem gornik. Z alpinizmom se nisem nikoli profesionalno ukvarjala, niti ga ne jemljem kot šport, ampak način življenja. Z Markom, svojim možem, sva se spoznala v Shamonixu, ko smo šli na Mont Blanc. To je štiriindvajset let nazaj, takrat ko se je v gorah ubil moj brat Marko. Ko je umrl brat Marko, je vstopil v moje življenje drugi Marko, moj mož.

Zanimivo, kako sta si bila podobna po značaju in načinu življenja. Nastala je naveza v življenju in na vrvi. Njemu sem zaupala kot prej bratu in po tistem, ko sem ga spoznala, sva v glavnem plezala skupaj.

Si potem, ko si se pri triindvajsetih poročila, še toliko plezala?

Pri meni ni šlo nikoli za plezanje zaradi nekega prestiža. Sem preprosto rada v naravi. Ko sta prišla otroka, se je gornišvo umaknilo pohodništvu. Enak uspeh mi je bil splezati na vrh gore ali se z otrokoma povzpeti na hrib se tam fotografirati in s tem tudi na nek način nekaj osvojiti. Marko je nadaljeval svoje delo v alpinizmu. Ni šlo za to, da sem kot ženska in mati ostala doma. Šlo je za to, da sem se odločila, da otroci rastejo ob meni, ne ob starih starših, in da se hkrati vključujem v Markov alpinizem na drugačen način. Ko se je odpravljal na zadnjo odpravo, pa sem spet čisto »not padla«.

Imam občutek, da si počela še kaj drugega.

Ko sta bila Ana in Vid že malo večja, sem šla pred šestimi leti na treking v Nepal. Štiri punce, same, kar tako po naključju zbrane. Nato sem šla pred tremi leti v Patagonijo še na en trening. Vmes smo seveda vseskozi živeli tesno povezani z gorami. Ko se je Marko pripravljal na odpravo, sva se pogovarjala tudi o skupnih načrtih, kar se tiče gora. Bilo jih je veliko.

Pa sva pri tistem vprašanju, ki me je pravzaprav vzpodbudilo. Odpravljate se na Antarktiko. Na goro Vinson. Lahko kaj poveš o tem?

Letos na spominski maši, ki je bila 21. maja v Logarski dolini, smo se z Davom Karničarjem in Francem Oderlapom malo več pogovarjali o naših skupnih spominih. Marko je osvojil tri, po mojem mnenju, najtežje vrhove: Everest, Mount McKinley in Kilimandjaro. Ostali so štirje: Elbrus, Vinson, Aconcagua in Carstens Piramida. Za Dava Karničarja je Vinson, na katerega gremo

petnajstega novembra, zadnji od sedmih vrhov, s katerih se je odsmučal. Davo bo s tem zadnjim vrhom prvi Zemljan, ki bo preskušal vseh sedem vrhov celin. Glede na to, da je Marko po tihem (nikoli ni o tem veliko govoril) imel v načrtu vseh sedem vrhov, sta me povabila zraven. S tem bi nekako dokončala najino skupno pot. In tako so se začele priprave, psihične in fizične.

To pa pomeni?

Ja predvsem gibanje vsak dan (tek, kolesarjenje, veslanje), ture v gore, vsaj ena osemurna na teden, zaradi vzdržljivosti. Opreme imam že veliko doma, kakšen kos bo mogoče treba še naročiti. Na mrz se ne moreš pripraviti, edino le s tem, da se utrjuješ, torej da nisi preveč »schrklan«.

Verjetno imate načrt poti?

Tako na grobo ja. Tam bomo malo manj kot en mesec. Letimo iz Frankfurta v Buenos Aires nato v Punta Arenas ter z večjim letalom v bazni tabor na Antarktiki. Od tam pa z manjšim letalom pod hrib. Nato se dogaja vse, kot se. Odvisno tudi od vremena. Je pa možnost komunikacije s satelitskim telefonom. Priključili se bomo novozelandski odpravi in se potem razdelili v dve skupini. Davo se bo povzpел na goro po prvenstveni smeri in tudi odsmučal, druga skupina gre po normalni poti preko ledenika, vendar imamo zraven tudi smuči, s katerimi se bomo odsmučali z Vinsona. Datum je takšen zaradi tega, ker je tam takrat pričetek poletja, torej polarni dan. So pa velike temperaturne spremembe. Polarni svet je nekaj posebnega.

Računaš torej na uspešno odpravo in srečno vrnitev?

Vedno moraš misliti na srečen konec. Kar koli počneš v življenju, moraš početi z mislijo na uspeh. Pri zadnji moževi odpravi sva se pogovarjala o vseh možnostih, vendar sva bila oba prepričana, da bo vse v redu. Priznam pa, da sem v času, ko se še ni poročalo o nesreči, ko ni bilo informacij, jaz že čutila, da je nekaj narobe. Predvsem zaradi tega, ker je bila med nama močna čustvena vez, ki nastane pri skupnem delu in filozofiji življenja.

Ta pa je?

Moja je, da je Bog nam vsem narava, Markova pa je bila, ne kompliciraj stvari, poenostavi, kjer se da.

Si v življenju osvojila še kakšno filozofijo?

Ni važno, kako dolgo s kom živiš, važno je, kako živiš. Življenje ima smisel le, če ostaneš zvest sebi. Zato moja odprava na Antarktiko ni neka spominska pot, ampak je moj in Markov način življenja.

Srečno, torej, z vabilom, da se ob tvoji vrnitvi v decembru spet slišimo.

Hvala.

X - Adventure World Cup

(France, Savoie 2006)

Tretja pustolovska tekma iz serije X - Adventure World Cup je bila v Savojskih Alpah od 14. do 16. julija in prah okoli nje je medtem že sedel v pore priprav na svetovno prvenstvo, ki bo v Kanadi v septembru. Tudi sicer se je navdušenje prekmalu umaknilo vsakdanu, ki je za povprečnega Zemljana obisk službe, sprehod do vrta in oklepanje TV daljince. In nemalo krivično se zdi, da je uspeh slovenske ekipe, Adventureteam.si, ki je med tem poletjem v Franciji dosegla izjemen rezultat na tako zahtevnem tekmovanju, kot je 230 km gorskega kolesarjenja, teka, trekinga, vožnje s kanuji po divji reki, kanjonina in plezanja, doživel tako malo odmevnosti. Seveda je treba vsem zapečkarjem in tistim, ki še zmeraj in vedno prisegajo na »fusal« v bran povedati, da je zadeva za slovenski prostor dokaj nova in da se s tako ekstremnimi in raznovrstnimi preizkusi moči in pripravljenosti ne ukvarja ravno vsak. A treba je tudi povedati, da pa so tisti, ki se, tudi v svetovnem merilu izredno uspešni. Ekipa Adventureteam.si je v Franciji med skupno 40 ekipami dosegla 18. mesto in 4. mesto med južnoevropskimi ekipami (skupno 5.). Bravo in še enkrat bravo in seveda želje po dobri uvrstitvi v Kanadi.

Kot že rečeno, sta bili predhodno že dve tekmi svetovnega pokala, in sicer v ZDA in Avstraliji, slovenska ekipa pa se je udeležila le tretje. V Francijo so prispeli v četrtek, 13. julija, in se tisti in naslednji dan posvetili pretežno pregledu opreme, pripravam in prevzemu pripomočkov za pot. Start je bil v soboto, 15. julija, na nadmorski višini skoraj 2000 m. Začeli so s kolesi, nadaljevali s čolnom, trekingom, plezanjem in tako do cilja, do katerega so potrebovali 21 ur. Med potjo so se povzpeli na višino 2400 metrov, ponekod pa spustili skoraj na 0 (skupaj približno 15.000 m višinske razlike).

Ekipo sestavljajo štirje tekmovalci, na progi so vedno trije; če bi kdo odstopil, to pomeni konec tekme za celotno ekipo. V naši ekipi kot v ostalih je tudi ženska tekmovalka, ki je enakovredna članica in ne more biti samo rezerva. Adventureteam.si je več kot uspešno končala tekmovanje, kljub temu da je ta šport na slovenskem še v razvoju, da so v Francijo potovali praktično s svojimi sredstvi in opremo in da se je ekipa, ki je zastopala Slovenijo, zbrala pravzaprav tik pred zdajci. Izkušnja je dobra in upi za dobro uvrstitve na svetovnem prvenstvu niso zgolj pobožne želje. Tekma je za slovensko ekipo minila brez večjih zapletov, če odmislimo, da je enemu od tekmovalcev že v tretji etapi odpovedala veriga. Lahko si predstavljate da rezerve ni bilo, tako da si je morala slovenska ekipa orodje sposoditi pri nasprotni ekipi. Športni duh je pokazal prav tekmovalec vodilne ekipe v svetovnem pokalu, to je bila ekipa Saab Salomon iz Velike Britanije. Zmagovalna ekipa Ertips, Francija je za prvo mesto potrebovala šestnajst ur.

Seveda je vtisov in dogodkov še veliko več. A o teh bi veljalo spregovoriti s posamezniki v ekipi, čeprav pri tem športu velja predvsem kolektivni

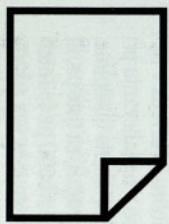

duh. Ekipa mora dihati enotno, le tako je možen uspeh. Očitno je Slovincem to uspelo, čeprav so se, kot je že bilo povedano, zbrali tik pred zdajci. A seveda so tudi kot posamezniki močni in razpoznavni.

Rajko Kračun, na nek način vodja ekipe, je bivši triatlonec s precej uspehi in je na pustolovskih tekmah v srednji Evropi dosegel že veliko uvrstitev na stopničke. Ukvarja se z alpinizmom, tekmovalnim turnim smučanjem in gorskim kolesarstvom. Matevž Slapničar se že več kot dvajset let ukvarja s tekom na dolge proge in na smučeh ter triatlonom. Dokončal je 8 ironman triatlonov (3,8 km plavanja, 180 km kolesarjenja, 42 km teka), precej maratonov in pustolovskih tekem. Andreja Jagodic je alpinistka, vztrajna tekmovalka in se s športom ukvarja že, odkar se zaveda. Je v izredno dobri fizični in psihični pripravljenosti. **Tilen Potočnik (Šoštanj)** se je ekipi pridružil tako reko tik pred zdajci, je še zelo mlad a izredno dobro psihično in fizično pripravljen, nekdanji tekmovalec v cestnem kolesarstvu, zdaj turni smučar. Ker je Tilen naš someščan, smo nanj posebej ponosni.

V septembru, točneje od 6. do 18., bodo torej v Kanadi v tej sestavi poskušali narediti kar največ. Pravzaprav je uspeh že sama uvrstitev, a seveda ekipa ne gre tja nepripravljena. Žal, s skupnimi finančnimi sredstvi in spet brez pravega pokrovitelja. A z močno voljo, ki je takim ekstremistom nikoli ne zmanjka. V naše dobro in seveda v njihovo pomoč upajmo, da se bo v nadaljevanju pri nas našel tudi kakšen evro za takšne discipline. O rezultatih bomo seveda poročali, za tiste pa, ki so s tem člankom postali radovedni, pa še internetna naslova www.theraid.org in www.adventureteam.si!

Milojka Komprej

Sredina

List

kabelsko razdelilni sistem šoštanj

Šoštanj.info
<http://sostanj.info>

 NAPOVEDNIK PRIREDITEV
 september 2006

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
1. teden				
sobota, 2.9.	planinstvo	Planinski izlet na Škrlatico 2738m (zelo zahtevna pot – dvodnevni izlet)	Julijske Alpe	Planinsko društvo Šoštanj
sobota, 2.9. ob 13:00	nogomet	Tradicionalni turnir v malem nogometu za pokal občine Šoštanj	Športno igrišče na Pohrastniku	Športno društvo Pohrastnik
sobota, 2.9. ob 17:00	nogomet	Šoštanj : Jurovski dol (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
nedelja, 3.9. ob 10:00	delavnica	Ustvarjaina delavnica za otroke od 6. leta dalje	Mestna galerija Šoštanj	Občina Šoštanj
nedelja, 3.9. ob 16:00	predstava	Predstava Krtek Zlatko ali kakec, ki je padel z neba	Kulturni dom Šoštanj	Gledališče FRU FRU in Zavod za kulturo Šoštanj
torek, 5.9. ob 17:00	delavnica	TORKOVA PETA - ustvarjalnica za otroke in starše	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
četrtek, 7.9. ob 18:00	šolstvo	Informativni dan Ljudske univerze Velenje (predstavitev izobraževalnih programov, možnosti vpisa in šolanja)	Mestna galerija Šoštanj	Ljudska univerza Velenje
petek, 8.9. ob 18:00	košarka	3. memorial Matjaža Natka – 1. dan (1. tekma, uradna otvoritev, 2. tekma)	Športna dvorana Šoštanj	KK Elektra, Občina Šoštanj, Šortna. zveza Šoštanj in Pihalni orkester Zarja
sobota, 9.9. ob 18:00	košarka	3. memorial Matjaža Natka – 2. dan (tekma za 3. mesto in tekma za 1. mesto)	Športna dvorana Šoštanj	KK Elektra, Občina Šoštanj, Športna zveza Šoštanj in Pihalni orkester Zarja
nedelja, 10.9. ob 10:00	delavnica	Ustvarjaina delavnica za otroke od 6. leta dalje	Mestna galerija Šoštanj	Občina Šoštanj
2. teden				
sreda, 13.9. ob 8:00	pohodništvo	Izlet Izvir Ljubije - Zaloka - Smrekovec	Bele Vode	Društvo upokojencev Šoštanj
četrtek, 14.9. ob 19:00	razstava	Odprtje razstave skupine ART FEMIS	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
petek, 15.9.	kolonija	33. Mala Napotnikova kiparska kolonija (poteka tudi v soboto, 16.9.)	Zavodnje nad Šoštanjem	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
petek, 15.9. ob 17:00	šah	Dnevi rekreacije 2006: Šahovski turnir	Športni center TEŠ	Šahovski klub Šoštanj in Športna zveza Šoštanj
sobota, 16.9. ob 9:00	ribištvo	Dnevi rekreacije 2006: Dan ribištva	Družmirsko jezero	Ribiška družina Paka in Športna zveza Šoštanj
sobota, 16.9. ob 9:00	košarka	Dnevi rekreacije 2006: Ekipni turnir v košarki za ekipe 4+1	Telovadnica Osnovne šole Šoštanj	Košarkarski klub Elektra in Športna zveza Šoštanj
sobota, 16.9. ob 12:00	taborništvo	Taborniška akcija Noč pod zvezdami (akcija se zaključi v nedeljo, 17.9.)	okolica Šoštanja	Rod Pusti grad Šoštanj
sobota, 16.9. ob 14:00	taborništvo	Dnevi rekreacije 2006: Turnir v lokostrelstvu	okolica bivše OŠ Biba Roeck	Rod Pusti grad Šoštanj in Športna zveza Šoštanj
sobota, 16.9. ob 15:00	odbojka	Dnevi rekreacije 2006: Turnir mešanih ekip (3+3) v odbojki	Telovadnica Osnovne šole Šoštanj	Odbojkarski klub Šoštanj Topolšica in Športna zveza Šoštanj
sobota, 16.9. ob 16:30	nogomet	Šoštanj : Peca (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
nedelja, 17.9. ob 10:00	delavnica	Ustvarjaina delavnica za otroke od 6. leta dalje	Mestna galerija Šoštanj	Občina Šoštanj
nedelja, 17.9. ob 14:00	pohod	Dnevi rekreacije 2006: Pohod po mejah Kr. skupnosti Gaberke	start je pri Gasilskem domu v Gaberkah	Športno društvo Gaberke
3. teden				
ponedeljek, 18.9. ob 16:00	nogomet	Dnevi rekreacije 2006: Turnir veteranov v malem nogometu	Rokometno igrišče Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj in Športna zveza Šoštanj
torek, 19.9. ob 17:00	rekreacija	Dnevi rekreacije 2006: Dan zdravja oz. test vzdržljivosti	Stadion Šoštanj	Športno društvo Šoštanj in Športna zveza Šoštanj
sreda, 20.9. ob 15:00	svečanost	Svečanost ob 60. obletnici Društva upokojencev Šoštanj	Trg bratov Mravljakov	Društvo upokojencev Šoštanj
sreda, 20.9. ob 16:00	rokomet	Dnevi rekreacije 2006: Rokometni turnir za rekreativne ekipe	Telovadnica Osnovne šole Šoštanj	Rokometni klub veterani in Športna zveza Šoštanj
četrtek, 21.9. ob 16:00	nogomet	Dnevi rekreacije 2006: Turnir v malem nogometu za ekipe KS	Športno igrišče v Spodnjih Ravnah	Športno društvo Ravne in Športna zveza Šoštanj
četrtek, 21.9. ob 19:00	bridge	Dnevi rekreacije 2006: Dan bridge - prikaz igre in rekreativni turnir	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje in Športna zveza Šoštanj
petek, 22.9. ob 16:00	namizni tenis	Dnevi rekreacije 2006: Turnir v namiznem tenisu	Telovadnica Partizan Šoštanj	Namiznoteniški klub SPIN in Športna zveza Šoštanj
petek, 22.9. ob 20:20	predstavitve	Galerijski večeri: večer Ane Meža	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 23.9. ob 9:00	kegljanje	Dnevi rekreacije 2006: Turnir v kegljanju (za ženske in moške)	Športni center TEŠ	Športno društvo Šoštanj in Športna zveza Šoštanj
sobota, 23.9. ob 9:00	fitnes	Dnevi rekreacije 2006: Dan fitnesa (prikaz in individ. testiranje)	Športni center TEŠ	Športno društvo Šoštanj in Športna zveza Šoštanj
nedelja, 24.9. ob 8:00	planinstvo	Dnevi rekreacije 2006 in občinski praznik: Pohod na Smrekovec 1577m	start in cilj pohoda je pri gostišču Grebbešek	Planinsko društvo Šoštanj, Športna zveza Šoštanj in Občina Šoštanj
nedelja, 24.9. ob 10:00	delavnica	Ustvarjaina delavnica za otroke od 6. leta dalje	Mestna galerija Šoštanj	Občina Šoštanj
4. teden				
torek, 26.9. ob 11:00	šolstvo	Otvoritev spominskega parka pred Osnovno šolo Šoštanj	Osnovna šola Šoštanj	Občina Šoštanj
sreda, 27.9. ob 16:00	zgodovina	Dnevi evropske kulturne dediščine 2006 spoznajte GRAD FORHTENEK	grad Forhtenek, Pristava	Muzej Velenje in Šaleško muzejsko in zgodovinsko društvo Velenje
sreda, 27.9. ob 17:00	lokalna samouprava	Strateški svet: okolje in prostor »vizija Šoštanja«	Vila Široko	Krajevna skupnost Šoštanj
četrtek, 28.9. ob 16:00	zgodovina	Dnevi evropske kulturne dediščine 2006 spoznajte GRAD ŠOŠTANJ	Pusti grad Šoštanj	Muzej Velenje in Šaleško muzejsko in zgodovinsko društvo Velenje
petek, 29.9.	planinstvo	Planinski tabor za odrasle v tujini - zahodna Bolgarija (poteka do 7.10.)	Bolgarija	Planinsko društvo Šoštanj
petek, 29.9.	okolje	Otvoritev čistilne naprave	Čistilna naprava	Komunalno podjetje Velenje
petek, 29.9. ob 19:00	svečanost	Osrednja slovesnost ob občinskem prazniku s svečano sejo sveta občine Šoštanj	Kulturni dom Šoštanj	Občina Šoštanj in Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 30.9.	bridge	5. odprto parsko prvenstvo v bridžu	Restavracija Rednak	Šaleški bridge klub Velenje
sobota, 30.9.	koncert	Promenadni koncert Pihalnega orkestra Zarja Šoštanj z gosti	Kajuhov park Šoštanj	Pihalni orkester Zarja Šoštanj
sobota, 30.9. ob 9:00	sejem	Šmihelov sejem predstavitev domačih obrti in izdelkov ter kulinarične ponudbe	Kajuhov park Šoštanj	Občina Šoštanj
sobota, 30.9. ob 16:00	nogomet	Šoštanj : Šmartno 1928 (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
sobota, 30.9. ob 16:00	zgodovina	Dnevi evropske kulturne dediščine 2006 spoznajte GRAD ŽAMBERK V ZAVODNJAH	grad Žamberk v Zavodnjah	Muzej Velenje in Šaleško muzejsko in zgodovinsko društvo Velenje

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (kanal 34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>).
 Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.

KATEGORIJE PRIREDITEV:

šport

kultura

šolstvo

gospodarstvo

splošno

Sredina vabi

Sredina vabi

pripravila Milojka Komprej

Razposajenost in neposrednost

Slikarka Štefka Kordeš

Odprije slikarske razstave Štefke Kordeš, ki se je ujelo v poletni čas kulturnega dogajanja v Šoštanju, je bilo v Mestni galeriji Šoštanj v četrtek, 10. avgusta. Kordeševa, ki je članica Društva šaleških likovnikov od leta 1991, je z razstavo le še potrdila svoj prostor, ki ga zavzema na področju likovnega ustvarjanja, saj se je o razstavljenih delih akademski slikar Denis Senegačnik zelo dobro izrazil. Poleg tega, da je poudaril njen napredek ter raziskovalno noto, ki jo daje svojim delom, je številne obiskovalce, ki so se zbrali na odprtju, opozoril na posebnosti njenega slikanja in jo vzpodbudil k slikanju tudi v prihodnje.

V kulturnem programu so prisluhnili violinistki Luciji Mlakar, razstavo pa je uradno odprl podžupan Šoštanja Štefan Szabo. Denis Senegačnik, ki spremlja njeno ustvarjanje že nekaj časa, je med drugim dejal: »Njene slike ne prenesejo popraviljanja in dodajanja, Štefka jih zaključi v enkratnem zanosu.«

Foto: DK

Na priložnostnem vabilu pa je med drugim zapisal: »Njeno doživljanje in njena reakcija na okolje ali zaprt prostor se posledično ter spontano odslukuje tako v akrilu kot v olju ali akvarelu. Njeno občutenje okolja, narave, tihožitja in figure pa je dovolj eno-

stavno in direktno, da ne potrebuje abstrahiranja, pa čeprav se same abstrakcije nežno dotika. Se pravi slika enostavno, berljivo ... pripoveduje zgodbo. Od realizma se oddaljuje in se hkrati približuje abstraktnemu z reduciranjem odvečnih senc, vzporedno pa kompozicijo rešuje s ploskvijo in risbo, slednjo pa kasneje preseka enostavne, velike, kontrastne oblike. Izbira motiva ter oblika pristopa sta zelo značilni in segata vsak v svojo skrajnost, kar pa se kot posledica izkaže v dokaj konkretno premišlje-

nem izboru in kasneje slikanju. Govori nam tudi o obvladljivosti formata. Z značilno tematiko pa nam tiho odkriva svojo razposajenost in nagajivo neposrednost. Ko gledalec vse to razbere, pa naj bodo krajine, figure, arhitektura in nenazadnje tihožitja, se nehote pridruži živahnemu poustvarjanju.«

Kordeševa je v petnajstih letih ustvarjanja obiskovala likovne delavnice, ki so jih vodili priznani avtorji, kot so akademski slikarji Alojz Zavolovšek, Junoš Miklavc in Denis Senegačnik, ter likovni pedagog Robert Klančnik. Imela je že veliko samostojnih in skupinskih razstav. Na odprtju se je toplo zahvalila vsem, ki jo pri njenem delu spremljajo in vzpodbujajo.

Z Graške gore se čuje Bum

Letošnji festival Graška Gora poje in igra je presegel svoje domače meje, saj je bil 31. po vrsti, tokrat prvič mednarodni. Kako priljubljena je ta prireditev, ni treba posebej praviti, ljubitelji domače glasbe so jo vzeli za svojo in ji zvesto sledijo že leta in leta. Tudi glede na to, da je po letu 1976, ko je bilo prvo srečanje na tej tromeji občin Velenje, Slovenj Gradec in Mislinja, prišlo krizno leto 1996, ko je že kazalo, da festival nima več podpore. Takrat umrli idejni in organizacijski vodja Alojz Klančnik je sicer zapustil bogato dediščino, a z njo je bilo treba znati ravnati. Mnenja so bila različna in po pobudi, da prireditev prevzamejo kot svojo krajani Graške Gore, je tekmovanje teklo naprej. Občine in zveza kulturnih društev so obljubile pomoč in od takrat jo uspešno organizira KUD Graška Gora, ki ga vodi Drago Plazl.

Prvotno srečanje je preraslo v tekmovanje in številni narodnozabavni ansambli se ga spominjajo kot odskočne deske, ki mu je pomagala pri odskoku v glasbeni svet.

Letošnja Graška Gora je bila, kot že uvodoma rečeno, spet nekaj posebnega zaradi mednarodne udeležbe, saj so v konkurenci šestnajstih, nastopili kar štirje tuji ansambli. Absolutni zmagovalec festivala so bili Oberkrainer Power. Ker pa je nagraj več, velja omeniti vsaj nekatere. Zlatega pastirčka so prejeli Veseli Gorenjci, T'pravi muzikanti, Ansambel Bum, Veseli svatje in Oberkrainer Power, za najboljšega debitanta so bili proglašeni Veseli svatje. Vokalno so bili najmočnejši ansambel Bum, najboljša melodija je bila Podpečanova Ko boš odhajal, najboljše besedilo od Darje Vrhovnik Lubež'n mer'n zmagala. Tako se je izrekla strokovna komisija, ki je bila tudi mednarodna, občinstvo pa je, kot vsako leto, reklo svoje. Najboljši so bili po njihovem mnenju Ansambel Bum (v njem sta dva člana družine Plazl), drugo mesto si je prislužila Šestica, tret-

je pa Bratje Avbreht. Poleg tekmovanja so za dobro vzdušje poskrbeli ansambel Zupan, kot gost, avstrijski ansambel Die Mooskirchner, Andrej Hofer s svojim veznim tekstom in Jože Napotnik z dobro sceno. Drago Plazl, predsednik društva, je z delom članov izredno zadovoljen in se ob tej priložnosti zahvaljuje tudi za podporo vseh treh občin in kulturnih društev Šaleške doline, Mislinje in Slovenj Gradca ter sponzorjem. Z letošnjo prireditvijo so zaorali ledino, saj v Sloveniji ni podobnega tekmovanja, ki bi združevala domače in tuje glasbene goste. Predvsem pa so bili gostje iz tujine skrbno izbrani in tudi domači ansambli (na prereditev se jih je prijavilo preko trideset) so šli najprej čez rešeto. Graška Gora je torej res ponudila dober izbor narodnozabavne glasbe.

Oktet Zavodnje čedalje boljši

Letni koncert okteta Zavodnje, ki letos zaokrožuje 29. obletnico delovanja, je v Zavodnjah že tradicionalno v nedeljo po maši. Letos so ga pripravili 21. maja v sodelovanju z Ženskim pevskim zborom iz Lokovice, ki ga vodi Simeona Strahovnik. Seveda k fantom sodijo punce, k pevcem pevke. Očitno je bila to prava poteza, kajti program okteta je prepletalo petje Lokovičank, tako da je bilo zadoščeno vsem okusom. Vodja okteta Zavodnje je že dolga leta Jože Grabner, ki je izrazil zadovoljstvo nad petjem svojih fantov, ki so lani nekoliko spremenili svoje vrste. Predsednik zbora je Miro Perovec, ki je letos tudi organizacijsko lepo poskrbel za vabila in dogajanje po koncertu. Mala dvorana doma v Zavodnjah je tudi po uradnem delu prijetno zadonela v njihovi pesmi, čestitkam, ki so jih prejeli fantje za svoje petje, pa se je pridružil tudi župan Občine Šoštanj Milan Kopušar.

Foto: Dejan Tonki

V programu, ki ga je lepo povezovala Alenka Sinigajda, je nastopilo tudi nekaj solistov iz vrst okteta, ki jih velja še posebej pohvaliti. Oktet pa sestavljajo: Jože, Janez in Tone Grabner, Janko Stropnik, Vlado Kompan, Miro Perovec, Milan Sovič in Grega Reberšak.

Res lahko rečemo, da je bil v nedeljo v Zavodnjah prijeten glasbeni in družabni dogodek, ki potrjuje dejstvo, da se da delati dobro tudi na amaterski način.

Lokovičani v Studencu

V soboto, 5. avgusta, so se Lokovičani že šesto leto zapored odpravili v poletno gledališče Studenec pri Domžalah, kjer so si ogledali komično opereto Ptičar.

Foto: Arhiv.

Foto: JK

Lokoviški ljubitelji kulture - predvsem domačih iger - so lahko tudi letos uživali v domači predstavi Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan, ki jih ta vsako leto prireja v svojem poletnem gledališču. Za razliko od prejšnjih let, ko so bili priča klasičnim igram, kot so Miklova Zala, Martin Krpan, Ženitev, so lahko gledalci letos uživali v obogateni igri - opereti. Ker je bila večina obiskovalcev iz Lokovice pevcev tamkajšnjega prosvetnega društva, jim je bila predstava toliko bolj všeč. V njej so nastopali mnogi priznani slovenski operni pevci, ogromen zbor ter odlični orkester. Preprosta, a vendar umetniško dovršena mojstrovina je lahko očarala vsakega, ki si prizadeva za gojitev takšne kulture na Slovenskem. Zanj si prizadevajo tudi v Lokovici, zato je predsednik Prosvetnega društva Lokovica Drago Koren z organizacijo avtobusnega prevoza tudi letos omogočil ogled tega kulturnega dogodka vsem ljubiteljem igre in petja. Seveda pa ni bil le ogled predstave tisto, zaradi česar se je splašalo v Studenec. Ponujala se je enkratna priložnost za druženje in utrjevanje dobrih sosedskih odnosov. Zahvaljujoč se vsem potnikom, ki radi pečejo, je bilo poskrbljeno tudi za domače dobrote, na poti domov pa so se lahko vsi podkrepili z malico in kapljico rujnega. Za delo v lokoviškem prosvetnem društvu pa imajo sedaj zagotovo obilo novega zagona!

Jerica Koren

Poslednja rajža

Na Ljubnem so v začetku avgusta predstavili novo knjigo z narodopisno vsebino pod naslovom Poslednja rajža. Knjiga je delo dveh avtorjev in govori o splavarjenju in o ljudeh, ki so od tega težkega poklica živeli. Čeprav so splavarji tudi na Dreti, ne samo na Savinji, je Ljubno tisti kraj, kjer so ohranjanju dediščine splavarstva posvetili vsa pozornost.

Na Ljubnem že več desetletij poteka Flosarski bal s spremljevalnimi prireditvami. Pred nekaj leti so odprli Flosarsko zbirko, leto kasneje so posneli DVD film o življenju splavarjev. »Z letošnjo izdajo knjige Poslednja rajža pa zaokrožujemo ta projekt, posvečen našim predhodnikom in njihovem težkemu boju za boljši kos kruha, ko so v splavarjenju našli priložnost, kako si izboljšati skromne možnosti preživetja, ki so jih ponujale zaplate zemlje in strmi ter težko dostopni gozdovi Zgornje Savinjske doline,« je v nagovoru dejala ljubenska županja Anka Rakun.

Predstavitve je potekala v Fašunovi hiši, avtentični kmečki stavbi izpred stoletja, v kateri velikokrat potekajo manjše kulturne prireditve. Uvodoma so zapeli domači pevci nekaj flosarskih pesmi, v nadaljevanju pa so prebrali tudi nekaj odlomkov iz nove knjige. Avtorica prvega dela, ki je dokumen-

taren in vsebuje avtentične pripovedi splavarjev, ali kot pravijo zgornjesavinjčani, flosarjev, in njihovih žena je Tanja Rožemberger Šega. Žal se prireditve ni mogla udeležiti. Pogovor z avtorjem drugega dela knjige Edijem Mavričem Savinjanom pa je vodil Rajko Pintar. Najprej je v nekaj besedah predstavil Mavriča, ki ga Zgornjesavinjčani, pa tudi širša javnost poznajo kot novinarja Savinjskih novic, pa tudi avtorja kar šestnajstih knjig. Letos je to izid že njegove druge knjige. Pred to je »dal na svetlo« fotomonografijo o Gornjem Gradu, zanimivih ljudeh in izumirajočih poklicih z naslovom Ljudje na bregovih Drete. Kot ga je predstavil voditelj, je Mavrič nedvomno trenutno najbolj plodovit pisec in publicist na območju Zgornje Savinjske doline najbrž pa tudi širše.

Kot je dejal avtor, njegova pripoved temelji na resničnih dogodkih in ljudeh, ki jih je še imel priložnost spoznati in so bili pripravljeni z njim deliti svoje doživljanje in spomine. Tako so resnične osebe iz prvega, dokumentarnega dela knjige v drugem postale literarni junaki, dogodki pa izjemno zanimiva povest.

Mavričeva dela na splošno odlikuje klen, včasih že malo arhaičen jezik njegovega okolja, ki lahko najbolj avtentično predstavi neko obdobje iz preteklosti. Izredno poetični opisi Zgornje Savinjske doline, zlasti Ljubnega z okolico, se prepletajo z neverjetno natančnimi podatki o načinu in tehniki sestavljanja splava, zaslužkih, cenah v tistem času.

Skozi na resničnih dogodkih temelječo zgodbo starega splavarja Anza, ki se vrne v domači kraj umret, so predstavljeni vsi poklici, od »olcerja«, »žagmeštra« do splavarja. Orisani so dogodki, ki so spremljali flosarje od doma pa vse do končne postaje kje v Zagrebu, Slavoniji ali pa celo Romuniji, do kamor so včasih plavili, da so les lahko prodali.

To je bil težek, a zelo zanimiv poklic in redka priložnost, da so ljudje spoznali daljne kraje in običaje, zato so veljali doma za izkušene in modre. Sanje vsakega fantiča so bile, da bi ga oče čim prej vzel s seboj na rajžo in bi tako lahko dokazal svojo moštost.

Na prireditvi so bili prisotni tudi nekateri še živeči »junaki« opisanih dogodkov, ki so »iz prve roke« pripovedovali o izkušnjah s splavarjenjem. Tako je eden od njih pripovedoval o običaju, da so novorojene sinove najprej umili v mrzli reki, bodisi Dreti ali Savinji, da se vode pozneje ne bi bali in bi čim prej postali pravi flosarji.

Knjigo Poslednja rajža je izdala občina Ljubno, ki tudi sicer sodeluje s splavarskimi društvi po Evropi. Zlasti je aktivno sodelovanje s kraji v Španiji, kjer je še živ spomin in ohranjanje splavarske dediščine.

»Čutil sem dolžnost in odgovornost, da žlahtno dediščino naših pradedov skupaj z njihovimi bogatimi izkušnjami ohranim za poznejše rodove. Marsikateri doživljal ali podatek sem dobil pri ljudeh,

Foto: Marija Lebar

ki so mi prijazno odprli svoje domove in svoje duše. Oklenili smo stare skrinje in spihali prah z orumenelih dokumentov. Nekateri od teh dokumentov, kot je na primer plovni red na Dreti in Savinji, izdan pri načelstvu v Gornjem Gradu, bi bil lahko še zdaj vzgled našim birokratom pri pripravljanju predpisov. Nekaj tega pa sem našel kar doma, saj sta bila z delom v »lesni stroki« povezana tako oče kot stari oče,« je za zaključek dodal Edi Mavrič Savinjan.

Marija Lebar

Jazoo praznuje 10 let

Instrumentalna fusion-rock-etno-ambientalna atrakcija s primesmi elektronike, ki od leta 1996 deluje pod imenom Jazoo, se postavlja v posebno skupino instrumentalnih ali »performance« skupin. Pri švicarski založbi Membrane Rec. so jim ponudili zelo ugodne pogoje sodelovanja. Klaviaturist skupine Tomaž Pačnik opaža tudi, da so razmere z založbami na našem trgu trenutno problematične, saj je potrebno precej lobiranja in poznanstva, založbe na glasbo gledajo preveč matematično.

Foto: A. P.

Skupina JAZOO se je formirala iz vokalne jazz-rock zasedbe Pulsa Theatro in različnih drugih koroških skupin: Xenofobia, Herald IV., H.M.D., Abadon ... Prvi koncert in s tem uraden začetek delovanja se je zgodil 12. julija 1996. Po uspešnem prvencu iz leta 2002 »On time« (Membrane Rec. Švica) in več kot 8.000 prodanih izvodih je konec lanskega leta pri založbi Membrane Records iz Zuricha izdala svoj težko pričakovani drugi album z naslovom »Retro future«. Na plošči je enajst novih avtorskih skladb. Po prvih ocenah in kritikah se od prve razlikuje po tem, da je bolj sofisticirana, manj ruralna, ampak vseeno nadgradnja prvega albuma. V glasbi je zaznati več elektronike in tudi vokala ter manj tradicionalnega in več sodobnega jazza. V podobni količini so prisotni elementi ambientnosti in melodičnosti ter funk-rocka. V glasbo se je zopet zelo dobro vključila flavistka Katja Stare-Komar (Kranj), ki je sodelovala že pri snemanju prve plošče. Vokalne skladbe so plod sodelovanja z odlično vokalistko in interpretatorko besedil Majo Osrajnik (Muta). Na albumu je njen vokal moč slišati v treh skladbah: Burn Me Down, Another Great Day in Zoo On Fire. Glasba je pretežno instrumentalna, saj skupina želi nadaljevati svojo prvotno usmeritev, čeprav ne spada med najbolj popularne zvrsti. Vsekakor gre za izdelek, kakršnih na slovenski sceni ne srečamo prav pogosto.

Ajda Prislan

RE-ACT

(moja odgovornost/tvoja odgovornost) 2006

Šoštanj, 4. 8. 2006–13. 8. 2006

Kako se je začelo

Zavod za kulturo Šoštanj skrbi za kulturno politiko Občine Šoštanj. Ker so osnova kulture medsebojni odnosi oziroma naučiti se, kako skupaj bivati, učiti se drug od drugega, se spoštovati in ustvarjati, smo v zavodu iskali način, kako v našo kulturno ponudbo in aktivnosti vključiti mlade ljudi. V naši občini je za mlade dobro poskrbljeno, predvsem na podeželju. Mladi se vključujejo v razna gasilska, kulturno umetniška, taborniška, turistična društva, pevske zборе, pihalni orkester ipd.

Vendar je vseeno problem z mladimi, ki so na ulici v Šoštanju in izhajajo večinoma iz socialno šibkejših družin. Za te mlade dejansko ni ponudbe, ki bi jih zanimala. Zato smo v zavodu iskali način, kako jih privabiti oziroma jim ponuditi možnosti za ustvarjanje, razmišljanje o življenju, o prihodnosti. Začeli smo tako, da smo že v lanskem letu zbrali skupino mladih, s katerimi smo delali razne gledališke delavnice, pisali scenarije in se pogovarjali o življenju, kaj si oni mislijo o družbi, kakšni so medsebojni odnosi itd. Skupina se je ves čas spreminjala, saj se je pokazalo, da dejansko mladim, ki so socialno ogroženi oziroma »na drugi strani ulice«, ustreza veliko govoriti – se pritoževati, manj pa dejansko delati vsak dan na iskanju rešitve. Ugotovil sem, da to ni samo napaka mladih, ampak tudi moja – zaradi nepravilnega pristopa. Seveda se je skupina na koncu ustalila in začela resno delovati. Najtežje je bilo prepričati mlade, da so oni tisti, ki sprejemajo odločitve, kaj in kako se bo naredilo, da s tem prevzemajo odgovornost.

Preko žene Alice, ki je v tem času sodelovala z Mladinskim centrom Velenje, sem izvedel za seminar za iskanje partnerskih

organizacij Teater v mladinskem delu, ki ga je organiziral Movit NA Mladina v Preddvoru. Z ženo se oba profesionalno ukvarjava z gledališčem. Imava društvo Burekteater. Veliko sodelujeva na festivalih Lent in Ana Desetnica, z MC Velenje, Gimnazijo v Velenju in mladimi od vrtcev do srednjih šol. V preteklosti sem že sodeloval kot predavatelj na podobnih usposabljanjih preko MC Velenje. Usposabljanje v Preddvoru je bilo zame zelo zanimivo. Nova izkušnja. Spoznal in navezal sem stike z ljudmi iz cele Evrope. Predvsem iz Francije, Škotske, Nemčije, Španije, Švedske, Belgije in Irske. Z izmenjavo izkušenj sem doumel marsikatero napako, ki sem jo storil pri delu z mladimi. V organizaciji Nacionalne agencije pa je bilo to moje prvo usposabljanje. Sama organizacija usposabljanja in vsebina sta bili zame zadovoljivi, dobil sem, kar sem iskal.

Najpomembnejše na tem usposabljanju je bilo to, da sem tam spoznal čudovite ljudi, s katerimi smo sklenili sodelovanje, ki, upam, bo v zadovoljstvo vseh. Izdelali smo osnutek projekta, imenovanega RE-ACT, kjer smo teoretično razmišljali o načinih in možnostih mladinske izmenjave, katere metode dela bi temeljile na gledališkem pristopu. Dogovorili smo se, da doma predstavimo idejo mladim, s katerimi delamo, in da mladi sami izberejo naslov in glavno temo srečanja. Komunikacija med voditelji je potekala preko interneta. Obveščali smo se o delu mladih in ga sproti predstavljali našim skupinam. Seveda se mi je na začetku usposabljanja v Preddvoru zdelo skoraj malo neverjetno, da bi lahko po enem tednu takoj našel resne partnerje. Na srečo sem se motil. In to je razlog, zakaj je nujno organizirati usposabljanja in se jih udeleževati, da spoznaš in navežeš osebne ter poslovne stike z Evropo. Letos januarja smo se ponovno srečali (akcija V) v Berlinu, kjer smo imeli gledališke delavnice in smo si izmenjali ter uskladjali informacije glede iz-

Sprejem pri županu

Verjetno Šoštanjčanom ni ostalo neopazeno večje število mladostnikov, ki so v okviru programa Mladina, mednarodne mladinske izmenjave, od 4. do 13. avgusta 2006 popestrili dogajanje v Šoštanju. Že s svojo prisotnostjo je preko 40 mladih razgibalo ulično mrtvilo in zapolnilo prostore telovadnice in kulturnega doma. Tudi pri županu so se najavili in v četrtek, 10. avgusta, jih je v sejni sobi občine pozdravil župan Milan Kopušar. Nagovoril jih je v smislu zadovoljstva nad tem projektom, ki ga je vodil Zavod za kulturo Šoštanj. Mladim iz Švedske, Škotske, Irske, Katalonije in Irske je angleški prevod županovega prijaznega pozdrava posredoval Kajetan Čop, vodja projekta. Župan je poudaril, da je vesel njihovega obiska, da jim želi prijetno bivanje, in jih povabil, da Slovenijo obiščejo še kdaj kasneje.

(MK)

menjave. Naša skupina mladih, ki deluje pod okriljem Zavoda za kulturo Šoštanj, je imela v Berlinu svojo predstavnico, Mio Rogelšek, kot mentor pa se je delavnic v Berlinu iz Šoštanja udeležil še Nermin Huremovič. Pred Berlinom smo znotraj skupine najprej razpravljali s pomočjo gledaliških tehnik o raz-

nih socialno-kulturnih vsebinah v evropskem kontekstu, ki so se izpostavile v Preddvoru, tako smo prišli do izbire vsebine, ki smo jo tudi predstavili v Berlinu. Vsak voditelj oziroma predstavnik je predstavil delo svoje skupine. Po vrnitvi iz Berlina smo prijavi na prijavnem roku 1. 2. 2006 našo izmenjavo z naslovom RE-ACT/MY RESPONSIBILITY - YOUR RESPONSIBILITY.

Všeč mi je način razpisa oziroma način, kako poteka komunikacija med prijaviteljem in NA. Prijaznost in predvsem koristne informacije pri izpolnjevanju formularjev s podarki na vsebini. Tudi to, da se vedno večji poudarek daje odločitvam in željam mladih ter to, da je skupina znana že vnaprej, se mi zdi absolutno pozitivno. Vendar je problem, kar se je videlo pri nas, kako motivirati mlade, saj se mi zdi, da so ti projekti predvsem za mlade z manj možnostmi. Naša prijava je bila uspešna. Ta uspeh za nas pomeni začetek resnega dela na področju mladih. Predvsem pa to delo vidimo tudi kot delo z okolico, da sprejme mlade takšne, kot so, in da jih poskusi razumeti ter spoštovati. Za naš zavod in kraj se je s tem odprla čudovita možnost, kako mladim in starim, torej celemu okolju, v katerem delujemo, odpreti oči in pokazati, kaj je Evropa, združena Evropa. Evropi pa pokazati, kaj oziroma kje je Šoštanj.

Kajetan Čop

Kako se je končalo

Vse se je pričelo 4. avgusta 2006, ko so v naše malo mesto svetlobe prišli mladi iz Katalonije, Švedske, Škotske, Belgije in Irske. Nastanili smo se v telovadnici Partizan, kjer smo skupaj preživeli naporen, a zanimiv teden.

Sprva je bilo občutiti napetost, čudna spogledovanja, sramežljive poglede in pozdrave. Vendarle se mi to ne zdi nič kaj nenavadnega, saj so prišli k nam nenavadni, tuji, a kljub temu simpatični ljudje. Kaj kmalu se je sramežljivost prelevila v prve pogovore, stiske rok, nasmehe in druženja.

Čeprav je osnovni namen takšnih izmenjav druženje in spoznavanje drugih kultur, si nismo mogli kaj, da ne bi tudi kaj koristnega in prijetnega počeli. Zato so nam vodniki iz

tujih držav predstavili spretnosti uličnega gledališča. Tako so nastale različne delavnice: zvok in ritem ter klovn, ki jih je vodila Ellen iz Švedske, nato maske, kjer je vlogo učitelja prevzela Donna iz Škotske, Belgijka Marcha je vodila delavnico, imenovano 'Arty farty', fizično gledališče je predstavil Peter iz Irske, Kajetan pa nam je predstavil svet lutk.

Vsaka delavnica je bila zanimiva po svoje, meni pa je bila najbolj zanimiva delavnica z maskami in klovn, kjer sem se veliko smejala ter naučila uporabljati svoje telo kot sredstvo za komunikacijo.

Delavnice so potekale v dopoldanskem in popoldanskem času. Pred večerom pa smo se skupine lahko predstavile tudi našim krajanom na raznih javnih mestih v Šoštanju, kot so Kajuhov park, parkirišče pred občinsko zgradbo, Kulturni dom, ...

Vsak večer pa smo se skupaj družili v Kulturnem domu, kjer smo peli, plesali in se učili cirkuških spretnosti, ki so nam jih pokazale mlade predstavnice iz Španije.

Tema te izmenjave je bila 'Moja odgovornost, tvoja odgovornost'. Ta tema je bila vsekozi prisotna v delavnicah, dnevnih predstavah, večernih evalvacijah ter seveda tudi v končni predstavi.

Mislim, da so projekti kot je ta, zelo zanimivi in poučni za mlade, saj se lahko izpopolnjujejo v svojem znanju tujega jezika, spoznavajo druge kulture, odkrivajo svet gledališča – na sploh ustvarjajo ter se pri tem tudi zabavajo. Vesela sem, da sem lahko sodelovala v takšnem projektu. Ker je bil zame prvi, upam da ne bo zadnji.

Nadežda Stanković

Epilog

Za konec še bistroumni komentar organizatorja. Cela izmenjava je bila ena najbolj poučnih izkušenj v mojem življenju. Bilo je ogromno pozitivnih trenutkov. Pri teh ima človek občutek, da je združena Evropa res prihodnost vseh nas, kjer nacionalnost ni meja oziroma lokalne navade ne posegajo v medčloveške odnose. Mladi so se med sabo navezali in so po izmenjavi še vedno v stikih. Velika večina udeležencev in mentorjev je bila zadovoljna z razme-

rami, v katerih so bivali in delali. Samo prehrana je bila malo manj kvalitetna. Šoštanj je tudi v dežju lep, predvsem kadar v njem mladi ustvarjajo.

Bilo pa je tudi ogromno ne ravno pozitivnih, vendar zelo koristnih momentov, kjer sem resno začel razmišljati, koliko smisla ima opravljati »donkihотовsko« delo. Nekaj, čemur verjameš samo ti oziroma peščka ljudi. Glede na prvotni reakcijo moje najbližje okolice na novice o tem, da smo dobili evropska sredstva, sem bil odkrito rečeno razočaran. Saj sem pričakoval pozitivizem in veselje. Dobil pa sem predvsem mlačen odziv in bolj ugi banja ter strahove, kdo bo to vse urejal, kje bodo spali, kdo bo vse to plačal ipd.

Zdaj, po končani izmenjavi, razumem te strahove, ker je organizacija mednarodne mladinske izmenjave res »donkihотовsko« delo in zahteva ogromno truda in časa. Ampak še vedno pravim, da zaradi posameznikov, kot so Jani Napotnik, vsi »problematici pobi in punce«, ki so nas vsak popoldan sledili v parku in po Šoštanju ter bili verni gledalci, vsi udeleženci, tisti, ki so prišli v petek na dež in uživali z nami v povorki skozi mesto svetlobe, zaradi vseh teh se splača organizirati takšne dogodke. Saj bomo samo tako spoznali, kje smo in predvsem kdo smo. Mislim, da smo pokazali predstavnikom petih velikih evropskih držav, da smo Slovenci pripravljeni biti v Evropi, da smo zelo evropski. Po drugi strani se sprašujem, če je res tako dobro biti v Evropi. Saj glede na to, kako represivna je vzgoja mladih v nekaterih evropskih državah, se bojim, kaj bo, če bomo res v vsem posnemali Evropo. Pa verjemite mi, da je bila naša skupina najbolj »kul« in tolerantna do vseh. S prepovedmi in omejevanji ni mogoče vzgajati mladih.

Vsebinska izmenjava je bila o odgovornosti in točno tega smo se vsi največ naučili. Da si odgovoren najprej zase. Če si voditelj skupine, si odgovoren za svojo skupino in ne za vse druge skupine. Poslušaj se z ušesi in brez kompromisov ni napredka ali sobivanja drugačnih. Vsi pa smo drugačni in enakopravni. Vsaj na začetku. Še enkrat hvala vsem, ki ste pomagali in nam verjeli!!!

Kajetan Čop

Mesto so ljudje

Lidia

Napotnik

Poletje, čas počitnic. Mesto je dokaj prazno, kajti vsi so nekam odšli. Vročina je še komaj znosna in daje me lenoba. Nova številka Lista prihaja in potrebno je poiskati nekoga za pogovor, nekoga, ki bi se predstavil našim bralcem. Naredim navidez lažjo potezo in na pogovor povabim življenjsko sopotnico, mamo, ljubiteljico narave, učiteljico tujih jezikov in raziskovalko notranjega sveta. Lidia je že tu, poleg mene in vesel sem, da je pristala na pogovor.

Kam segajo tvoje korenine?

Moje korenine segajo v Aškerčevo 11, v hišo moje stare mame, kjer je naša družina najprej živela. Na ta čas me vežejo zelo lepi spomini na divje otroštvo, ki smo ga otroci iz te ulice preživljali skupaj. Naše igre so bile povezane z naravo. V bližnjem gozdu smo si delali skrivališča, igrali smo se »indijance in kavbojce«, se »frnikolali«, si pekli krompir in koruzo, in tako preživljali večino časa v nešteti otroških igrah.

Ali se koga iz tega časa prav posebej spominjaš?

To je moja draga stara mama, ki je bila v mojem otroštvu moja zaščitnica. Bila je tudi tista, ki je razumela mojo divjo naravo in me je znala v izbruhih jeze in moje nemoči potolažiti. Spodbujala je tudi mojo kreativnost in domišljijo. Nam otrokom je nekoč pomagala zgraditi pravo lesenno hišico za igranje. Hišica je bila tako velika, da smo lahko otroci v njej celo nekajkrat prespali. Stara mama je imela okoli hiše tudi veliko cvetja in vrtove, na katerih sem ji zelo rada pomagala. Že takrat je bila v meni želja, da bi tudi jaz imela

svoj vrt. Pripovedovala mi je tudi o zdravnih zeliščih, katere še danes rada nabiram. Zelo rada sem tudi poslušala, ko mi je pripovedovala zgodbe iz svetega pisma, saj je bila zelo verna in resnično duhovna.

Osnovna šola?

Kot prvošolka sem bila v novem okolju zelo plaha in sem se na šolo bolj počasi privajala. V tistem času sem zelo rada pisala spise in zgodbe in moja takratna želja je bila, da bi postala pisateljica.

Ali si tudi rada brala?

Ljubezen do knjig se je začela že v osnovni šoli, saj sem prebrala vse pravljice in mladinske knjige, ki so bile na voljo v šolski knjižnici. V tem času smo s prijatelji iz naše ulice brali tudi stripe, ki jih je bilo možno takrat kupiti, od Alan Forda, do »westernov« in Zvitorepca. Branje stripov mi je prepovedala moja mama, zato je začel delovati črni trg, ko smo si s prijatelji stripe kupovali in si jih potem na skrivaj izmenjevali.

Ali še danes prebereš kakšno knjigo?

V preteklosti sem rada prebirala različne zvrsti od pustolovskih, kriminalnih, ljubzenskih, do romanov, ki so jih napisali svetovno znani pisatelji. Potem me je začela zanimati literatura, ki je povezana z duhovnostjo. Danes še vedno rada preberem kaj iz tega področja.

Ali nisi že v času osnovne šole pričela igrati tudi košarko?

Košarka je bila v času moje mladosti, poleg knjig, moja druga ljubezen. Dekleta iz moje generacije smo pričele igrati v članski ekipi Elektre. To je bilo edino obdobje, ko je Elektra imela tudi svojo žensko ekipo. Takrat je bil še zlati čas športa, saj smo trenirale samo enkrat tedensko in imele tekmo enkrat na teden. Košarka nam je bil tako resničen hobi in sprostitev in nismo bile z njo preobremenjene. Najraje smo igrale v gosteh, saj smo se tja vozile, se zabavale in bile za kakšno zmago nagrajene s »krem šnitami« ali pa s pijačo.

Ali bi lahko povedala kaj zanimivega iz časa svoje gimnazije?

Gimnazije se najbolj spominjam po matemati-

ki in po Veselih petkih. Matematike po tem, ker je nisem marala, in Vesele petke po tem, da smo se lahko v prostorih šole naplesali. V tem času sem spoznala tudi novo sošolko in prijateljico Jelko, ki je zelo rada risala, zato sem tudi jaz postala prava navdušenka likovne umetnosti, arhitekture in kiparstva. Vendar je bila to le teoretična ljubezen, ker praktičnih sposobnosti žal nisem imela. Svojo kreativnost pa smo dekleta takrat izražale tudi s »štrikanjem«. Velikokrat smo se dobile skupaj, pletle, se pogovarjale in pri tem zelo uživale.

Kdaj so te pričeli zanimati tuji jeziki?

Že v osnovni šoli sem imela angleški krožek, ki ga je vodila učiteljica Vida Rehar. Skupaj smo prevajali popularne pesmi, šli kdaj v Ljubljano po angleško literaturo in imeli zaključne piknike. Kljub drugačnim učiteljem tujih jezikov v gimnaziji, me ta ljubezen ni zapustila.

Torej si šla po gimnaziji študirat angleščino in nemščino?

Najprej sem se nameravala na filozofski fakulteti vpisati na angleščino in umetnostno zgodovino. Potem sem si zaradi poznejših praktičnih razlogov izbrala angleščino in nemščino. Jezike sem hotela študirati zato, ker sem imela takrat v sebi mladostno željo po potovanju. To željo sva s prijateljico Darjo že pri sedemnajstih letih začele uresničevati tako, da sva popolnoma sami odšle raziskovat Anglijo, Škotsko in Francijo.

Kakšni so bili potem razlogi, da se tvoje sanje niso nadaljevale in se nisi še bolj izgubljala v sanjskem svetu?

Ti si bil moje sidro, ki si me zasidral v pristan. Zasidrala me je tudi ljubezen do otrok, ki sem se jim hotela popolnoma posvetiti.

Kaj je bilo po končanem izobraževanju?

Po študiju sem se zaposlila na osnovni šoli Anton Aškerca v Velenju, kjer sem po nekaj letih prišla do spoznanja, da nisem prava učiteljica. Ugotovila sem namreč, da rada učim jezike, nerada pa se ukvarjam z vzgojo in vzgojnimi ukrepi. Tako sem po šestih letih poučevanja in po rojstvu drugega otroka vedela, da mora priti do spremembe. Takrat so se v Sloveniji pojavile prve zasebne jezikovne šole. Leta 1990 sem ustanovila šolo LINGUA, katero še danes vodim in v njej tudi poučujem.

Kakšna je dejavnost Lingue?

Poučevanje tujih jezikov, prevajanje in založništvo. V začetku sem delal sama, danes pa mi pri poučevanju pomagajo še drugi učitelji. Vsako leto poiščem tudi učitelja, ki mu je materin jezik angleščina in ki potem vodi tečaje komunikacije in priprave na maturo. Tečaji v jezikovni šoli so namenjeni tako otrokom, kot učencem, dijakom in odraslim. V prvih letih so se tečajniki lahko učili samo angleščino in nemščino, danes pa si lahko izberejo tudi francoščino, italijanščino in španščino. Pri učenju tujih jezikov se s svojimi sodelavci poskušamo popolnoma prilagoditi željam in predznanju tečajnikov. Zelo veliko odraslih se odloča tudi za individualno učenje tujih jezikov, ker si lahko tako prilagajajo čas in snov, ki jo želijo obvladati.

Koga najraje poučuješ?

Ker imam zelo rada otroke, najraje poučujem njih. Z njimi postanem tudi sama spet igriva in naše ure so po večini zelo zabavne in sproščene. Ker se s poučevanjem malih otrok ukvarjam že zelo dolgo, sem za njih v samozaložbi izdala serijo učbeniških kompletov za triletno poučevanja angleškega jezika. Učbenikom sem dala naslov Angleščina za cicibane in nekateri učitelji po Sloveniji so jih že lepo sprejeli. Pri svojem poučevanju pa sem zelo vesela tudi takrat, kadar tisti, ki rabijo mojo pomoč, uspešno opravijo svoje izpite. Takrat se tudi jaz veselim z njimi.

Vem, da si ljubiteljica narave?

Ko sem bila mlada, so bile moje najljubše knjige Heidi, Skrivnostni otok, Robinson Crusoe in Dolina meseca. Ljudje v teh knjigah so bili povezani z naravo, od nje so se učili in znali so živeti na preprost način. Narava nam daje skoraj vse in za preživetje ne potrebujemo veliko. Zato zelo rada delam na najinih vrtovih, kjer poskuša gojiti sadje in zelenjavo na povsem naraven način, brez vseh kemikalij. Zame je delo na vrtu zelo sprostitelno, ravno tako kot tudi sprehodi v naravo.

Ali je ljubezen do narave morda prvi stik s človekovo notranjostjo, z njegovo globljo naravo?

Ker sem imela rada naravo, sem se pred kakšnimi dvajsetimi leti tudi odločila, da ne bom več uživala mesa, ker sem takrat spoznala, da morajo za moje užitke trpeti nedolžne živali. Tako sem postala vegetarijanka. Do takrat se mi je zdelo vegetarijanstvo popolnoma tuje, ko pa sem nekoč prebrala članek, ki se je dotaknil mojega srca, je bila odločitev za takšno prehranjevanje takojšnje, najbolj sprejemljiva in dokončna v mojem življenju.

Ali se ti danes zdi potovanje po svetu še vedno tako privlačno?

Odkar se ukvarjam z duhovnostjo in meditacijo, moje želje po tem počasi izginjajo. Bolj pomembno se mi zdi raziskovanje notranjega sveta in to, da kot človek poskušam ugotoviti najgloblje skrivnosti življenja in sploh smisel mojega bivanja tukaj na tem planetu. V vsakdanjem življenju se mi zdi pomembno tudi to, da si ljudje medsebojno pomagamo, da smo sočutni do vseh živih bitij in da se poskušamo sprejemati takšne kot smo.

Pravkar sem ti postregel s čajem. Ali ti to kaj pomeni?

Veliko.

Mislím, da je zdaj zmanjkali časa in prostora in bo potrebno tale pogovor ob čaju zaključiti. Ali imaš kakšno sporočilo za bralce našega Lista?

V življenju poskušajmo ohraniti samo to, kar je pristno, kar nam seže do duše, ves balast in nepotrebno tradicijo pa pustimo za sabo.

V imenu bralcev in svojem imenu ti želim mirno plovbo po sanjskem svetu, da bi naučila tujih jezikov še mnogo ljudi in da bi uživala v svojih notranjih potovanjih.

J.N.

NLB osebni kredit - vzemite ga osebno

Ljudje imamo veliko potreb in še več želja, tako veliko, da včasih zmanjka denarja za njihovo uresničitev. Vendar izpolnitve vseh želja ni treba odlagati v prihodnost. Če nam manjka le še nekaj denarja, si ga lahko preprosto sposodimo pri banki. Za uresničitev malih in velikih želja so nam na voljo NLB osebni krediti.

O njih smo se pogovarjali z gospodom Marjanom Brdnikom, vodjo Poslovalnice Šoštanj.

Kaj je pravzaprav osnovna prednost osebnih kreditov?

Osnovna prednost osebnih kreditov je, da znesek kredita resnično lahko porabite za kar koli in kadar koli, saj vam znesek nakažemo na vaš osebni račun. Pri NLB lahko izbirate med krediti v tolarjih ali evrih, namenjeni pa so tako strankam, ki imajo pri nas odprt osebni račun, kot drugim.

Kolikšen pa je najvišji znesek kredita?

Najvišji znesek osebnega kredita ni omejen, odvisen je le od odplačilne sposobnosti in oblike zavarovanja. Kredit lahko odplačujete do 10 let, daljša doba odplačevanja pri enaki odplačilni sposobnosti omogoča višji znesek kredita ali nižjo mesečno obveznost.

Včasih se zgodi, da nepričakovano naletimo na izjemno ugodno priložnost za nakup, a denarja ni dovolj, ponudba pa velja le dan ali dva. Ali v takih primerih lahko pomaga vaša banka?

Seveda. Z osebnim kreditom brez zavarovanja je znesek do milijona tolarjev na vašem računu že v istem dnevu. Osebnega kredita brez zavarovanja pa ne odlikujeta le hitrost in preprostost postopka odobritve, ampak je tudi cenejši v primerjavi z osebnim kreditom, zavarovanim pri zavarovalnici.

Kaj je potrebno za najem osebnega kredita brez zavarovanja?

Za osebni kredit brez zavarovanja je dovolj, da se oglasite v naši poslovalnici z

osebnim dokumentom, davčno številko in s kartico osebnega računa.

Kdo lahko najame osebni kredit brez zavarovanja?

Osebni kredit brez zavarovanja je namenjen našim strankam, ki imajo pri nas odprt osebni račun, na katerega prejemajo plačo ali pokojnino vsaj šest mesecev in poslujejo z vsaj eno našo plačilno kartico (Karanta, MasterCard ali Visa).

Kolikšen pa je najvišji znesek osebnega kredita brez zavarovanja?

Najvišji znesek je milijon tolarjev ali ustrezna protivrednost v evrih, če imate pri nas odprt osebni račun, pa vam lahko odobrimo tudi višji znesek, do treh milijonov tolarjev oziroma ustrezno protivrednost v evrih. Znesek kredita je odvisen tudi od odplačilne sposobnosti in dobe odplačevanja, ki je od tri mesece do pet let.

Ali imate v tem času kakšne posebne ugodnosti za kreditogjalce?

V avgustu in septembru ob najemu osebnega kredita podarimo eno našo storitev, ki je stranki najbolj pisana na kožo, brezplačno. Stranka lahko izbira med brezplačno pristopnino za NLB Klik, NLB Teledom ali brezplačno članarino za prvo leto za plačilno kartico po svoji izbiri (Karanta, klasična MasterCard, Visa).

Za več informacij vas prijazno vabimo v našo poslovalnico v Šoštanju, na Trgu svobode 5, lahko pa nas pokličete tudi na telefonsko številko 03 898 49 37.

En škaf črnic za en liter fajnega šnopsa

Foto: Š. Janežič

Zapisala Špela Janežič

Konec avgusta zorijo pod vrhom Smrekovca še zadnje letošnje borovnice. V okoliških krajih jim pravijo tudi *črnice*, borovničevju pa *borovničlôvje* ali *črnîrje*. Borovnice so na veliko nabirali že včasih. Iz njih so kuhali žganje, po drugi svetovni vojni pa se jih je bolj splačalo prodati. Zasluge od prodaje borovnic je bil pomemben vir dohodka marsikateri družine. Otroci iz revnih družin so si tako sami prislužili denar za nakup šolskih potrebščin ali obleke. Ker je nabiranje borovnic še vedno zamudno opravilo, so te obdržale visoko ceno. Razlika v primerjavi s *starimi časi* je v tem, da je bilo borovnic menda včasih veliko več kot danes.

Pred drugo svetovno vojno so kmetje v svojih gozdovih nabirali borovnice pretežno za lastne potrebe: iz njih so kuhali borovničev *šnops* (žganje). Le manjši delež borovnic so prodali, npr. v sanatorij v Topolšico, kjer so nune, ki so skrbele tudi za gospodinjstvo, pripravljale iz borovnic pribojčke za bolnike na zdravljenju. Vložile so po 40 kilogramov borovnic naenkrat.

Borovnice najraje rastejo na fratah, območjih posekanega gozda. Zorijo od konca junija do začeta septembra, odvisno od nadmorske višine rastišča. Ko so bile borovnice na kmetovem gruntu zrele, so v gozd pripeljali hrastove sode. Vanje so zvečer stresli borovnice, ki so jih nabrali čez dan. Najspretnejše ženske so jih dnevno nabrale do 20

kilogramov. Nabiranje je terjalo potrpežljivost in sklonjeno držo ves dan, zato je zvečer »fejst bolel križ«. Kmetom so pomagali tudi *oferji* (najemniki na kmetijah). Nabiranje borovnic je trajalo teden do dva, napolnili so več sodov. Najbolj prizadevne družine so v sezoni nabrale vsaj 1000 kilogramov borovnic, nekatere celo dve toni (8 *polnâkov*, 1 polovnjak je pribl. 300 litrov).

Borovnice za žganje so nabirali tako moški kot ženske. Kolikor so mogli, so pomagali tudi otroci. Nabirali so jih na tri načine: obirali *na roke*, grabili s posebnimi *grablami v slâmce* (pletar) ali smukali z *rifljem*. Za žganje so borovnice nabirali najpogostejše z grabljami, ker ni bilo tako pomembno, če je bilo vmes listje ali so se borovnice zmečkale. Pri smukanju z rifljem so listje sproti izpihali. Nekateri pa so *prebrali borovnice na vetnek* (vetrnik za žito) in tako *spuhali perje*.

Polne sode borovnic so z vozom odpeljali domov v klet ali prostor, kjer so kuhali žganje. Borovnice so v zaprtih sodih pustili *kisati* (vreti) vsaj osem dni, nato pa so iz njih destilirali žganje. Nekateri so žganje kuhali pozimi, ko so imeli več časa. Včasih je veljalo, da je za *tapravi šnops*, ki vsebuje 60 % alkohola, potreben škaf borovnic (do 25 kilogramov). Seveda se marsikje tega niso držali, »pa so včasih vseeno imeli dober šnops«. Iz borovnic so pripravljali še kompote, marmelade in sokove. Posušene borovnice so namakali v žganje, otrokom pa so iz njih kuhali čaj, ki je ustavljal drisko. Del borovnic so morali dati za preužitek.

Po drugi svetovni vojni je kmetijska zadruga začela

po visoki ceni odkupovati borovnice. Kmetom se jih ni več splačalo nabirati za žganje, ampak so borovnice raje prodali. V Zavodnjah je zbiral za druga borovnice 14 dni v juliju pri kmetiji Ročnik, iz Belih Vod pa so jih nekateri nosili prodajat v mozirsko zadrugo. Borovnice so v višinskih krajih (Bele Vode, Zavodnje, Šentvid) zaradi obetavnega zasluga prihajali nabirati tudi od drugod, predvsem iz doline, kar ni bilo po godu nekaterim kmetom. Borovnice so se prodajale »po kilah«. Organiziran odkup se je nehal v začetku šestdesetih let 20. stoletja.

Ilustracija: R. Poles

Tri ženske na kmetiji v Šentvidu so se same lotile priprave borovnic za kuhanje žganja. V tri tristolitrske sode so natlačile vse nabrane borovnice in jih takoj zaprle. Čez nekaj časa so opazile, da so se sicer ravni pokrovi sodov zaradi pritiska, nastalega pri vrenju borovnic, nevarno izbočili. Ženske so se ustrašile in hitele po pomoč: »Prite pogledat, nam se zdi, da bo sode razneslo!« Pripravili so vedra in s tankim svedrom navrtali sode. Skozi luknjo se je iz vsakega napenilo okrog 50 litrov tekočine.

Za obdobje po vojni je značilno, da so borovnice nabirali in prodajali predvsem otroci v času poletnih počitnic. Nabirali so jih na različnih krajih. Z zaslugom so si kupili potrebščine za šolo, tisti, ki so šli k birmi, pa tudi obleko. Ko se je sezona borovnic končala, so šli nabirati gobe in obirati hmelj.

Ilustracija: R. Poles

Borovnice, ki jih je odkupovala zadruga, so morale biti zrele, z *meglico* (sive, na površini ni smelo biti prstnih odtisov), nezmečkane, čiste in brez listja. Ob koncu dneva so jih nabiralci prinesli stehat v zbirališče zadruga. Dobili so potrdilo in ob koncu 14-dnevnega zbiranja izplačilo. Borovnice v lesenih *gajbicah* (zabojčkih) po 4 kilograme so menda izvažali v Italijo.

Pripovedovali so: Cilka Knez, Štefka Merzlak, Jože Ovcjak, Marija Rezoničnik in Marija Roglšek.

Pri Leskovšku v Belih Vodah še hranijo manjše grable za nabiranje borovnic. Naredili so si jih sami: dolge žeblice so zabili na rob značilno oblikovane lesene ploskve. Grablje so bile različnih oblik in velikosti. Morale so biti iz ne pretežkega lesa, ki ni vpiljal soka zmečkanih borovnic. Danes jih skoraj ne uporabljajo več. Foto: Š. Janežič

Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman

No, pa so šle še ene počitnice po gobe. Knjižnica bo spet odprta vse dni v tednu, otroci jo bodo mahnili v šolo in jim ne bo več dolgčas; hladne jesenske popoldneve bodo lahko preživeli v knjižnici, kjer si lahko že nekaj časa ogledate ljubko razstavo šoštanjskih vrtcev o tem, kako so za Unicefovo dražbo izdelovali punčke iz cunj.

Za mlade radovedneže, ki prihajajo v stik z računalniki, sem izbrala knjigo *Z računalnikom do znanja*, avtor je Kašmir Huseinović, ilustrirala pa jo je Andrea Petrlik Huseinović. Zgodba govori o dveh prvošolčkih, Tini in Roku, ki se poznata že iz peskovnika, zdaj pa celo sedita v isti klopi. Oba sta radovedna in željna znanja, in oba bosta vzljubila računalnik. Knjiga nas skozi simpatično zgodbo vodi v zanimivi svet hardvera in softvera (strojne in programske opreme ... seveda). Pouči nas o novih tehnologijah, Internetu ... na koncu knjige je dodan slovarček pojmov za hitro osvežitve pridobljenega znanja. Koristno in poučno.

Založba Karantanija.

Drugo novost veliko mladih pozna že s televizije. Naslov zbirke knjig je *Živalski vrt iz škatlice*, prva knjiga v zbirki pa je *Marnijino poslanstvo*. Zanimivo je, da avtorstvo ni navedeno, kar pomeni, da so najprej posneli nadaljevanje, potem šele napisali knjige ... za tiste, ki so nadaljevanje zamudili. O čem pa govori zgodba? To je bil najbolj obupen rojstni dan v življenju Marnie McBride. Nedavno ji je umrla mama in njen oče se je iz njihovega doma v Denverjuv Koloradu preselil daleč stran v Edinburgh. Toda Marnie se bo kmalu odpravila na epsko potovanje: nevarno pustolovščino z živalskim vrtom iz škatlice – zbirko izrezljanih živalic, ki na Marnijino zapreženost in veselje čudežno oživijo pred njenimi očmi ...

Tehniška založba Slovenije.

Zadnja za mladino nosi naslov *Cosmin: o dečku, ki je odšel, da bi se naučil življenja*. Roman je napisala Karin Gündisch. Cosmin, dvanajstletni romski deček, je le enkrat krajši čas hodil v šolo – in potem nikoli več. Materi je pomembnejše, da ji pomaga pri delu. Toda učiteljica na popusti in ponudi kupčijo: če bo Cosminova mati poslala njega in sestri v šolo, bo poskrbela, da bodo s pomočjo šolske napeljave dobili elektriko za televizijo. Električni tok so družini namreč že zdavnaj odklopili. Za Cosmina bi to lahko bil začetek. Morda bo celo dojel, da je zelo koristno, če zna brati in pisati.

Zgodba se dogaja v Romuniji, lahko pa bi se dogajala kjerkoli drugje, kjer živijo Romi, tudi v Sloveniji. Skozi Cosminovo pripoved začutimo vse značilnosti in posebnosti življenja pripadnikov ljudstva, ki je do današnjih dni ohranilo svoje prvobitne običaje, kulturo, izročilo in način življenja.

Založba Grlica.

Za odrasle roman *Željka Kozinca, Pridite po Rembrandta*. To je napet roman o preprodajalcih umetnin in nevarni kriminalni združbi, ki ga je Željko Kozinc, znan slovenski pisatelj in publicist, geografsko ustetil v srednjeevropski trikotnik Ljubljana – Dunaj – Budimpešta in ga s svojim značilnim slogom rahlo arhaično obarval. Zgodba se odvija nekako takole. Umetnostna zgodovinarica Eva, ki živi in dela na Dunaju, z možem Laszлом pride v Ljubljano. Tu naj bi za svojega delodajalca, uglednega trgovca z umetninami, prevzela pristnost Rembrandtove slike evangelista Lukeža. Ko Eva in Laszlo ugotovita, da je slika sicer dober, a očiten ponaredek, se prijeten izlet v rodno mesto za Evo sprevrže v nočno moro. Začne se lov na Rembrandta, saj hočejo vsi vpleteni izvedeti, kje je original. Vse še dodatno zaplete smrt uglednega likovnega kritika in izginotje Evinega moža. Nato pa primer prevzame inšpektor Kos ... nadaljevanje preberite.

Založba Učila.

Douglas Adams je štopal po galaksiji. Michael Hanlon pa je po navdihu knjige napisal delo *Znanost v štoparskem vodniku po Galaksiji*. Adams je bil navdušenec za znanost in tehnologijo, njegove knjige so črpale navdih iz mnogih velikih znanstvenih debat našega časa – nekaj pa so jih tudi napovedale. Za Adamsa je odgovor 42. Kaj pa je Veliko vprašanje? Hm ...

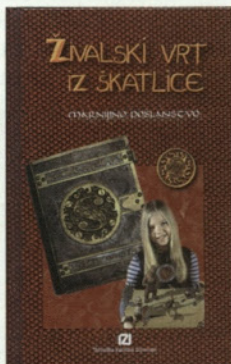
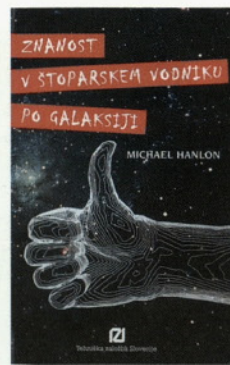
Znanost v štoparskem vodniku po Galaksiji je lahкотen, dostopen in poučen sprehod mimo odkritij na današnji fronti znanja, ki se skrivajo v preobleki priljubljene znanstvenofantastične klasike – vse od Velikega poka do konca Vesolja, vmes pa še kaj o verjetnosti, superračunalnikih, časovnem potovanju, teleportiranju, nezemeljih in marsičem drugem. Zanimivo branje, predvsem za ljubitelje Adamsovega pisanja in štopanja po nenavadnih svetovih.

Tehniška založba Slovenije.

Zadnja v tem sklopu nosi naslov *Očetova puška*, avtor je Hiner Saleem, iraški Kurd, slikar, režiser in pisatelj. S sedemnajstimi leti je pobegnil iz Iraka ter v Franciji, kjer že nekaj let živi in ustvarja, dobil politični azil. Literarizacija njegovih otroških spominov je s krutostjo povedanega in poetičnostjo pripovedovnega dvignila veliko prahu tako med kritiki kot med bralno javnostjo. Pretresljivo pričevanje o ukradenem otroštvu majhnega dečka in o bridki usodi celotnega kurdskega ljudstva v boju za svobodo in lastno državo je v trenutku postalo bestseller v Franciji, prevedeno pa je v več kot 20 jezikov.

Očetova puška je avtobiografski roman o odrasčanju kurdskega dečka Azada Šera Selima konec šestdesetih in v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja v Iraku. To je krvavo zaznamovano z bojem kurdskega ljudstva za svobodo in neodvisnost ter brutalnim genocidom Sadama Huseina nad njim. Aazadova zgodba bralcu izriše individualno usodo na ozadju zgodovinskih dogodkov, videno skozi otroške oči. Kruto, boleče, presunljivo.

Lepo preživite dno do septembra. Z Ajlo in Amro gremo na sprehod ...

pripravila Ajda Prislan

Kulturni natroski s Koroške

Iz tega izvede: bolje nič ne delati kot delati. Primer: bolj moralno je ne kaditi kot kaditi. Tako so po njegovem danes bolj primerni ljudje, ki ničesar ne delajo, na primer brezposelni.

Univerzitetni profesor za estetiko in kulturo Bazon Brock, ki je predaval na meji nad Radljami na Festivalu herojev civilizacije, je želel, da se srečanja udeležijo tudi organizacije za pomoč ob nesrečah. Zato je bilo prisotnih zelo veliko uniformirancev, predvsem Avstrijcev, s slovenske strani so se dogodka udeležili le gasilci z Mute. Brock je mnenja, da bi ti ljudje, ki so aktivni v organizacijah za pomoč v nesrečah, morali dobiti nagrade za mir.

V prostorih Slovenske policije na meji Prelaz Radelj/Radlpass so odprli razstavo na temo Intervencija in organizacije za pomoč, (video, instalacija, fotografija, grafika ...). Iz Koroške galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec so prinesli dela Pina Poggija in Daniela Burena. Razstavljeni so tudi dela sodobnih umetnikov iz Gradca. Predstavili so Evropski center, ki je pristojen za menedžment kriz in katastrof. Bambo Sane je poskrbel za prigrizki iz afriške kuhinje. Obiskovalci so lahko popili tudi brezalkoholno pijačo b"avodo cucha sito".

Nastopil je Joseph Klammer z odlično sodobno elektronsko glasbo za bobne. Ta glasbenik je nastopil že leta 1998 v Koroški galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu.

V tej isti galeriji je pestro celo poletje. Pripravili so otroške delavnice, ki so jih nadgradili z mladinskimi.

Na Ivarčkem jezeru pri Kotljah je koncertirala skupina Laibach. Ta legendarna skupina, ki žanje velike uspehe v tujini, svojo glasbo, albume izdaja v britanski založbi Mute records, kjer izdajajo najbolj popularni glasbeniki

na svetu, kot je na primer tudi skupina Depeche mode in drugi. O fenomenu Laibach ter združbi glasbenih, likovnih in gledaliških umetnikov Neue Slowenische kunst je napisano kar nekaj knjig in posnetih filmov, ki so učno gradivo tudi na nekaterih visokih šolah v tujini. Skupina je v začetku junija letos nastopila na festivalu Johana Sebastiana Bacha v Leipzigu v Nemčiji, kjer so igrali svoje priredbe Bachovih orgelskih skladb. Jeseni letos bo izšel njihov novi album, za katerega napovedujejo, da bo spet drugačen, kot so bili dosedanja.

EKO KARAVANA, manifestacija miru z volovsko vprego v organizaciji Skupnosti za zavest Krišne Ljubljana je potovala in se s prireditvami ustavljala kar nekaj dni na Prevaljah, v Črni na Koroškem, Kotljah, Slovenj Gradcu, Dra Vogradu in Radljah ob Dravi. »Tapta Kančanadi z ekipo, plesna skupina Rasa Lila in Gargamuni Prabhu ter koroška ekipa smo z veseljem obiskali vsakoletni sejem v Črni na Koroškem.

Z veliko ljudmi smo podelili delček duhovne kulture,« je povedal eden od članov te skupine. V programu so predstavili govorico plesa »Barat natjam« plesne skupine Rasa Lila, nastopila je glasbena skupine Sveži veter, bila je lutkovna animacija za otroke Potapljanje v domišljiji svet, revija barv Pikica do pikice.

Vrnimo se k 2. Koroškemu kulturnemu poletju 2006, ki se je začelo 24. junija. Do 16. septembra 2006 si je moč v petih koroških občinah brez vstopnin ogledati šestinpetdeset prireditev.

Slovenjegraško kulturno poletje, ki bi se letos dogajalo že desetič, se je lani s pomočjo Regionalne razvojne agencije Koroške preneslo v vse-koroški festival, ki se letos že drugič dogaja v občinah Prevalje, Ravne na Koroškem, Dravograd, Slovenj Gradec in Radlje ob Dravi. Organizatorji šestinpetdesetih prireditev so Javna sklada RS za kulturne dejavnosti OI Dravograd in Ravne na Koroškem, Kulturni dom Slovenj Gradec letos v sodelovanju s Koroško galerijo likovnih umetnosti Slovenj Gradec, Društvo mladih dr. Franca Sušnika s Prevalj in MIT - Ljudska univerza Radlje ob Dravi TIC.

V tem sklopu se je na Ravnah na Koroškem začelo že v začetku junija, ko so v galeriji na gradu odprli razstavo del akademskega slikarja KLAVDIJA TUTTE iz cikla Potovanje sonca. Umetnik se tokrat predstavlja z motivno mediteransko pogojenimi slikami v klasičnih formatih, s sestavljenimi slikami in s steklenimi objekti, ki so nastali v sodelovanju s steklarskim mojstrom Matijažem Gostečnikom iz Slovenj Gradca.

Nastopilo je že nekaj rock skupin iz vseh treh dolin, skupina Sagar, Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije s solistom, trobentačem Juretom Gradišnikom, Pihalni orkester Glasbene šole Ravne na Koroškem, filharmoniki Art collegium Nicolaus iz Slovaške. V Slovenj Gradcu so tradicionalno odprli festival v novoveškem dvorcu Rottenthurn z nastopom orkestra Slovenske filharmonije, ki je privabil kar 500 obiskovalcev. Nato je nastopila instrumentalnovokalna fusion-etno-rock skupina JAZOO iz Slovenj Gradca, ki letos praznuje 10. rojstni dan. Predstavljajo svoj drugi album Retro Future, ki je novembra lani izšel pri Membrane Records (Zurich), vendar so v domačem kraju posebej nastopili z gosti. Sodelovali sta Katja Stare Komar (flavta, glas) in Maja Osrajnik (glas), gostje so bili slikar in vizualni umetnik Sašo Vrabčič, tokrat kot »beat-box« izvajalec, nemška acid-jazz zasedba, ki kombinira space-rock, funk, trip hop, drum'n'bass, dub in reggae, NOETICS iz Hannovra in večkrat nagrajeni progresivni house&trance DJ. Roby Deep iz Slovenj Gradca, ki je že pritegnil pozornost tujih založb.

Na Grajskem vrtu na Ravnah na Koroškem so nastopili Big band RTV Slovenija in Elda Viler z gosti. Ko je v Slovenj Gradcu nastopila folklorna skupina iz Severne Osetije, je v Dravogradu nastopila folklorna skupina Tumbas iz Kenije. V Radljah ob Dravi se je dogajala tridnevna likovna kolonija Mahrenberška paleta 2006. 1. julija so na Ravnah nastopili Stanko Arnold in godalni komorni orkester Solisti Internazionali, v Slovenj Gradcu Oto Pestner z New Swing kvartetom in Big bandom Slovenske vojske, v Radljah Kvintet Pulz. Bil je večer belokrajnskih plesov s folklorno in tamburaško skupino KUD Otona Župančiča iz Vinice. Do 17. septembra se bo zvrstilo še tri-deset prireditev, zadnja od njih bo na Prevaljah,

ko bo nastopil trobilni oktet Koroški Brass Band. V Slovenj Gradcu bo festival zaključen s koncertom Glasbenega septembra in razstavo mladih ustvarjalcev projekta Kronos.

Direktorica Kulturnega doma Slovenj Gradec Marijana Štalekar je povedala, da je bil na prireditvah slovenjegraškega kulturnega poletja vsa leta zelo dober obisk: »Prejšnja leta smo primerjali podatke po sosednjih občinah. Bili so malo žalostni, ampak prvo leto je zmeraj težko. Izkušnje nam kažejo, da si ustvariš publiko šele drugo ali tretjo sezono, ko ljudje spoznajo in sprejmejo, kakšne prireditve so to. Upam, da bo naslednje, 3. Koroško kulturno poletje, vsaj približno v takem obsegu. Prva dva sta bila sofinancirana tudi s strani države in občin, naslednje leto pa ga bo morala Koroška financirati in izpeljati sama.«

Na eni od prireditev v Slovenj Gradcu je nastopila tudi Nika Perunović, tudi pevka zasedbe Patetico.

Nastopi DJ-jev se je zaključil prvi reggae festival na Ivarčkem jezeru Reggae lake splash 2006. V štirih dneh je nastopilo petnajst glasbenih skupin iz cele Evrope, pa tudi z Jamajke in iz Etiopije.

Večina obiskovalcev si je privoščila male počitnice v šotorih ob jezeru. Nekateri so prišli tudi z majhnimi otroki. Enak festival pričakujejo tudi drugo leto.

Gost iz Belgije, Rafael, pevec skupine Panache Culture, ki je tokrat na festivalu igrala izključno glasbo Boba Marleya, o tem, kaj je zanj najbolje v reggae glasbi: »Sporočilo: ljubezen, veš! Zmeraj je slišati o revnih ljudeh. Glasba je iz najnižjega sloja družbe, iz tretjega sveta. Razlaga politikom, kaj se dogaja v realnosti, kaj ni dobro. Rad imam to glasbo ravno zaradi tega sporočila.«

EVANGELIJSKI KRISTJANI v Slovenj Gradcu z gosti so že dvajsetič zapovrstjo pripravili večer z naslovom Branje in razlaganje svetega pisma - kako je z božjo besedo? Prireditve se dogajajo vsako sredo v Kulturnem domu Stari trg. Skupino, ki večere vodi, sestavljajo štirje bratje v veri, samo eden od njih je po izobrazbi teolog. Na enem od srečanj je besedo vodil JOVAN STUPAR, zdravnik iz Šmartnega ob Paki.

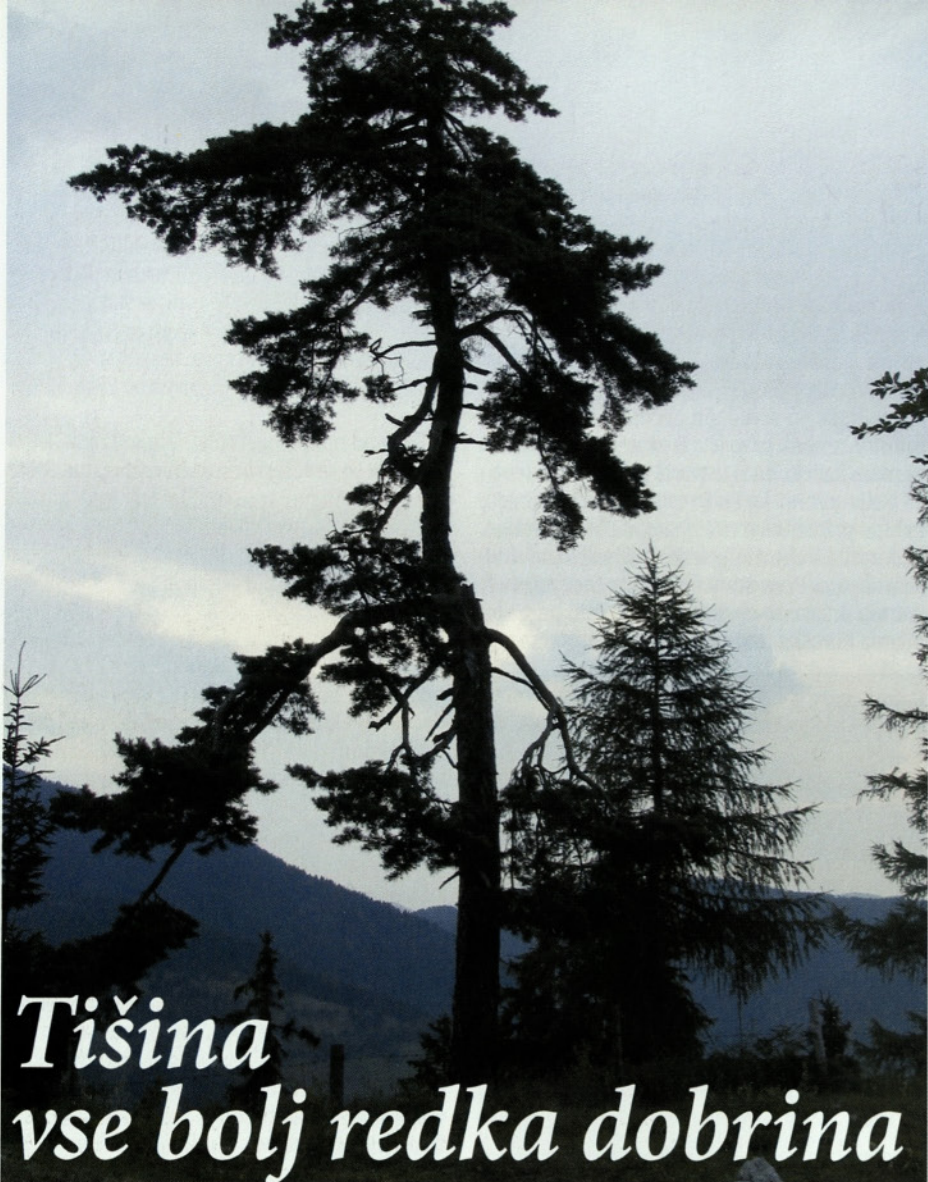
Eden od njih, filozof mag. Vinko Ošlak, je povedal, da so se večeri branja in razlaganja Svetega pisma v Starem trgu pri Slovenj Gradcu rodili v želji približati Sveto pismo ljudem v njegovi nespremenjeni obliki. Niso brez razloga izbrali prav Slovenj Gradec za kraj razlaganja, kajti: »Slovenj Gradec je bil v začetku novega veka v času protireformacije prizorišče krutih prizorov nasilnega vračanja območja katoliške Cerkve takrat. Cilj pa je vrniti duha evangelija v te kraje in odpreti ljudem perspektive, da so v najboljših rokah, če so neposredno v božjih rokah in ne v rokah kakšne organizacije,« dodaja Ošlak.

Na enem od razgovorov o 9. poglavju Markovega Evangelija so spoznavali Jezusa v vsakdanjem življenju.

V Mladinskem kulturnem centru Slovenj Gradec so odprli vrata novega multimedijskega centra Koroške. Obiskovalci so vodji studia Robertu Trifunoviću postavljali vprašanja, kako deluje in kaj nudi multimedijski snemalni studio v Slovenj Gradcu, praktično pa so lahko začeli delati naslednji teden. Studio je namenjen glasbenikom in vsem, ki jih zanima delo studijske produkcije. Lahko snemajo novo glasbo, obdelujejo že posneto ali snemajo glasbo, vokale. Potekala bodo tudi različna izobraževanja za vse, ki jih zanima delo z avdio in video opremo, čeprav je studio zaenkrat opremljen le za avdio ustvarjanje. Oprema je sestavljena iz novih smernic, ki vsebuje digitalno tehnologijo DSP z 48 bitnim procesiranjem zvoka, digitalno avtomatizacijo ter live recording - snemanje v živo. Tudi sistem za »miksanje« bo moč uporabljati za različne namene.

V Mladinskem kulturnem centru Slovenj Gradec je bila v organizaciji Koroške galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec tudi kiparska delavnica pod vodstvom BOŠTJANA TEMNIKERJA.

Tišina vse bolj redka dobrina

Marija Lebar

»Letošnje počitnice so bile zame pravo doživetje, kajti našla sem nekaj, za kar sem mislila, da je že zdavnaj izgubljeno. Našla sem TIŠINO.« Približno tako o tišini razglablja v svoji kolumni v novi reviji *Obrazi* Manca Košir, znana publicistka, ko opisuje blagodejne učinke tega vse bolj redkega pojava na človekovo počutje.

Ko govorimo o tišini, navadno ne mislimo na popolno odsotnost vseh zvokov, ki je možna le v umetnem prostoru. S pojmom tišina običajno opisujemo naravno zvočno okolje, ki človeka spremlja že od davnine in je nanj prilagojen. Vsako gibanje, ki povzroči premikanje zraka, ima za posledico določen zvok. Naravno zvočno okolje je sestavljeno iz zvokov, značilnih za neko konkretno lokacijo. Pogojeno pa je tudi z vremenskimi razmerami. Ptičje petje, oglašanje živali, šum vetra, žuboreenje vode na človeka običajno delujejo pomirjujoče, nasprotno pa ob nevihtah, potresih, plazovih in drugih ujmah, ki povzročajo močnejše zvočne pojave, človeka prevzame strah ali celo panika. Ko se naravni pojav umiri, se umri tudi zvočno okolje.

Človek je v to okolje vnesel svoje »umetne« zvokke. Že v pradednini, ko je prvi »glasbenik« z vejo ritmično udarjal na votlo deblo, ko si je iz živalskega črevesa napravil prvo »struno« in nanjo zabrenkal, je pričel spreminjati naravno zvočno okolje. Z napredkom tehnike in vse bolj agresivnim poseganjem v naravo so taki postali tudi zvoki in z najnovejšimi elektronskimi mediji je zvočno onesnaženje naravnega okolja doseglo svoj višek. Obstajajo tudi vibracije in zvoki na frekvencah, ki jih človekovo uho ne zaznava, zaznavajo pa jih živali.

Številni znanstveniki se ukvarjajo z raziskovanjem vpliva različnih zvočnih efektov na človeka, na njegovo duševno pa tudi telesno zdravje. Z namerno uporabo določenih tonov, glasnosti, ritma, lahko nezavedno vplivamo na človekovo obnašanje. Zgodilo se je, da sem vstopila v trgovino, kjer je bila glasba tako močna, da se s trgovko ni bilo mogoče pogovoriti niti najnujnejšega. Ko sem jo skoraj kriče vprašala, zakaj imajo muziko tako na glas, je odgovorila, da tako zahtevajo »šefi«. Skoraj na uho mi je potem potožila, da bo zaradi tega »še znorela«, saj ji glasnost preprečuje normalno komuniciranje s strankami in ji načenja sluh in živce.

Poslovni prijem z glasbo uporabljajo predvsem veliki trgovski centri, kjer komuniciranje zaradi samopostrežnega načina kupovanja ni potrebno. Že zdavnaj so podjetni poslovneži uporabili znanstvena odkritja v svojo korist. Znano je, da močna in ritmična glasba človeka sili k aktivnosti (beri: nakupovanju) in preprečuje koncentracijo (trezen razmislek o smiselnosti nekega nakupa).

Pa tudi sicer vas proti vaši volji vsepovsod posiljujejo z glasbo, po navadi kako tujo, slovenske je med njimi le za vzorec. Če se kdaj peljete z avtobusom, če čakate v čakalnici pri zobozdravniku, povsod iz nevidnih zvočnikov »preži« na vas najnovejši hit iz kake tuje lestvice. Če greste peš po pločniku že zdavnaj pred brnenjem avtomobila slišite glasbo iz njegovih zvočnikov, če se temu sploh še lahko reče glasba.

Kako zelo je hrup (močni zvoki), ki ga merimo v decibelih, škodljiv za človeka, je splošno znano. Z vplivi industrijskega hrupa na naše zdravje se ukvarjajo strokovnjaki s področja varstva pri delu, ki pred tem škodljivim delovanjem poskušajo zaščititi zaposlene na ogroženih delovnih mestih. Manj pa je znano, kako so z našim zvočnim poseganjem v naravno okolje ogrožene številne živalske vrste. Nekatere med njimi se orientirajo po zvokih – znan je primer netopirja. Pred časom je na obalo nasledlo večje število povsem zdravih kitov. Pozneje so ugotovili, da so izgubili orientacijo

zaradi vpliva ladijskih sonarjev, ki motijo naravno zvočno kuliso v morju.

Ljudje, ki jim tišina še pomeni oazo, možnost, da se poglobijo vase in se srečajo s samim seboj, odhajajo v neobljudene predele, v gozdove, v planine. A tudi na še tako odročnih krajih se ni več mogoče izogniti hrupu. Prave poti do planinske kočice vam sploh ni več potrebno iskati po markacijah, saj se že od daleč sliši vrščanje radia. In če imate veliko srečo, je to le »navadna« slovenska narodnozabavna glasba, ki še nekako »paše« v to okolje, če le ni preveč glasna. Ker vam to ni všeč, ste povzpnete na kakšen dvatisočak, pa ste spet razočarani. Že med potjo vas je dohitela (in seveda tudi prehitela) skupina »gornikov«, ki so pili, »juckali«, govorili po mobilnih telefonih iz zganjali neznosen hrup. Kako to vpliva na živali, se pač nihče ne vprašuje. Plašni gamsi se razbežijo, zajci iščejo zaklone, ptice utihnejo. Zaradi stresa se jim poviša srčni utrip, poveča se poraba energije, kar je lahko zlasti v negodnih vremenskih razmerah (sneg) pogubno.

Ko ste na gozdni poti proti skalnemu vrhu ostali sami in si ravno oddahnili, ker sedaj bo pa končno mir, se iz gozda malo nižje zasliši hrup traktorja, malo pozneje pa še motorne žage. In ko končno dosežete vrh, svoj cilj in če imate srečo, da ste tamkaj sami, vam nad glavo brni helikopter, motorno letalo ali reaktivec in z njimi seveda tudi prav na gnusen hrup.

Vendar pa je čedalje več ljudi, ki jim za tišino ni mar. Ker je sploh ne poznajo več. Ker jih plaši in sili v soočenje s samim seboj. Veliko ljudi je odvisno od nenehnih zvočnih informacij in dražljajev, kar posebej velja za prebivalce mest (torej za veliko večino prebivalcev našega planeta). Kanadski znanstvenik Murray Schafer, raziskovalec akustične ekologije je že v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja ugotovil, da prebivalci mest ne znajo več »prisluhniti tišini«. Odsotnost hrupa doživljajo kot nelagodje in se tišine bojijo. Posledice vpliva na zdravje postajajo vse vidnejše, končni odgovor na to pa bomo dobili šele čez nekaj generacij.

Če pa bi takega meščana postavili v okolje, kjer je še ohranjena značilna naravna zvočna kulisa, bi mu zvoki, ki sestavljajo tako tišino, ne povedali ničesar. Morda bi še prepoznal trkanje žolne po votlem deblu, ko išče razne ličinke, ker je slučajno na televiziji videl risanko o porednem detlu. Težje bi bilo že pri šoji, ki bi ostale gozdne prebivalce opozarjala na človekovo motečo ali celo nevarno prisotnost. Gotovo pa iz značilnega ščebetanja sinitice ne bi razbral, da se po gozdu klati potepuška mačka. Ker je opazil mačko tudi kos, se še ta sva-rilno oglasi. Bi prepoznal pivkanje srne, ko kliče mladiča ali lajanje srnjaka ali lisjaka? Bi samo po šumu vetra lahko napovedal, da bo vsak čas pričelo deževati?

Toliko dogajanja, toliko informacij, pa ne motijo, vse to skupaj z murnovim petjem in oglašanjem kobilice sestavlja tišina. Ko so vsa živa bitja, njihovo gibanje in oglašanje v naravnem sozvočju.

Izguba naravnega zvočnega okolja je resen problem, ki bi se ga morali zavedati vsi in pri tem kaj storiti za njegovo ohranjanje tudi sami. Vsaj v naravo se podajmo brez tranzistorja, walkmena, mobilnika. Vsaj tam poskušajmo biti čimbolj zlit z okoljem in ne delajmo hrupa. Raje prisluhnimo tišini, okopajmo se v njej in z njo umijmo svojo dušo moreče vsakdanjosti. ■

Kje so tiste stezice ...?

Martina Pečnik

V času poletnih počitnic se mnogi radi odpravimo na krajši izlet ali daljšo turo po slovenskih gorah. Mnogo planinskih poti nas vodi mimo planin s planinskimi stani in pašniki ter čredo živine, ki v gorskem svetu preživlja poletno sezono.

Velika planina je kljub pritiskom množičnega turizma uspela ohraniti svojo kulturno identiteto, ki sedaj postaja privlačna za prvržence bolj umirjenih oblik turizma.

Pašništvo

Pašništvo je starodavna gospodarska dejavnost, ki jo je pričel uveljavljati človek z udomačitvijo živali. Sprva je prevladovalo nomadsko pašništvo, pri katerem se ljudje skupaj z živino selijo po predelih, ki ljudem in živini omogočajo preživetje. V območjih, kjer so pogoji življenja ugodni, se je človek ustalil in si uredil svoje stalno bivališče. S tem je bilo potrebno najti tudi vire za preživetje živine. Poleg površin, ki so bile skršene iz gozda, je koristil tudi naravne travnate površine. Za ljudi, ki so živeli v gorskem svetu, je bil to svet nad gozdno mejo. Glede na dosedanje najdbe arheologov se dejavnost pašništva v Alpah sledi vse do bronaste dobe. Takrat je bil gorski pastir še nomad, z živino se je selil s pašnika na pašnik, zavetišče zase in za živali je iskal v naravnih pribežališčih, kot so jame ali spodmoli. Ostanke te dobe so bili najdeni tudi v slovenskem alpskem svetu, nam najbližje najdišče je na Mozirskih planinah na Golteh. Bolj ustaljena oblika pašništva s pastirskimi bivališči in stalnimi pašniki naj bi se pričela v mlajši železni dobi, o čemer pričajo najdeni živalski zvonci, ostanki planšarskih koč in staj za živino.

Planine v naši okolici

Po preučevanjih T. Cevca segajo prvi zapisi, ki omenjajo planine v Kamniško-Savinjskih Alpah v čas srednjega veka – 15. in 16. stol. Poseljena so bila območja sicer že veliko prej, o tem pričajo najdbe lončevine, ostanki antičnih naselbin, orodja bronaste dobe, na Veliki planini tudi ostanki prazgodovinske keramike. Razporeditev paše in živine v gorskem svetu je bila poleg naravnih razmer vezana tudi na pravice do izkoriščanja planin. Posamezna območja so smeli koristiti le pašni upravičenci. Kmetje so se torej združevali v skupnosti, ki v obliki »pašne skupnosti« obstajajo še danes. Vzrok za združevanje je bil povsem praktične narave – z združenimi močmi je namreč lažje vzdrževati in opravljati delo na planini, kot je npr. trebljenje gozda, obnova pastirskih stavb in skrb za živino. Skup-

Tradicijska planšarstva je tudi del etnoloških prireditev. Na sliki ovčarski praznik v Šmihelu – prikaz striženja ovac.

no se je tudi presojalo, koliko živine se sme pasti in kako pametno koristiti gorski svet, čemur danes pravimo »trajnostna raba zemljišč«.

Nekaj planin se je v Kamniško-Savinjskih Alpah še ohranilo, nazadovanje tudi ni tako močno kot npr. v bohinjskih planinah. Največja pašna območja so na Veliki planini, Menini in Krvavcu. Med večja sodijo še Veža (Dleskovaška planota), Golte, Raduha, delno tudi Smrekovsko pogorje, manjše planine so razkropljene po strmih pobočjih Zgornje Savinjske doline. Na uravnane planotastem svetu prevladuje paša govedi, v bolj zahtevnem gorskem svetu pa je več ovac. Planine v naši okolici niso razvile tradicije sira, kot npr. tolminske, so pa majarce vedno rade postregle s kislim mlekom ali skuto.

Pomen planin

Pašne planine so predvsem gospodarskega pomena za ljudi, ki še vztrajajo v hribovitem svetu. Z umaknitvijo živine na planine prihranijo svoje travnike za zimsko krmo. S pašniško dejavnostjo se je oblikovala kulturna krajina gorskega sveta. Stavbna dediščina pastirskih stanov odraža človekovo povezanost z naravo. Z življenjem na planini se je razvila planšarska kultura, ki poleg opravljanja dela združuje tudi duhovne vrednote sobivanja preprostega človeka z zemljo. Pastirji so poimenovali predele naših gora z ledinskimi imeni, ki, žal, z opuščanjem planin tonejo v pozabo. Veliko planinskih stanov najeda zob časa, površina pašnikov se zmanjšuje, z njo tudi stalež živine. Modernizacija kmetijstva zahteva spremembe tudi na tem področju. Kjer so spremembe uspešno uskladili, planine še naprej živijo in ohranjajo kulturno krajino. Dober primer so tolminske planine, kjer se je planinska paša najbolj obdržala. Planine so dostopne s cesto ali kolovozom, kar omogoča lažjo oskrbo in vzdrževanje planšarske infrastrukture. Območje izstopa po izdelavi sira, ki je gospodarsko pomembna, saj jim kupcev znanega tolminskega sira ne primanjkuje. Človek sodobnega časa se namreč vse bolj zaveda pomena zdrave prehrane in podeželske kulture, kar je tudi upanje za ohranitev in nadaljevanje tradicije slovenskih planin. ■

Porušene hiše v Gaberkah XVII. del

A. Grudnik in Z. Mazej

Gasilski dom Gaberke

Gasilski dom Gaberke je nekoč stal v Gaberški vasi, na levem bregu Velunje. Prostora okoli doma ni bilo veliko, saj ga je z zadnje strani omejevala Velunja, iz leve in sprednje strani pa cesta. Nekoliko več prostora je bilo na desni, spodnji strani doma, kjer še danes raste velik oreh. Pred gasilskim domom se je raztezal velik sadovnjak, katerega del se je do danes ohranil. Senca pod drevesi v sadovnjaku je še kako prišla prav ob popoldanskih poletnih veselicah. Med ljudmi velja splošno mnenje, da so se pod temi jablanami dogajale najboljše veselice daleč naokoli. Gasilski dom je bil na začetku lesen, kasneje pa so ga pozidali. Po izgradnji garaže za avtocisterno TAM, leta 1979, je dom meril okoli 25 x 8 metrov. Fasada je bila prvotno rdeče, nato bele barve, nazadnje pa so dom odeli v peščeno rumeno barvo. Gasilski dom je bil, poleg tega da je služil svojemu prvotnemu namenu, tudi družabno in kulturno središče takratnih Gaberk. Dom je namreč premogel veliko dvorano z gledališkim odrom, pod katerim je bila klet. Sredi doma je bil vhod v hišnikovo stanovanje, ki je bilo v prvem nadstropju, spodaj so bili sanitarni prostori, na desni strani pa kuhinja, majhna garaža in velika garaža za cisterno. Za gasilskim domom je bil majhen vrt. Zadaj je stala lesena uta za potrebe hrambe kurjave, v njej pa je hišnik imel tudi nekaj kokoši in zajcev.

Stari gasilski dom v Gaberkah leta 1980.

Pogled na gasilski dom in njegov leseni turn leta 1986.

Gasilsko društvo Gaberke je bilo ustanovljeno septembra 1930 v nekdanji Robidovi gostilni v Gaberkah. Ustanovnega zborovanja se je udeležilo 25 krajanov, izvolili pa so tudi prvi odbor, ki mu je predsedoval pobudnik ustanovitve gasilskega društva Baltazar Deberšek. Za poveljnika je bil izvoljen Anton Mlinar, za tajnika Franc Skaza in za blagajnika Ivan Arlič. Na zboru so sklenili, da bodo organizirali svojo prvo prireditev – Vinsko trgatavo. Naslednje leto, maja 1931, so se gasilci zbrali na svojem prvem občnem zboru, kjer so sprejeli statut društva, določili članarino in potrdili vodstvo. Ker pa gasilci brez gasilskega doma in gasilske opreme ne morejo delovati tako, kot bi morali, so se odločili, da bodo zgradili gasilski dom, kjer bodo lahko imeli shranjeno gasilsko opremo, tam pa se bodo lahko tudi izobraževali, družili in sestankovali. Lokacijo so določili nekako na sredi tedanjih Gaberk, v Gaberški vasi ob hudourniku Velunja med Jeriči, Kosi in Mlinarji. Zemljo za gasilski dom so odstopili Jeriči in Kosi. Tako so leta 1931 zgradili betonske temelje, kamor so postavili leseno stavbo. Na začetku je bil lesen gasilski dom velik ravno dovolj, da so vanj lahko shranili lesen voz za prevoz gasilcev in opreme ter ročno brizgalno na konjsko vprego. Opremo so kupili oz. dobili rabljeno iz Gasilskega društva Šoštanj, ki se je v tistih časih zaradi boljšega finančnega stanja precej hitreje moderniziralo in so staro opremo lahko hitreje menjavali. Delo z ročno brizgalno pa ni bilo enostavno. Pred uporabo je bilo namreč potrebno v kad brizgalne na ročni pogon naliti vodo, nato pa so lahko šele začeli črpati vodo v cevi. To je bilo sila zamudno delo, saj je bilo potrebno kar nekaj moči, ki so morali nalivati vodo v kad. To problematiko je rešil domačin Franc Lomšek, ki je bil v Termoelektrarni Velenje

zaposlen kot turbinski strojnik. Črpalko, ki jo je bilo prvotno potrebno zalivati z vodo, je predelal v sesalno črpalko, ki je sedaj zmogla sama iz sesalne cevi izsesati zrak in nato naprej vodo. Tako je bila uporaba enostavnejša in hitrejša.

Kmalu po izgradnji doma so za sušenje gasilskih cevi zgradili tudi lesen stolp, visok okoli 20 metrov. Smrekov les za izgradnjo je prispeval Spital Anton – Jerič. Turn je imel na vrhu škripec z vrvjo, kjer je bilo obešeno obešalo za cevi. Na dnu turna so gasilci obesili cevi na za to prirejeno obešalo, nato pa so jih s pomočjo vrvi dvignili do vrha, kjer so se iztegnjene lahko posušile. Vhod v turn je bil zaklenjen, v vrhu turna pa so vodile ozke lesene stopnice. V vrhu turna je bilo več oken, ki so nudila lep razgled po okolici gasilskega doma.

Del denarja, ki je bil potreben za delovanje društva, so gasilci zaslužili z organiziranjem tombole. Ker objekti pri gasilskem domu v času pred vojno niso bili primerni za organiziranje veselice, so to naredili v Žabji vasi pred Lomšekovo trgovino z mešanim blagom. Po vojni so bile po povečanju gasilskega doma tombola in druge veselice pri gasilskem domu.

Leta 1938 so se gasilci odločili, da bodo dom razširili in pozidali. Do junija 1939 je bil nov dom pozidan, zato so ga lahko odpri in blagoslovili. Aprila leta 1941 so gasilsko društvo po ukazu nemškega poveljstva razpustili. Nemci so po uradni razpustitvi društva vseeno opremili majhno moštvo, ki je skrbelo za požarno stražo v Gaberkah. Požarna straža je bila v kratkem času zaradi pomanjkanja moštva

Foto: arhiv Tone Rezman

Najpomembnejši dogodek leta 1955 je bil prevzem prvega gasilskega kombija Horch 901 in razvitje novega prapora. Na slavnostnem odru stojijo z leve: Franc Lomšek, Jože Zajc, Miloš Volk, nepoznan, Ludvik Skaza in Rudi Bolha.

ukinjena. 10 gaberških gasilcev je med vojno izgubilo življenje. Med padlimi je bil tudi poveljnik gasilskega društva Anton Mlinar, ki so ga po izdaji ustrelili nemški policisti pred njegovo domačijo leta 1942. Po koncu vojne je jugoslovanska vojska v gasilskem domu Gaberke imela skladišče zaplenjenega orožja, ki so ga pobirali v Metlečah in okolici Šoštanja, kjer se je razorožila nemška vojska. Po nekaj mesecih so skladišče izpraznili in orožje zvozili drugam, s tem pa so dom zopet prevzeli domači gasilci. Septembra 1945 so se preživeli gasilci zopet zbrali v domu in ponovno organizirali gasilsko društvo. Na steno doma so kasneje pritrdili spominsko ploščo v spomin desetim med vojno preminulim gaberškim gasilcem.

Po vojni je Gasilsko društvo Šoštanj Gaberčanom podarilo motorno brizgalno črpalko Rosenbauer, ki je bila izdelana leta 1926. Črpalka še vedno deluje, z njo pa gaberški veterani uspešno tekmujejo na vsakoletnem tekmovanju starih brizgaln v Šoštanju.

Po zamenjavi črpalke na ročni pogon z motorno črpalko je črpalka na ročni pogon postala odveč. Ker niso našli primerne prostora za njo, so jo shranili za gasilski dom, kjer pa so jo načeli vremenski vplivi. Ker takrat ni bilo pravega črta za ohranitev kulturne dediščine, je ročna črpalka za gasilskim domom žalostno propadala. V veselje je bila edino otrokom, ki so jo uporabljali za gugalnico. Ko je les sprnel, so črpalko razdrli. Baker so odpeljali na odpad, orodni voz pa so prodali gasilcem v Bevče, kjer je nato čez nekaj let zgorel v požaru.

Poleg vprežnega voza s črpalko so imeli gaberški gasilci tudi lesen voz, ki so ga uporabljali za prevoz gasilske opreme in ljudi. Vse skupaj pa so vlekli konji. Ob intervenciji so kmetje, ki so bili najbližje gasilskemu domu oziroma so bili najhitrejši, tam vpregli vozove in z moštvom odhijali na požarišče.

Leta 1955 pa so Gaberčani od GD Šoštanj kupili rabljen temno rdeč kombi Horch, ki je zamenjal konjsko vprego. Zaradi širjenja gasilske dejavnosti in nakupa nove opreme so do leta 1955 zgradili stanovanje za hišnika in garažo za gasilski kombi Horch. Maja 1955, ko je društvo praznovalo 25-letnico obstoja, je bila slavnostno odprtje novih objektov, prevzem vozila in razvitje novega gasilskega prapora.

Prvi je funkcijo hišnika v gasilskem domu prevzel Tone Rezman. Tone in Tončka Rezman sta pred tem stanovala v majhnem stanovanju nad Robidovim hlevom, zato sta ponudbo takratnega gasilskega poveljnika Ivana Zajca o selitvi v gasilski dom z veseljem sprejela. Stanovanje pa takrat še ni bilo izdelano v celoti. Rezmani so morali pred vselitvijo leta 1954 najprej zgraditi stopnice, elektro instalacijo, omete in pode. Na začetku, dokler niso imeli pralnega stroja, so perilo prali v Velunji. Izrabljena voda pa je po odtokih sama stekla iz hiše. Po rojstvu drugega sina Petra pa so si Rezmani kupili tudi prvi pralni stroj na kotliček. Pitno vodo so morali nositi od sosedov Kašev, ki so imeli v mlinu svoj vodnjak. Stanovanje so sicer ogrevali s pečmi, a se predvsem v hudih zimah zaradi slabe toplotne izolacije ni moglo dovolj ogrevati.

Kopalnice niso imeli, stranišče pa je bilo »na štrbunk«, v skupni rabi z gasilci in udeleženci veselic in prireditev. Pod v gasilski dvorani je manjkalo, zato so kasneje naredili lesen pod.

Delo hišnika je imelo kar nekaj obveznosti. Gasilski dom in okolica sta morala biti urejena in vzdrževana. Vsako soboto ob 12. uri je bilo potrebno poskrbeti za preizkus sirene. V slabem spominu je Tonetu ostala poplava 21. junija leta 1961. V spodnjih delih doma je bilo skoraj meter vode in blata. Tone sicer ni videl, kako je zalilo gasilski dom, saj si je takrat skupaj s sosedom in takratnim poveljnikom društva Boltom Ravljenom ogledoval požar Anžejve kmetije v Razborju. Čiščenje gasilskega doma je trajalo kar nekaj časa, saj je takrat veliko ljudi imelo doma težave s poplavo. Tisti, ki pa niso imeli poplavljenega, so pomagali prijateljem in sosedom pri odpravljanju posledic.

V dobrem spominu pa so Tonetu ostali družba in prijatelji, ki so se takrat zbirali v gasilskem domu. Gasilci so imeli tudi svoj pevski zbor, katerega član je bil od vsega začetka tudi Tone. Zbor je bil ustanovljen na pobudo Ivana Zajca. Ta je prepričal zborovodjo Ivana Naraločnika, da bi vodil gasilski pevski zbor. Naraločnik je v gasilskem domu organiziral avdicijo, na katero se je prijavilo kar okoli trideset petja željnih fantov. S pomočjo harmonike je nato Naraločnik preskusil znanje in glasove vseh prijavljenih pevcev. Na koncu je izbral 15 kandidatov, za katere je menil, da bo z njimi smiselno delati. Zbor je nato obstajal okoli 15 let. Na nastopih so se pevci menjavali, ker jih je bilo dovolj, pa tudi vsak ni imel vedno časa. Zbor je bil zelo cenjen, zato so imeli veliko povabil na nastope.

Tone je bil tudi sofer gasilskih avtov – največ časa je vrtel volan IMV kombija. Prvi gasilski kombi Horch je lahko vozil samo takratni poveljnik Ivan Zajc. Ko so dobili nov IMV kombi, je Horch že odslužil. Nekaj časa so ga imeli v garaži, od koder so ga morali večkrat premakniti ven. Včasih je motor vžgal, včasih pa tudi ne. Tako je vedno bolj ostajal zunaj na dežju, nihče ga ni več vzdrževal, zato so ga sčasoma razdrli

Občni zbor gasilskega društva Gaberke leta 1980

Gaberški pevci med nastopom na odru v starem gasilskem domu. Z leve proti desni pojejo: Ivan Spital, Tone Balant, Franc Spital, Andrej Pačnik, Tone Rezman, Jože Jevšnik in Bolt Ravljen.

Foto: arhiv Tone Rezman

Foto: arhiv Tone Rezman

Foto: arhiv Beba Klančnik

Gledališki oder v bivšem gasilskem domu Gaberke v gledališki sezoni 1952/53. V zadnji vrsti od leve proti desni: Marica Mlinar, Greta Dobnik, Slavica Novak, Marija Ravljen, Polde Klančnik, Jože Spital. Srednja vrsta od leve proti desni: Baltazar Ravljen, Slavka Zajc, Baltazar Deberšek, Ivan Naraločnik, Janko Osojnik, Ivan Novak. Prva vrsta od leve proti desni: Ivan Zajc, Zofija Klančnik, Jože Klančnik-Vrsnak, Beba Klančnik, Stanko Stopar in Tone Rezman.

in porabili dele za vozove, kar pa ni bilo uporabno, so odpeljali na odpad.

V gasilskem domu je svoje otroštvo, točneje svojih prvih 16 let preživel med drugimi tudi Tonetov sin Peter. Spomini na gasilski dom so zato nekoliko drugačni, gledani iz otroške perspektive. Eden izmed takšnih je spomin na to, da v domu ni bilo vodovodne inštalacije. Tako se Peter spominja prinašanja vode domov: »Pa smo vodo za pranje (rekli smo »grda voda«) zajemali s pocinkanimi »ajmerji« kar v potoku Velunji. Za »lepo vodo«, pitno in za kuho, pa sva smrkavca, Drago in jaz imela že od malih nog trilitrsko emajlirano majoliko, kasneje pa prav tako emajlirano »ajmer«. In večino te lepe vode smo znosili naravnost iz »Mlinerove kuhne«. Takole, enkrat do dvakrat na dan ... skozi vhod v »lopo«, na levo v kuhinjo, kjer so bila na desni vrata v krušno peč, na levi pa okno, ki je gledalo na košato hruško, za katero se je skrivala Kosova domačija. Pred oknom je stala velika miza, naprej v kotu »gredenca« in na koncu »zlivaunika« s pipo, v katerega sem postavil »ajmer«, odprl pipo in potem sem kakih pet minut, da se je voda počasi natekla, buljil skozi okno nad »zlivaunikom«, ki je gledalo skozi gosto zaraščene marelice, ki so plezale po zidu kot vinska trta, na marof.«

Kot otroku je bilo Petru zanimivo dogajanje v gasilskem domu. Imel je to srečo, da si je lahko vedno ogledoval gasilske avte in opremo, s prijatelji in bratom Dragom pa je lahko plezal po gasilskem turnu, kadar staršev ni bilo doma. Poseben pomen je imelo zaprašeno podstrešje gasilskega doma, kjer je bilo še vedno nekaj ostankov vojaške opreme iz vojne. Nemške čelade, plinske maske, bajoneti (in še kaj bi se našlo) so bile zanimive igrače za majhne otroke, ki so se skrivali, igrali in lovili po vasi. Gasilski dom je bil avanturistični kraj, saj je otrokom omogočal mnogo različnih iger. Peter se spomni tudi ročne brizgalne, ki so jo zapuščeno za gasilskim domom otroci uporabljali kot gugalnico. Peter je v domu doživel lumparije, prve žurke, tekmovanje v gasilskih vajah. Nekoč se je njegova desetica pod mentorstvom Eda Kaša uspela prebiti do republiškega gasilskega tekmovanja v Novi Gorici. Smola je bila, da je bila na dan tekmovanja tam huda nevihta, tako da je tekmovanje odpadlo. Vrnili so se domov. Nekdo je sicer prišel na idejo, da bi vajo naredili v Velenju na stadionu in nato čas sporočili v Novo Gorico. Vendar iz tega ni bilo nič.

Gasilski dom je bil takrat družabno središče Gaberk. Tam so se zbirali gasilci, kulturniki, otroci in mladinci. Predvsem v času počitnic je bil gasilski dom zbirališče mulcev. Od tam so hodili na potep in igranje v Leženj, kjer so na ugrezninskih jezerih izdelovali splave in se z njimi vozili po vodi. Velik vtis sta na Petru pustila gasilska dvorana in njen

Foto: arhiv PGD Gaberke

Leta 1970 so gaberški gasilci prevzeli novo motorno brizgalno Rosebauer, gasilski dom pa je bil takrat še v rdeči barvi.

prireditveni oder. Pod vodstvom Jožeta Klančnika – Vrsnaka je bilo organiziranih veliko nastopov in kratkih gledaliških predstav, ki si jih je vedno ogledal. Petru so najbolj ostale v spominu prireditve (veselice, silvestrovanja in ostale kulturne prireditve), volitve in referendumi, kjer je bilo vedno veliko ljudi. Žal mu je, da se v novem gasilskem domu dvorana ni bolje opremila za odrske nastope.

Petru je k srcu takrat prirasla tudi Velunja. Od rojstva je poslušal žuborenje potoka, ki je hitel mimo gasilskega doma. Obiskovalci, nevajeni tega žuborenja, pa so navadno ta zvok zamenjali z zvokom dežja. Pred kuhinjskim oknom je bila velika jablana. Ker sta bila Drago in Peter premajhna, da bi skatila zrela jabolka od spodaj, sta se domislila boljše rešitve in skozi kuhinjsko okno metala copate v jabolka, da sta jih tako lažje zadelala.

A spomini niso samo lepi, nekateri imajo tudi grenak priokus. Rezmani niso živeli na svojem. V domu ni bilo nič njihovega, zato si jih je včasih tudi kdo »sposodil«, predvsem otroke. Kot hišnikov sin je imel Peter tudi obveznosti. V spominu mu je ostalo čiščenje doma in nošenje okrožnic članom upravnega odbora.

Leta 1969 so Rezmani v Gaberkah, poleg Robidov, kupili parcelo. Leto dni kasneje pa so si na njej začeli graditi novo hišo. Hišo so gradili počasi in so se vanjo nameravali vseliti šele, ko bi bila hiša končana. Vendar pa so se preselili prej, saj je naslednji hišnik, Franc Štehar, že težko čakal na stanovanje v gasilnem domu. Za svojo družino je namreč nujno potreboval stanovanje. V novi hiši so Rezmani takrat že imeli dokončano kopalnico, kuhinjo, dnevno sobo in hodnik. Imeli so električno inštalacijo, vodovod in urejeno odvajanje odplak. Vse to je bilo pravo razkošje v primerjavi s stanovanjem v gasilnem domu. Zato se Rezmanom ni bilo težko odločiti, da bi se predčasno preselili v novo hišo. Na koncu so bili hvaležni Francu, da jih je preganjal. Rezmani so preživeli v gasilskem domu 17 let.

Za nova hišnika sta bila torej leta 1971 izbrana Franc in Cvetka Štehar. Stanovanje sta prevzela meseca junija, malo pred vsemi svetimi pa sta se z majhnim sinom Simonom vselila v gasilski dom. Stanovanje je bilo potrebno temeljite prenove. Napeljala sta vodovod, uredila nove odtokove in si uredila, kolikor je bilo mogoče, dom po svojem okusu. Po dobrih dveh letih življenja v gasilnem domu se jima je rodila še hčerka Lidija. Tudi Šteharjani so kot njihovi predhodniki okusili mrzlo hudih zim. Okna z enojnim steklom niso zagotavljala dobre zaščite pred mrazom, pa tudi toplotna izolacija zidov je bila slaba. V Tovarni usnja Šoštanj si je Franc izgovoril izdelavo novih oken z dvojno zasteklitvijo, ki jih je izdelal Miha Zajc. Tudi ogrevanje stanovanja je Franc z leti izboljšal.

Delo hišnika je bilo naporno. Velika prireditvena dvorana je imela lesena tla, ki jih je bilo potrebno po vsaki prireditvi s sirkovo krtačo

Foto: arhiv Zdravko Čas

Tu pa tam po Gaberkah se še vedno najdejo kosi stare gaberške gasilske opreme. Gasilska trobenta in usnjena čelada sta iz obdobja pred drugo vojno, med tem ko je nemško gasilsko čelado kratak čas uporabljal eden izmed gasilcev medvojne požarne straže.

Foto: arhiv Tone Rezman

Nerazdružljivi prijatelji in gasilci so si po gasilski paradi v Šoštanju privoščili pivo. Z leve sedijo: Bolt Ravljen, Franc Spital, Franc Grudnik, Franc Ledinek Tone Rezman in Miha Zajc.

zribati. Čez nekaj let so v dvorani vlili betonsko ploščo, na katero so položili ploščice. Tisti čas je bilo precej aktivno mladinsko društvo, ki je v domu zelo pogosto organiziralo ples. Po svoji zabavi navadno niso ravno zgledno počistili za sabo, tako da je še veliko dela ostalo hišniku. Tudi po končani veselici je čiščenje okolice ostalo hišniku in njegovi družini.

Franc je leta 1964 prišel z Koroške. V Gaberkah je spoznal ženo Cvetko, pri kateri je nekaj časa tudi živel. Že od rane mladosti je bil gasilec in ob prihodu v Gaberke se je takoj včlanil v gaberško gasilsko društvo. Zaradi prostorske stiske pri ženi družini mu je zelo prav prišla novica, da hišnik gasilskega doma Tone Rezman zapušča gasilski dom, ker se seli v novo hišo. Franc je takoj napisal prošnjo za prosto gasilsko stanovanje in to so mu odobrili. Poleti 1971 je prejel ključ od stanovanja, v katerega se je z družino novembra istega leta tudi vselil.

Enega izmed velikih problemov je Šteharnikom predstavljalo skupno stranišče v gasilskem domu. Po prireditvah je bilo stranišče navadno v zelo umazanem stanju. Prvotno je bilo stranišče »na štrbunk«, čez nekaj časa pa so naredili stranišča na vodno izplakovanje. Franc si je izbral tudi nove ploščice za stranišče. Od navdušenja pa je obljubil, da jih bo kar sam položil. Delo pa mu ravno ni šlo najbolje od rok, zato je moral priti drug mojster.

Cesta proti Mlinarju in Goričniku je peljala tesno mimo praga gasilskega doma. Avtomobili, ki so se vozili mimo doma, so dvigovali prah, ki se je usedal na fasado, vrata in okna. Tudi dež je naredil svoje, saj so čez mlake drveči avtomobili pljuskali umazano vodo po fasadi in vratih. Tako sta imela Franc in Cvetka veliko dodatnega dela, da sta omogočila nekaterim od mimoidočih, da so si lahko popravljali frizuro pred bleščeče čisto šipo.

Ker je bil lesen gasilski turn visok, odprt in topel, so si v vrhu strehe skoraj vsako poletje našli gnezdo sršeni. Tega se gotovo še zelo živo spomni Boris Jambrovič. Nekoč po neki gasilski akciji je bilo potrebno obesiti mokre cevi v turn. Ker se je obešalo zataknilo za stopnice v turnu, je takratni poveljnik Edo Kaš rekel Borisu, naj to nekako reši in spusti dol obešalo za cevi. Boris se je pognal v turn, vibracije od hoje po lesenih stopnicah pa so razdražile sršene, ki so ga napadli in ga pošteno opikali. Že čisto otečen je pridrvel po stopnicah navzdol in vpil: »Sršeni, sršeni so me napadli.«

Tudi gasilska sirena je bila na začetku pritrdjena na leseno ostrešje gasilskega doma. To je bilo čisto v redu, dokler se sirena ni oglasila. Od vibracij so se tresle šipe, kozarci, poleg tega pa so včasih pregorele žarnice, ki so takrat svetile. Po izgradnji nove garaže za avtostano so gasilci na hišnikovo željo postavili sireno na zadnjo stran doma in jo pritrdili na zid, kjer jih ni več motila.

Franc je bil v 17 letih hišnik, šofer, strojnik in gasilec. Franc in Cvetka sta bila botra vsem gasilskim vozilom in motorni črpalki, ki so jih kupili po njunem prihodu v gasilski dom.

Zaradi rušenja spodnjega dela Gaberk so se višje v Gaberke selile tudi miši in podgane. Tako so ti nadležni glodalci, ki so ostali brez doma, okupirali tudi gasilski dom, kjer so bili za hišnika in gasilce prava nadloga. Podgane so se sprehajale po strehi in prebrskale vsak kotiček, ki jim je bil dosegljiv.

Delo hišnika je bilo tudi preizkus sirene vsako soboto opoldan. Poleg tega se je moral javiti dežurnemu gasilcu v gasilski dom Velenje tudi po UKW radijski postaji ter po telefonu. Tako je moral biti vedno nekdo doma, ali pa so našli zamenjavo. Gasilski dom je bil med prvimi, ki je dobil telefon. Ljudje so lahko prišli telefonirati, nekdo od domačih pa je moral zapisati čas klicanja in računati klice.

Leta 1988 so se Šteharniki preselili v novo hišo v Gaberkah, vendar so funkcijo hišnikov obdržali še približno dve leti, dokler niso doma preselili in podrli.

Eden izmed redkih, ki je spremljal nastanek, razvoj in rušenje gasilskega doma je bil Tone Spital. Bil je zraven, ko je njegov oče odstopil zemljo za nov gasilski dom, videl je, ko so prvi gaberški gasilci leta 1931 začeli kopati za temelje novega doma, prav tako pa je bil priča dogodku, ko so dom slabih 60 let kasneje gradbeni stroji porušili.

Leta 1982 so se gasilci s Premogovnikom Velenje zaradi pridobivanja premoga dogovorili o lokaciji novega gasilskega doma. Lokacija je bila izbrana v bližini trgovine v Gaberkah. 27. 4. 1989 je temeljni kamen za nov gasilski dom v Gaberkah položil ustanovni član GD Gaberke in takrat najstarejši član društva Franc Lomšek. Junija leta 1990 je bil nov gasilski dom zgrajen in predan svojemu namenu. Organizirana je bila velika gasilska parada z gasilci in gasilskimi vozili.

Stari gasilski dom so gradbeni stroji porušili 28. 10. 1990. Nekaj dni po rušenju gasilskega doma so bile poplave, ki so odnesle še njegove zadnje ostanke.

Danes na mestu starega gasilskega doma stoji kozolec, ki ga je Kulturnica Gaberke pod vodstvo Franca Šteharnika preselila iz Šoštanja. Tudi del sadovnjaka s starimi sortami jabolk še vedno obstaja. Ob kozolcu, poleg Velnje, je sedaj tudi miza in klopca, kjer se lahko sprehajalci usedejo in poslušajo žuborenje Velnje ter petje ptic. Kozolec in Kulturnica Gaberke sta tako po dolgih letih vrnila del družabnega življenja nazaj v izseljeno Gaberško vas.

Pričujoča zgodba o Gasilskem domu Gaberke je nastala na osnovi pripovedovanja Toneta in Petra Rezmana, Franca in Cvetke Šteharnika.

Bilten Prostovoljno gasilsko društvo Gaberke in njegovih 70 let, Kronika ob 120. obletnici PGD Šoštanj-mesto

Svetloba

Meditacija

Avtoportret: Zenaj

ČLOVEK – večna neznanka ali odkritje zdaj? Kdo sem, od kod prihajam in kam grem?

Kdo ali kaj je tisto, kar je človeka postavilo v svet in ga na koncu pahne v smrt? Kdo ali kaj je ta moč, ki je vse ustvarila, vse stvari vodi in jih na koncu uniči? Kdo ali kaj je tisto, kar ima moč odločanja o usodi človeka in drugih živih bitij? Kje je začetek in konec veselja in kakšen je videti resnično najmanjši deleč materije? Kakšen je smisel človekovega obstoja na Zemlji in kakšna je njegova bistvena naloga?

To so najvažnejša vprašanja, na katere bi moral vsak človek kot najinteligentnejše bitje na Zemlji dobiti odgovore, če bi hotel živeti v harmoniji s samim seboj in s svetom. Človek, ki je krona stvarstva in vsekakor najrazvitejši posameznik na našem planetu, se skozi celotno zgodovino ukvarja s temi vprašanji. Zakaj človek še vedno nima odgovorov in zakaj vse ostaja še vedno skrivnost? Vzrok prav gotovo tiči v nepravilnem pristopu, ki ga je človek uporabljal in ga uporablja še danes.

Da bi človek končno dobil vse odgovore, ki bi ga resnično naredili za poznavalca sebe in sveta, bi moral pričeti raziskovati v pravi smeri, bi moral stopiti na Pot. Ta pot se imenuje DUHOVNA pot, na koncu katere ga čakajo vsi odgovori, celotno znanje in polna sreča. Dokler teh odgovorov nimamo, ostajamo v svetu neznanja, minljivosti, trpljenja in bežne sreče.

Človek je bitje, ki živi v svetu, kjer ni nič stalnega, varnega in je neprestano vpet v prostor neenakih sprememb, na katerega se ne more nikoli zanesti. V tem nezanesljivem svetu vsakdo doživlja neprijetnosti kot so rojstvo, fizične in mentalne bolečine, bolezn, žalost in na koncu smrt. Če jih kdo trenutno ne doživlja, so te potencialno prisotne pri vsakomur in se lahko vsak hip pojavijo. Vsakdo, ki je pameten, bo slej ko prej skušal razrešiti uganko tega sveta pomanjkljivih kvalitet in bo želel poiskati REŠITEV iz te pasti. Komur ni do raziskovanja, praktičnega spoznavanja temeljnih človekovih skrivnosti in stopanja po duhovni Poti odrešitve, bo žal ostal ujet v tem svetu, svetu neznanja.

Človek je v ta minljivi svet nekako umeščen. Ne-

kdo ali nekaj, tista skrita moč, ga je postavila sem, ne da bi se novorojenec tega zavedal, ali morda celo o tem odločal. Kaj je bilo pred rojstvom, ostaja neznanka. Morda obstaja kakšno skrito vedenje, vendar o tem človek nima ne znanja, ne spomina, ne zavedanja. Rojstvo ostaja neznanka, čeprav imajo znanstvene avtoritete veliko odkritij, ki pa so zgolj na fizično materialni otipljivi ravni. Ali obstaja življenje pred maternico, pred spojem jajčeca in semenčice, se v znanstvenem svetu ne govori. Ozadje človekovega duha ostaja zakrito za zaveso neznanja. Otipljivost in tisto, kar se da videti, ter je znanstveno dokazljivo, se še vedno postavlja v ospredje. Kako je človek nemočen, se vidi že na začetku njegove poti, ko je popolnoma odvisen od drugih. Vsi novorojenci so odvisni od žensk, njihove ljubezni in zavzetosti. Če bi se ženska odločila, da novorojenca pusti samega, bi ta v nekaj dneh popolnoma neboljšen propadel. Nespamet tega novorojenca se pokaže takrat, ko »odraste« in vihti meč moči in slave, ko osvaja svet, ga vodi in ne dovoli ženskemu aspektu, da bi imel pri tem besedo ljubezni. Pozabil je na svojo odvisnost od ljubezni srca, pozabil je, da je bil v maternici in pozabil je, da je venomer odvisen od ljubezni, tiste skrite moči, ki vse stvari vodi in vse ohranja pri življenju. Skrivnost postavi človeka v neko okolje, ki ga ni sam izbral, ampak ga določa moč, ki je še ne poznamo. Nekdo se rodi v okolju, kjer so pogoji fizičnega bivanja odlični, med tem ko je drugi postavljen v okolje, kjer vsakodnevno primanjkuje osnovnih potreb za življenje. Če bi novorojenec sam zavestno izbral, bi skoraj gotovo izbral dobre pogoje, kjer ni velikega pomanjkanja. Žal v svojem nepopolnem vedenju ostaja nemočen pri izbiri mesta bivanja. Nemočen ostaja tudi pri pomembni odločitvi, ali bo vse življenje zdrav posameznik, ali bo morda invalid že v zibelki, morda zelo omejen in potreben še večje pomoči kot drugi posamezniki. Ko novorojenec odrasča, ga obkroža svet, ljudje in stvari, ki mu v neki meri krojijo usodo. Človek ne sodeluje zavestno pri izbiri staršev, ne vemo ali bomo dobili starše, ki bodo z nami lepo ravnali in nam nudili veliko ljubezni, ali pa bomo morda odrasčali v pogojih, kjer je vsak dan kup pomanjkanja, nasilja in so prisotne velike težave. Družbeno in socialno okolje tega nemočnega človeka izoblikujeta v nekaj, kar njegovi individualni naravi ustreza ali pa tudi ne. Tako ostajamo ujetniki, brez vedenja o tem, kdaj in kje se bomo rodili, kdo nas bo obkrožal in kakšnih pomanjkljivosti ali prednosti bomo deležni.

Človek današnje dobe bi lahko uporabil več pravega znanja za raziskovanje neminljivega in ne bi smel posvečati tolike energije v tisto, kar premine in nima nobene vrednosti. Posameznik se slej ko prej znajde v nezavidljivem položaju, ko nam nobeno znanje ne more več pomagati. Družba bi morala v svoje šole uvesti učenje o pravem znanju, o skrivnosti človekovega bivanja. Tako bi bil človek pri vstopu v neznano deležen vsaj delnega znanja o tem, kam gre in kaj ga čaka.

Zen Aj

Foto: Marija Lebar

Prijeten izlet v izobraževalne namene

Upravni odbor Čebelarke zveze zgornjesavinjsko-šaleškega območja Sa-Ša je za svoje člane organiziral strokovno ekskurzijo z namenom, da si ogledajo plemenilno postajo in vzrejalnišče matic Zgornjegorenjske čebelarke zveze na Zelenici, ogledali pa so si še nekatere druge znamenitosti.

Kranjska sivka je naša avtohtona čebela izrednih lastnosti, delovna in miroljubna in zato je njenemu ohranjanju potrebno namenjati nenehno pozornost. Žal se že (posebej na Primorskem) pojavlja mešanje z italijansko čebelo, ki ima rumene obročke in se njeno obnašanje zelo razlikuje od obnašanja naše. Iz teh razlogov so se v ČZ Sa-Ša že ob sami ustanovitvi odločili, da bodo nekje na Solčavskem naredili vzrejalnišče matic kranjske sivke. Od tod pobuda za ogled podobnega vzrejalnišča na Zelenici, kjer je tudi plemenilna postaja. Informacije, ki so jih pridobili, bodo s pridom uporabili pri postavitvi vzrejalnišča, za katerega še niso določili lokacije.

Vzrejalnišče mora biti namreč dobro zavarovano z vseh strani z visokimi hribi, da se prepreči prelete tujih trotoev, ki bi lahko prenesli neželene gene na potomstvo.

Da je bil izlet zares čebelarski in izobraževalni, so obiskali še čebelnjak Antona Janše, našega prvega čebelarkega učitelja na dvoru cesarice Marije Terezije in pisca čebelarskih knjig. Ustavili pa so se tudi v Radovljici, kjer so si ogledali številne zanimive eksponate v Čebelarskem muzeju Slovenije.

Marija Lebar

September 2006

Oona

Mesec bo v znamenju dveh mrkov, Luninega (7. septembra) in Sončevega (22. septembra). Dnevi okoli mrkov (5 dni pred in 5 dni po mrku) so običajno zelo stresni, nekaterim bodo zaznamovali življenje. Mrki prinašajo v naše življenje spremembe, pozitivne in negativne. Poskusite živeti mirno in umirjeno, ne uvajajte novosti in počakajte, da vplivi minejo.

Oven Delo se bo začelo s polno paro. Poletje, dopust in zabava bodo preko noči postali preteklost. Vsakodnevni obveznosti in dela bo iz dneva v dan več. Zrasel vam bo ugled v očeh sodelavcev, pokazali boste, da se na vas lahko zanesajo. To bo posebno ugodno za poklice, kjer ste slabše plačani ali delate v ozadju. Posvetite se preciznemu delu, rezultati bodo sijajni. Zdravje vam bo dobro služilo, proti koncu meseca pa boste iz dneva v dan v mislih pri svoji ljubezni. Začeli boste razmišljati, kje in kako bi se dobro zabavali.

Bik Produktiven mesec v mnogih segmentih življenja. Delavna učinkovitost bo poudarjena. Spretni boste pri reševanju praktičnih in vsakodnevnih problemov, brez težav boste opravili svoje obveznosti. Ob vsem skupaj se boste lahko pohvalili z dobro koncentracijo, spretnostjo in preciznostjo. Če dodam k temu še vaš osebni šarm, bo september posebno uspešen mesec. V ljubezni boste črpali zadovoljstvo in razmišljali o skupnem življenju s svojim partnerjem. Tisti, ki še niste, lahko uspešno opravite zaključne izpite in se vpisete na fakulteto.

Dvojčka Na področju družinskega življenja in doma bo treba narediti zaključni račun, ne glede na izid in rezultate. Tisti, ki ste se v preteklosti izogibali temu, zanemarjali to področje in pometali težave pod preprogo, ste zdaj na vrsti. Planeti kažejo, da boste težave najlažje prebrodili, če sprejmete odgovornost in marljivo izpolnjevate tisto, česar do sedaj gotovo niste. Dela se bodo povečala, vsakodnevno boste pod stresom. Tudi v službi vas bodo nenehno potrebovali, pa boste morali dobro premisliti kako in kaj. Ne kupujte nepremičnin in ne prenavljajte stanovanja. Počakajte, da se prične boljši čas. Pazite ob obeh mrkih, nekaj več neugodnosti se pripravlja!

Rak Ugoden mesec za učenje, komunikacijo in za vse vrste kontaktov. Najbolj verjetno je, da se boste odločili nekaj v zvezi z izobraževanjem. Tudi neke vrste komunikacija s tujino pride v poštev. Če boste v tem mesecu stopili v kontakt s kakim tujcem, vedite, da ni kratkoročno. Profesionalno izobraževanje bo tudi v ospredju. Ljubezensko življenje bo nekako v senci poslov in obveznosti. Lahko bi se zaljubili v tujca ali pa v nekoga, ki ne živi v Sloveniji. Posebno pozornost namenite svojemu jeklenemu konjčku in širšim odnosom, še posebno okoli 7. in 22. septembra.

Lev Če vam je uspelo oditi na dopust, zdaj je ponovno čas za delo in še enkrat: delo! Čeprav ste že celo leto v delovnih obveznostih, tudi zdaj še ni čas za daljši počitek. Ne zanemarjajte partnerja, ker bi zaradi tega lahko prišlo do večjih nesoglasij. Če je partner ljubosumen, je to zato, ker mu posvečate premalo pozornosti. Možni so večji izdatki, vezani na dom in družino. Mlajši Levi bodo zablesteli v šolskih klopih in hitro bodo sklepali prijateljstva. Nekateri boste preko dela spoznali osebo, ki se bo zadržala v vašem življenju nekaj več časa, to je kakšno desetletje in več.

Devica Nemirni boste. Prepripi v zakonu so pred vami. Vašega partnerja bo vznemirjal vaš perfekcionizem, vi pa boste njega obtoževali za površnost. Ljubosumni boste in vsakogar boste doživljali kot konkurenco. Ne boste se želeli pogovarjati o tem in prav zaradi tega se vam lahko zgodi, da se majhen prepirek spremeni v veliko katastrofo. Finance bodo zelo nestabilne, denar, ki ga pričakujete, bo zamujal. Narediti boste morali nov finančni načrt. Občasno depresijo boste zdravili v samoti. Nekaj bo šlo narobe tudi s prijatelji. Pazljivo v dnevi okoli 7. in 22. septembra!

Tehtnica Jesen se bo za vas začela s pospešenim tempom. Veliko načrtov za bodočnost boste imeli, vse se vam bo zdelo lahko. Konec meseca je ugoden za nakup nepremičnin, posebno stanovanja. Okoli sebe boste želeli vnesti spremembe in zdelo se vam bo, da to najlažje naredite v stanovanju, ki ga boste poskusili drugače opremiti in oplešati. Ljubezensko življenje bo burno, s partnerjem se bosta težko dogovorila o skupnem preživljanju prostega časa. Obtoževal vas bo, da ga zanemarjate, vam pa bo enostavno zmanjkovalo časa zanj. Iskali boste nasvet pri prijateljih, pa se vam bo zazdelo, da vas niti oni ne razumejo. Malo se osamite in razmislite o svojih odločitvah.

Škorpion Ljubezenska situacija se bo v začetku meseca popravila, najlepše se boste počutili v objemu ljubljene osebe. Na poslovnem področju bo situacija malce drugačna. Presenetilo vas bo, ko boste ugotovili, da ljudje, ki ste jim verjeli, potihoma delajo proti vam. Resnica bo na vaši strani, pa se vam ni treba bati, da bi vam zelo škodili. Cela zgodba s »prijatelji«² vas bo razžalostila in največja škoda bo čustvene narave. Pri poslu in privatno se boste več družili, stare prijatelje pa boste zamenjali z novimi poznanstvi. Konec meseca se varujte prenapljenih odločitev v finančah. Če kupujete nepremičnine, dobro preverite pogodbo in lastništva.

Strelec Nič vam ne bodo dišale delovne obveznosti po lepem dopustu. V prvem tednu septembra imate še nekaj možnosti za sprostitev in zabavo, potem bo vse drugače. Težko se boste osredotočili na posel ali na učenje, v mislih se boste pogosto vračali na dopust in lenarjenje. Premalo boste aktivni, zadeve bodo zamujale, narobe se boste odločali. Po 20. se boste vseeno počutili boljše, vrnila se bosta koncentracija in vaš optimizem. V zadnjem tednu vam bo šlo boljše tudi v ljubezni. Posebno previdni bodite okoli 7. in 22. septembra!

Kozorog V začetku meseca boste polni poslovnih načrtov, po 12. boste videli, da ne bo šlo vse, kot ste si zamislili. Sodelovanje z drugimi bo problematično, vi pa ne boste imeli potrpljenja in tolerance. Soočili se boste z neodgovornostjo nekaterih, ki ste jim verjeli, jezili se boste tudi zaradi lažnih zgodbic, ki jih bodo širili o vas. Preveč časa boste porabili za stvari, ki niso tako pomembne, vse zaradi zahteve bližnjih in nadrejenih. No, v ljubezni bo vseeno šlo boljše. Planetne vplive boste najbolje izkoristili, če vzamete dan ali dva dopusta in odpotujete nekam, sami ali s partnerjem. Izobraževanje v službi ali nadaljevanje šolanja, nekaj od tega bo. Povabljeni boste na neko prireditev, ali pa boste dobili pismo s sodišča.

Vodnar Nekaj več časa boste rabili, da se navadite na novo delovno sezono. Na vsak način boste želeli podaljšati poletne užitke, sploh če se vam je zgodila ljubezenska pustolovščina. V drugi polovici meseca se bodo stvari obrnile na bolje, imeli boste več sreče, aktivnejši boste in pokazali boste več osebne iniciative. Ambicij, energije in odločnosti vam ne bo manjkalo, okolica vam bo naklonjena. Priložnosti za uspeh so velike, istočasno pa bo naraščalo število tistih, ki vas bodo doživljali kot konkurenco. Če ste poročeni, boste doživeli pravi ljubezenski prepoved, če ste samski, se boste zaljubili. Veliko časa boste posvečali olepšavi samega sebe, telovadbi. Prijeten mesec!

Ribi September bo v znamenju dveh mrkov, ki bosta imela na vas usoden vpliv. Oba astralna dogodka bosta v veliki meri spremenila vaše življenje na vsaj dveh področjih. Lunin mrk 7. septembra bo imel poudarek na vaš čustva, medtem ko bo Sončev mrk 22. septembra povedal, kakšni so vaši odnosi v partnerstvu. Četudi se vam bo sprva zazdelo, da se vam rušijo tla pod nogami, vedite, da so spremembe najava pozitivnih dogodkov za bodočnost. Če vam bo primanjlovalo elana in motivacije, se ne vznemirjajte preveč.

Vedno nekaj ostane

Bila je jesen. Listje je tiho padalo na posvečena tla. Rumenorjava barva teh lipovih listov se je mehko tkala v preprogo, ki se je razprostirala po vsej zemlji božje njive.

Bili smo na pokopališču. Kot že tolikokrat prej. Pa vendar drugače! Tokrat so tudi dežne kaplje drugače škrebale. V njih je bila otožna pesem o smrti in hkrati o življenju.

S to paletto jesenskega sozvočja sem še toliko bolj čutila neizogiben odhod in slovo. Slovo in hkrati nov začetek. Moje mame! Kot dozorel list je tudi ona dozorela in se utrjala iz telesnega življenja. Jokala sem. Srce je rojevalo bolečino in spomin je obujal nostalgijo.

Vsak korak prihajajočih pogrebcev in vsak šum prinesenih svečk je oznanjal slovo. Pesem pogrebnih zvonov se je dotaknila moje duše in iz mojega ranjenega srca odnesla vse meni nekoč storjene rane krivice ter jih pretopila v nič, ki ga naj s sabo odnese veter sveže jeseni. Vsi madeži in brazgotine naj bodo ključ, ki odpira odpuščanje in izbriše vse trnje s poti.

Odhašaj na drugo stran. V večno svetlobo. V Stvarnikove nitke ljubezni in odpuščanja.

... Bele rokavice, cvetje, besede in odigrana tišina ...

Jaz pa ostajam tukaj! Še nekaj časa! In pestujem tvojo podobo, premišlujem o življenju, o naju in nenehnem minevanju. Iz globin srca mi privre zahvala za dar življenja.

Zahvaljujem se ti, mama, za biološko življenje.

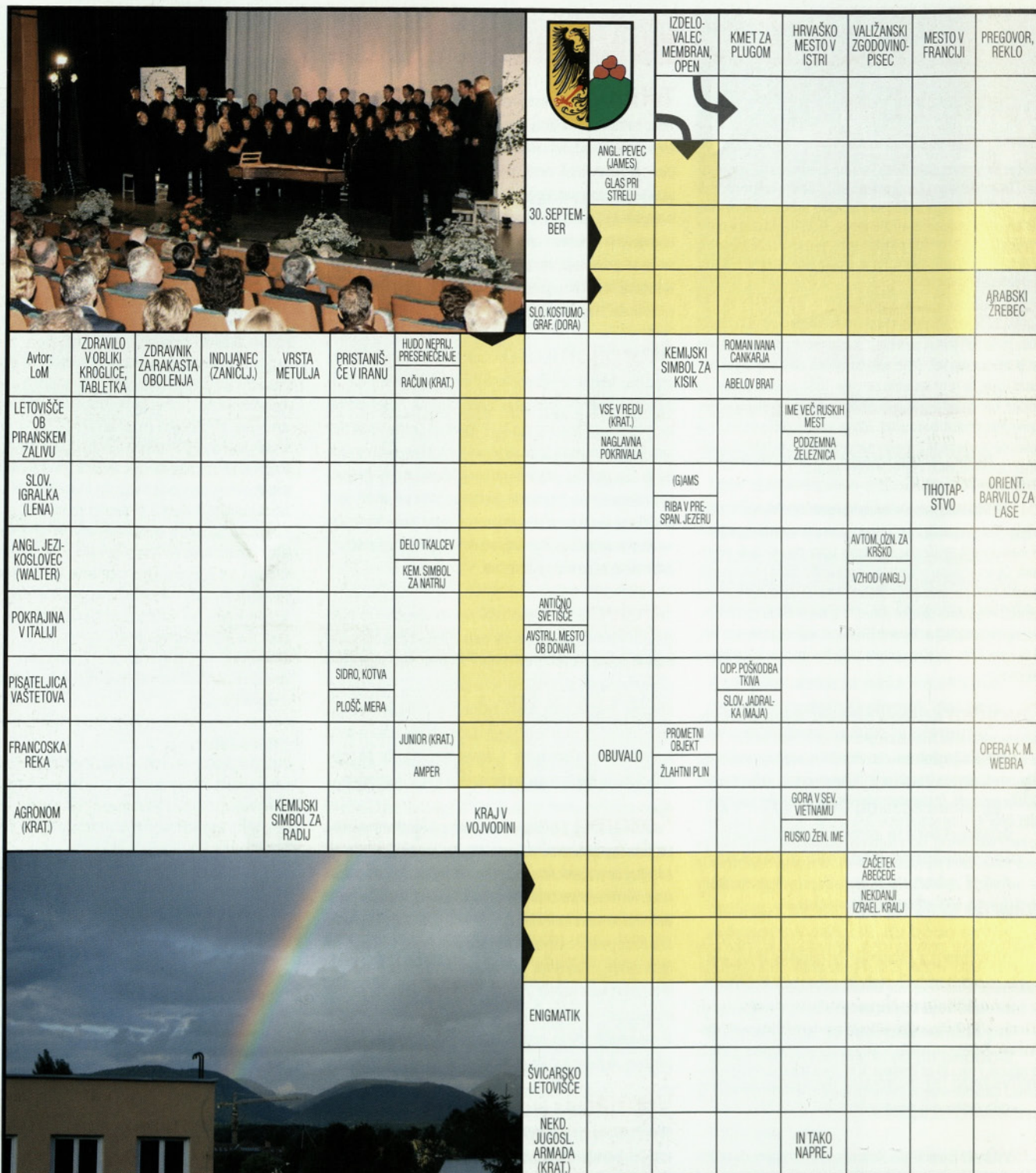
Zahvaljujem se ti, ker sem po tebi lahko življenje delila najprej, da sem se ob tebi naučila živeti. In znala živeti! Da, živeti brez kopnečih zemeljskih dobrin. O, da, še nekaj imam po tebi, mama! Svoje oči! In srce, ki vidi in sliši, ki čuti, ki ljubi, ki odpušča in se veseli in zmore ceniti preprosto življenje.

Jaz vem, da je dotik neba dosegljiv!

Pa čeprav le v sanjah. V njih so vselej varnost, bližina in mir. Da, mir! Večkrat sva tudi midve govorili ravno o miru. Ti si imela svoje stališča in jaz svoje poglede. Vselej si nisva bili enotni. Sedaj, ko pa sva za vselej utihnili, pa je blažen mir razprl svoje mehke peruti nad naju in nama prinaša tudi srečo.

Še vedno sem tukaj na terasi žalovanja, kjer si roko podajata smrt in življenje, kjer gorijo svečke. O, da, te naše ljube svečke, ki so naše spremljevalke od zibelke do groba. Tiho nas opozarjajo, da smo ljudje v svojem bistvu podobni njim ... Kot one bomo tudi mi dogoreli in za sabo pustili le sledi. Te ostajajo kot neizpodbitna dediščina. Prav je tako! To je edino, kar nas veže še naprej. Kot svetla iskra.

Ivanka Uduč

izmed pravihnih rešitev križanke bomo izžrebali dva nagrajenca, ki bosta prejela po: dve vstopnici za gledališko predstavo v Slovenskem ljudskem gledališču Celje, po lastni izbiri ter eno knjižno nagrado.

Izžrebani nagrajenca prejšnje križanke (List 6/7 /2006), sta:

Danijela Zagorčič, Pod smrekami 12, 3311 Šempeter, ki prejme dve vstopnici za SLG Celje in Marija Kolar, Veliki vrh 20, 3327 Šmartno ob Paki, ki prejme knjižno nagrado.

Nagradna križanka

August 2006

Gesla Križanke:

Ime in priimek:

Naslov:

Izpolnjen kupon pošljite na naš naslov do 20. septembra 2006.

Listnek za steljo

Listnek

Že Prešeren je vedel, da pesnikovanje ne prinaša denarja in danes ni nič drugače. Predsednica literarnega društva Hotenja Milojka Komprej je morala ob predstavitvi Hotenj 16 sama zavihati rokave, za pomoč pa je naprosila še hčerko Amadejo.

Strašna Jožeta na srečanju slovenskih upokojencev:

»Ti, Jože, kaj ko bi šla tudi midva med upokojence, ali še bolje med upokojenke; poglej, kake rožice so?«

»Si nor! Sedaj lahko ob službah še nastopa, če bi šla pa med upokojence pa ne bi imela več časa!«

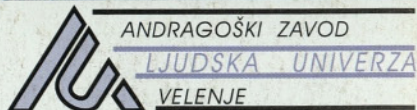

Jože Miklavc direktorici Mirjani Šibanc na podelitvi spričeval na Ljudski univerzi Velenje:

»Toliko spričeval si raztalala ... Kaj pa jaz, kaj pa jaz, kaj pa jaz ???«

Listje pograbila Marija

LJUDSKA UNIVERZA VELENJE

vas v šolskem letu 2006/07 vabi v izobraževalne programe, ki smo jih objavili v Katalogu izobraževalnih možnosti. (če ga še niste prejeli, nas pokličite)

BREZPLAČNO NUDIMO:

- svetovanje odraslim v Svetovalnem središču Velenje
- vse informacije o možnostih šolanja na enem mestu

POKLIČITE: 898 54 70

- samostojno učenje v Središču za samostojno učenje in
- učno pomoč vpisanim v naše programe izobraževanja

POKLIČITE: 898 54 64

INFORMATIVNI DNEVI LJUDSKE UNIVERZE VELENJE:

7. SEPTEMBER OB 18. URI – MESTNA GALERIJA ŠOŠTANJ

7. SEPTEMBER OB 18. URI- MLADINSKI CENTER ŠMARTNO OB PAKI

13. SEPTEMBER OB 18. URI- LJUDSKA UNIVERZA VELENJE

LJUDSKA UNIVERZA VELENJE

Titov trg 2, 3320 Velenje, tel. 03 898 54 50; faks: 03 898 54 68

Spletne strani: www.lu-velenje.si, e-pošta: info@lu-velenje.si

DEŽELNA

Velenje
Sp Do 35
LIST
2006

352(497.4 šoštanj)

9003317,8

COBISS

Kredit

• Naložbeni kredit

Prvi tovrstni produkt v Sloveniji; gotovinski (nenamenski) kredit z ročnostjo do 20 let; ko plačujete hkrati varčujete - odplačujete v obliki naložbeno življenjskega zavarovanja (kreditjemalec je življenjsko zavarovan in plemeniti sredstva v vzajemnih skladih); sodelovanje zanesljivih in strokovnih partnerjev - poleg DBS d.d. tudi KD BPD d.o.o, KD Investments d.o.o. in SLOVENICA ŽIVLJENJE d.d..

• Počitniški kredit

Znesek gotovinskega kredita ali plačila računa znaša od 100.000 SIT do 2 mio SIT; doba odplačila je od 3 mesecev do 2 let, obrestne mere pa so enake za komitente kot za nekomitente DBS d.d..

• Hitri kredit

Tolarski in devizni hitri krediti; ugodnejše obrestne mere; krediti brez stroškov zavarovanja; odobritev brez potrditve kreditne dokumentacije s strani delodajalca; enostavno odplačevanje preko trajnega naloga na osebem računu DBS.

DBS FON

080 17 55

www.dbs.si

Deželna banka Slovenije d.d., Kolodvorska ulica 9, 1000 Ljubljana

Vzamem
ga osebno!

SEM ZAKAJ.

Odločite se za NLB Osební kredit
do konca septembra in izberite
dodatno ugodnost.

Vabljeni v poslovalnice podružnice Savinjsko-Šaleška!

NLB 70

www.nlb.si